

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

นางณัฏฐิณี พันชมภู
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสตรีศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
กระทรวงศึกษาธิการ

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาสังคมศึกษา 1

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รหัสวิชา ส21101

เวลา 3 ชั่วโมง/สัปดาห์

จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ การสังคายนา การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกกรกิริยา ประวัติพระมหากัสสปะ พระอุบาลี อนาถบิณฑิกะ นางวิสาขา พระเจ้าอโศกมหาราช พระโสมณะและพระอุตตระ บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ ชาดกในเรื่อง อัมพชาดก ติตติรชาดก ประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติพระสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนา ตนและครอบครัว ความจำเป็นที่ทุกคนต้องเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักพุทธคุณ 9 อริยสัจ 4 ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ในเรื่อง ชันธ์ 5 สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) ในเรื่อง กรรม อบายมุข 6 นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) ในเรื่อง สุข 2 (ภาค, เจตสิก) สุข มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ในเรื่อง ไตรสิกขา กรรมฐาน 2 ปธาน 4 โกศล 3 มงคล 38 (การไม่คบคนพาล การ คบบัณฑิต การบูชาผู้ควรบูชา) พุทธศาสนสุภาษิต ในเรื่อง ย เว เสวตี ตาโต (คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น อดทนหาญหาญ (จงเตือนตนด้วยตนเอง) นิสมม กรณิ เลโย (การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า) ทราวา สา ตราทุกขา (เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ได้นำทุกข์มาให้) ปฏิบัติตนตามหลักธรรมและนำไปพัฒนา แก้ปัญหา ของตนเอง และครอบครัวในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่าง สันติสุข การพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการ (วิถีคิดแบบ คุณค่าแท้ คุณค่าเทียม วิถีคิดแบบคุณโทษ และทางออก) สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

วิเคราะห์และปฏิบัติตน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถาน วิถีชีวิตของพระภิกษุ บทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ การจัดโต๊ะหมู่บูชา การจุดธูป เทียน การจัดเครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา ปฏิบัติตนในศาสนพิธีและพิธีกรรมในเรื่อง คำอาราธนาต่าง ๆ ประวัติ ความสำคัญ และการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเอง และครอบครัว รักษาสิ่งแวดล้อม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มี วินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างสันติสุข

โครงสร้างเวลาเรียน
รายวิชาสังคมศึกษา 1 (ส21101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 1.5หน่วยกิต เวลาเรียน 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/ ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	5
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	- การทำสังคายนา	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	- การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย(1)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	- การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย(2)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	- ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	- พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนเองและครอบครัว	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก	5
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	- พุทธประวัติ	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	- บทวิเคราะห์พุทธประวัติ	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	- พุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชนตัวอย่าง(1)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	- พุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชนตัวอย่าง(2)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	- ชาดก	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนสุภาษิต	5
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	- พระรัตนตรัย	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	- อริยสัจ 4 (1)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	- อริยสัจ 4 (2)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	- การอ่านและสะกดคำแบบบาลี	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	- พุทธศาสนสุภาษิต	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	-การบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17	-การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18	-มารยาทชาวพุทธ	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19	-การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพระพุทธศาสนา	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20	-วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา(1)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21	-วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา(2)	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22	-ศาสนพิธี(1)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23	-ศาสนพิธี(2)	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	การบริหารจิตและเจริญปัญญา	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารจิตและเจริญปัญญา	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25	-การเจริญปัญญา(1)	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26	-การเจริญปัญญา(2)	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	ศาสนสัมพันธ์	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27	-ความจำเป็นในการเรียนรู้ศาสนาอื่น	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28	-การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์-- ต่างๆ	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 29	-การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือในการ ดำรงชีวิต	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30	-ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์	1
รวม	-	30

หน่วยการเรียนรู้และตัวชี้วัด รายวิชาสังคมศึกษา 1 (ส 21101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 1.5 หน่วยกิต เวลาเรียน 60 ชั่วโมง

หน่วย ที่	หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	เวลา เรียน	ก่อน กลาง ภาค	กลาง ภาค	หลัง กลาง ภาค	ปลาย ภาค
1	ประวัติและ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา	1. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในประเทศไทย 2. วิเคราะห์ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับ ถือที่ มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้ง การพัฒนาตนและครอบครัว	5	2 2	2 2	-	-
2	พุทธประวัติ พระสาวก ศา สนิกชน ตัวอย่าง และ ชาดก	3. วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ จนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยา หรือ ประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด 4. วิเคราะห์และประพจน์ตนตาม แบบอย่างการดำเนินชีวิตและขคิด จาก ประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิก ชนตัวอย่างตามที่กำหนด	5	1 2	1 2	-	-
3	หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา และพุทธศาสน สุภาชิต	5. อธิบายพุทธคุณ และขอธรรม สำคัญ ในกรอบอริยสัจ 4 หรือ หลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดเห็น คุณค่าและนำไป พัฒนาแก้ปัญหาของ ตนเองและ ครอบครัว	5	2	2	-	-
4	หน้าที่ชาวพุทธ และมารยาท ชาวพุทธ	6. บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถาน ของ ศาสนาที่ตนนับถือ 7. อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็น แบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และ ปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมต่อ สาวกของ ศาสนาที่ตนนับถือ	4	1 1	1 1	-	-

		8. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคล ต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด		1	1		
5	วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา และศาสนพิธี	9. อธิบายประวัติ ความสำคัญ และ ปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาที่ ตน นับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง 10. จัดพิธีกรรมและปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม	4	1 1	1 1	-	-
6	การบริหารจิต และเจริญปัญญา	11. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต เพื่อการ เรียนรู้และการดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการคือวิธี คิดแบบคุณค่าแท้ - คุณค่าเทียม และ วิธีคิดแบบคุณ - โทษ และทางออก หรือการพัฒนาจิตตาม แนวทางของ ศาสนาที่ตนนับถือ 12. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และ เจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตาม แนวทางของศาสนาที่ตนนับ ถือตามที่ กำหนด	3	1 1	1 1	-	-
7	ศาสนสัมพันธ์	13. วิเคราะห์และปฏิบัติตนตาม หลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือใน การดำรง ชีวิตแบบพอเพียง และ ดูแล รักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ ร่วมกันได้ อย่างสันติสุข 14. วิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นที่ ทุก คนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่น ๆ 15. ปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 16. วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่ เป็น แบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์และ นำเสนอแนวทางการปฏิบัติของ ตนเอง	4	1 1 1 1	1 1 1 1		
สอบกลางภาค					20		

คะแนนรวมสาระพระพุทธศาสนา			30	20	40	-	-
8.	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	17. อธิบายความหมายและ ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์	5	-	-	3	5
9.	พฤติกรรมกร บริโภค	18. วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรม การบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผล ต่อเศรษฐกิจของชุมชน และประเทศ	4	-	-	3	4
		19. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ กำหนดอุปสงค์และอุปทาน	5			3	5
		20. อภิปรายผลของการมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	5			3	5
10.	สถาบันการเงิน	21. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และ ความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภทและธนาคารกลาง	6	-	-	4	6
11.	เศรษฐกิจประเทศไทย	22. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกัน ทางเศรษฐกิจในประเทศ	3	-	-	2	2
12.	เศรษฐกิจพอเพียง	23. อธิบายความเป็นมา หลักการ และ ความสำคัญของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	2	-	-	2	3
จิตพิสัย			10				
สอบปลายภาค							30
รวมคะแนน			30	20	20	20	60

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง การทำสังคายนา

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ม.1/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย

สาระสำคัญ

การทำสังคายนา เป็นการรวบรวมเรียบเรียงพระธรรมวินัย จัดเป็นหมวดหมู่ ซึ่งการทำสังคายนาแต่ละครั้ง ล้วนมีสาเหตุของการจัดทำ และมีพระสงฆ์ซึ่งเป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่เป็นประธาน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การทำสังคายนา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของการทำสังคายนาได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุ สถานที่ และระยะเวลาในการทำสังคายนาได้

อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการทำสังคายนา ผ่านการทำงาน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มสืบค้น

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (20 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูขออาสาสมัครนักเรียนจำนวน 10 คน ออกมายืนเข้าแถวหน้าชั้นเรียนเพื่อเล่นเกมผู้สื่อข่าว โดยปฏิบัติ ดังนี้

1) ครูแจกกระดาษซึ่งมีข้อความสั้น ๆ ความยาวประมาณ 3-4 บรรทัด ให้แก่นักเรียนคนที่ 1 ของแถว

2) ให้นักเรียนคนที่ 1 ของแถวอ่านข้อความให้คนที่ 2 ฟังแล้วให้คนที่ 2 เก็บใจความสำคัญแล้วเล่าให้คนที่ 3 ฟัง คนที่ 3 เก็บใจความสำคัญแล้วเล่าให้คนที่ 4 ฟัง ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงคนที่ 10

3) ให้นักเรียนคนที่ 10 ของแถวออกไปเล่าข้อความที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากสมาชิกคนที่ 1-9 ของกลุ่ม ซึ่งแต่ละคน จะเล่าข้อความแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน จากนั้นให้นักเรียนคนที่ 1 ของแถวอ่านข้อความที่ได้รับจากครูเป็นลำดับแรก ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างจากใจความที่สมาชิกคนที่ 10 เล่าหน้าชั้นเรียน

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การถ่ายทอดความรู้ด้วยการบอกเล่าข้อมูลสืบต่อ ๆ กันไปหลาย ๆทอดอาจทำให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงไปได้ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่นเดียวกับ พระธรรมวินัย ซึ่งเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่พระสงฆ์สาวกได้รับการถ่ายทอดกันมาตามลำดับนั้นอาจมีความแตกต่างกัน จึงเป็นที่มาของการทำสังคายนา

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า การทำสังคายนามีผลดีต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร (ทำให้สามารถรวบรวมพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้เป็นหมวดหมู่อย่างถูกต้อง และมีผลดีต่อพุทธศาสนิกชนทุกคนได้ศึกษาและนำไปปฏิบัติ)

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (25 นาที)

1. ครูอธิบายความหมายของการสังคายนา และลักษณะเด่นของการทำสังคายนา ทั้ง 10 ครั้ง ให้นักเรียนฟังโดยเน้นเฉพาะประเด็นสำคัญ

2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การทำสังคายนา จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนาศาสนา ซึ่งประกอบด้วยตอนที่ 1 จำนวน 10 หัวข้อย่อย คือ การสังคายนาศาสนาครั้งที่ 1-10 และตอนที่ 2 จำนวน 2 ข้อ โดยให้อาจารย์ผู้เรียนก่อนได้เลือกหัวข้อย่อยในใบงานก่อน

4. นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มตอบคำถามตามหัวข้อย่อยที่ตนรับผิดชอบ แล้วนำคำตอบมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มจนได้คำตอบที่สมบูรณ์และมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

5. ครูเฉลยคำตอบในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.1 โดยให้แต่ละกลุ่มตรวจคำตอบและให้คะแนนกันเองหรือผลัดกันตรวจระหว่างกลุ่ม ตามความเหมาะสม

6. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมฝึกทักษะ : กิจกรรมที่ 1 จากแบบวัดฯ เป็นการบ้าน เสร็จแล้วนำส่งครูตามกำหนดเวลา ที่ตกลงกัน

7. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การสังคายนาศาสนาแต่ละครั้งประสบความสำเร็จได้นั้น คืออะไร (จะต้องมีพระสงฆ์ผู้เป็นประธาน ผู้ซักถาม และผู้ตอบปัญหาเกี่ยวกับพระวินัย คณะสงฆ์ ผู้เข้าร่วมสังคายนาศาสนา ที่แตกฉานในพระธรรมวินัย มีสถานที่ที่เหมาะสม และมีผู้อุปถัมภ์ฝ่ายฆราวาส)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการทำสังคายนาศาสนาครั้งที่ 1-10

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1
- 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 4) ตัวอย่างข้อความสั้น ๆ
- 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนาศาสนา

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/01>
- <http://th.wikipedia.org/wiki/การสังคายนาศาสนาพระธรรมวินัยในศาสนาพุทธ>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของการทำสังคายนาได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุ สถานที่ และระยะเวลาในการทำสังคายนาได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการทำสังคายนาผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธิดา พันธ์ขมภู)

ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา
3. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
4. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
5. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา

ตอนที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มเลือกตอบคำถามเกี่ยวกับการทำสังคายนา ครั้งที่ 1-10 ตามประเด็นที่กำหนด

[illegible]

[illegible]

ตอนที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การสังคายนา หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การสังคายนาที่ได้จัดขึ้นในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้นกี่ครั้ง ได้แก่ครั้งที่เท่าไร และกระทำที่ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.1 เรื่อง การทำสังคายนา

ตอนที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มเลือกตอบคำถามเกี่ยวกับการทำสังคายนา ครั้งที่ 1-10 ตามประเด็นที่กำหนด

การสังคายนาครั้งที่	สาเหตุ	ผู้เป็นประธานและคณะ	จำนวนพระสงฆ์ที่เข้าร่วม	สถานที่	เวลาที่กระทำ	ผู้อุปถัมภ์
1	พระภิกษุสงฆ์ทะเลาะวิวาทในทำนองดูหมิ่นพระพุทธรูปและแสดงความดีใจเมื่อได้ข่าวว่าพระพุทธเจ้าปรินิพพาน	พระมหากัสสปะ (ประธาน) พระอนุบาลีตอน ด้านพระวินัย พระอานนท์ตอน ด้านพระธรรม	500 รูป	ถ้ำสัตตบรรณ ใกล้กรุง ราชคฤห์	หลังจากที่ พระพุทธเจ้า ปรินิพพาน 3 เดือน	พระเจ้า อชาตศัตรู
2	พระวัชชีบุตรปฏิบัติหย่อน ทางวินัย 10 ประการ	พระยสกาภินท- บุตร (ประธาน) พระเรวตะเป็น ผู้ชักถาม และ พระสัพพกา เป็นผู้ตอบด้าน พระวินัย	700 รูป	วาฬิการาม เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี	พ.ศ. 100	พระเจ้า กาฬาศุทโธ
3	พระนวกศาสนาปลอมเข้า มานับมากขึ้น ทำให้ พระพุทธศาสนาเสื่อม	พระโมคคัลลีบุตร ติสสเถระ (ประธาน)	1.000 รูป	อโศการาม กรุงปาฏลิ- บุตร	พ.ศ. 234	พระเจ้า อโศก มหาราช
4	ต้องการวางรากฐาน พระพุทธศาสนาในลังกา	พระมหินทเถระ (ประธาน) พระอริกฐะเป็น ผู้สวดวินัย	68.000 รูป	อุปาราม เมืองอนูราช- ปุระ ประเทศ ลังกา	พ.ศ. 238	พระเจ้า เทวานัม- ปิยะติสสะ

การสังคายนาครั้งที่	สาเหตุ	ผู้เป็นประธานและคณะ	จำนวนพระสงฆ์ที่เข้าร่วม	สถานที่	เวลาที่กระทำ	ผู้อุปถัมภ์
5	1. พระสงฆ์ในลังกาเห็นพ้องต้องกันว่า พระพุทธวจนะที่ถ่ายทอดโดยวิธีท่องจำอาจจะขาดตกบกพร่องในภายภาคหน้า 2. สถานการณ์ทางการเมืองไม่สงบ เพราะเกิดศึกยึดแย่งระหว่างพวกทมิฬกับชาวลังกา	พระสงฆ์ชาวลังกา	ไม่ระบุ	อาโลกละเอน-สถานมตเลณชนบทประเทศลังกา	พ.ศ. 433	พระเจ้าวัฏฏคามณีกัย
6	พระไตรปิฎกในอินเดียไม่มีอรรถกถา	พระพุทธโฆษาจารย์	ไม่ระบุ	วัดมหาวิหารประเทศศรีลังกา	พ.ศ. 956	พระเจ้ามหานาม
7	ลังกาขาดคัมภีร์ฎีกา (คัมภีร์ที่อธิบายอรรถกถา)	พระกัสสปะเถระ	1,000 รูป	ประเทศศรีลังกา	พ.ศ. 1587	พระเจ้าปราชรมพาหุมหาราช
8	พระไตรปิฎกยังขาดตกบกพร่องผิดเพี้ยนและไม่ครบ	พระธรรมทินนเถระ	หลายร้อยรูป	วัดโพธารามเชียงใหม่ประเทศไทย	พ.ศ. 2020	พระเจ้าติโลกราช
9	พระผู้ใหญ่ประพฤติย่อหย่อนในพระธรรมวินัย	ไม่ปรากฏ	218 รูป	วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์กรุงเทพมหานครมหานครประเทศไทย	พ.ศ. 2331	พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
10	ชำระพระไตรปิฎก และจัดพิมพ์ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงพระชนมายุครบ 60 พรรษา ใน พ.ศ. 2530	สมเด็จพระสังฆราช	ไม่ระบุ	วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์กรุงเทพมหานครประเทศไทย	พ.ศ. 2528	รัฐบาลไทย

ตอนที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การสังคายนา หมายความว่าอย่างไร

การสังคายนา หมายถึง การรวบรวมพระธรรมวินัย ซึ่งเป็นหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อตรวจทาน ความถูกต้องตรงกันและจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ง่ายต่อการท่องจำ การศึกษา และการเผยแผ่ เพราะฉะนั้น การสังคายนา จึงหมายถึง การรวบรวมจัดหมู่แห่งพระธรรมวินัยให้เป็นระบบ

2. การสังคายนาที่ได้จัดขึ้นในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้นกี่ครั้ง ได้แก่ครั้งที่เท่าไร และกระทำที่ใดบ้าง

การสังคายนาที่จัดขึ้นในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ครั้ง ได้แก่

- 1) ครั้งที่ 8 ที่วัดโพธาราม จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ครั้งที่ 9 ที่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร
- 3) ครั้งที่ 10 ที่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง การทำสังคายนา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการทำสังคายนา			
2. สามารถยกตัวอย่างการทำสังคายนา			
3. สามารถวิเคราะห์การทำสังคายนา			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการทำ สังคายนา	เขียนอธิบายการทำ สังคายนา ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการทำ สังคายนาได้ถูกต้อง บางส่วน	เขียนอธิบายการทำ สังคายนาได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง การทำสังคายนา	เขียนยกตัวอย่างการทำ สังคายนาไม่ชัดเจน ไม่ ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการทำ สังคายนาได้ชัดเจน ใน บางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการทำ สังคายนาได้ตรง ประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การ ทำสังคายนา	เขียนสามารถวิเคราะห์ การทำสังคายนา ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์การทำ สังคายนาถูกต้องในบาง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์การทำ สังคายนาได้ตรง ประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- หมายถึง ปรับปรุง
- หมายถึง พอใช้
- หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1

รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย (1)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ม.1/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย

สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยในยุคเถรวาทสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ส่งผลให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่สังคมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (30 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

1. ครูนำภาพเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ เช่น

- ภาพนั้นคือภาพอะไร
- ภาพนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า ภาพต่าง ๆ นั้นเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- หลักฐานสำคัญที่แสดงว่า มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปในดินแดนต่าง ๆ นั้น ได้แก่ อะไรบ้าง (โบราณวัตถุ โบราณสถาน บันทึกเหตุการณ์ บันทึกการเดินทาง ฯลฯ)

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (25 นาที)

1. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยในแต่ละยุค ดังนี้

- 1) ยุคเถรวาทสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช
- 2) ยุคมหายาน
- 3) ยุคเถรวาทแบบพุกาม
- 4) ยุคเถรวาทแบบลังกาวงศ์
 - สมัยสุโขทัย
 - สมัยล้านนา
 - สมัยอยุธยา
 - สมัยธนบุรี
 - สมัยรัตนโกสินทร์

โดยให้นักเรียนศึกษาความรู้จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ จากนั้นบันทึกความรู้ ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยในแต่ละยุค

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหมุนเวียนกันทำหน้าที่ในการตอบคำถามแต่ละข้อในใบงาน ดังนี้

- สมาชิกคนที่ 1 อ่านคำถามและแยกแยะสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของคำถาม
- สมาชิกคนที่ 2 วิเคราะห์หาแนวทางในการตอบคำถาม หรือ อธิบายแนวคำตอบ
- สมาชิกคนที่ 3 รวบรวมข้อมูลและเขียนคำตอบ
- สมาชิกคนที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ และแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายทบทวนความรู้ให้กันฟัง สมาชิกที่เก่งช่วยเหลือสมาชิกที่เรียนอ่อนจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1

คำถามกระตุ้นความคิด

1. เพราะเหตุใด จึงสันนิษฐานว่า พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาในประเทศไทยก่อน พ.ศ. 500 (เพราะมีหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในดินแดนภาคกลางของประเทศไทย เช่น สถูปเจดีย์ ธรรมจักรศิลากับกวางหมอบ พระพุทธรูป ซึ่งเป็นศิลปกรรมอินเดีย สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช)

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบใบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 ตามเฉลยที่ครูแจกให้ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้ เพื่อเตรียมการแข่งขันตอบคำถามในช่วงโม่งเรียนต่อไป

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1
- 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 4) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- การศาสนา, กรม. 2525. ประวัติพระพุทธศาสนาแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี

ภาค 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

- 5) เอกสารประกอบการสอน
- 6) บัตรภาพ
- 7) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/02>
 - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/03>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่สังคมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธิดา พันธ์ขมภู)

ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย
3. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
4. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
5. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระราชนิพนธ์กิจที่สำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. พระภิกษุคณะใดที่เดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ รวมทั้งประเทศไทย และมีหลักฐานสำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. หลักฐานที่แสดงว่า อาณาจักรศรีวิชัยนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

4. หลักฐานสำคัญที่แสดงว่า ประชาชนในอาณาจักรละโว้ (ลพบุรี) นับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์จึงเป็นที่เคารพเลื่อมใสในสมัยสุโขทัย

.....

.....

.....

.....

6. หลักฐานที่แสดงว่า พระพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ได้เข้ามายังดินแดนภาคเหนือของไทย ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

7. ในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศได้มีความสัมพันธ์ทางด้านศาสนากับลังกาอย่างไร

.....

.....

.....

8. สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เด่นชัดอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

9. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงมีพระราชกรณียกิจที่แสดงถึงการทำนุบำรุง
พระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

10. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชกรณียกิจสำคัญที่เกี่ยวกับการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง
 - ทรงจัดให้มีการสังคายนาพระธรรมวินัยเป็นครั้งที่ 3
 - ทรงส่งคณะสมณะทูตให้เดินทางไปเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนต่าง ๆ รวม 9 สาย
- พระภิกษุคณะใดที่เดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ รวมทั้งประเทศไทยและมีหลักฐานสำคัญอะไรบ้าง
พระโสณเถระและพระอุตตรเถระ หลักฐานสำคัญ เช่น สลูป เจริญ ธรรมจักรศิลากับกวางหมอบ เป็นต้น
- หลักฐานที่แสดงว่า อาณาจักรศรีวิชัยนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง
พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรทำด้วยสำริด เจริญพระบรมธาตุไชยา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- หลักฐานสำคัญที่แสดงว่า ประชาชนในอาณาจักรละโว้ (ลพบุรี) นับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง
พระปรารักษ์องค์ใหญ่ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ พระปรารักษ์สามยอด จังหวัดลพบุรี
- เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์จึงเป็นที่เคารพเลื่อมใสในสมัยสุโขทัย
เพราะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้นิมนต์สมเด็จพระมหาเถรสังฆราช จาก นครศรีธรรมราช ซึ่งนับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ มาเทศนาสั่งสอนประชาชนชาวสุโขทัย ทำให้ชาวสุโขทัย มีความศรัทธาเลื่อมใส
- หลักฐานที่แสดงว่า พระพุทธศาสนาเถรวาทแบบลังกาวงศ์ได้เข้ามายังดินแดนภาคเหนือของไทย ได้แก่อะไรบ้าง
วัดเชียงมั่น พระธาตุดอยสุเทพ วรรณคดีทางพระพุทธศาสนา เช่น มังคลัตถทีปนี จักรวาฬทีปนี และมีการสังคายนา ครั้งที่ 8 ในสมัยพระเจ้าติโลกราช
- ในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศได้มีความสัมพันธ์ทางด้านศาสนากับลังกาอย่างไร
ส่งพระอุบาลีกับพระอริยมุนีพร้อมคณะสงฆ์ 15 รูป เดินทางไปวางรากฐานและประดิษฐาน พระพุทธศาสนา ในลังกาทำให้เกิดนิกายอุบาลีวงศ์ หรือสยามวงศ์

8. สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เด่นชัดอย่างไรบ้าง

โปรดเกล้าฯ ให้สมโภชวัดพระมหาธาตุ เมืองนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาในภาคใต้ และสร้างวัดบางยี่เรือเหนือ (วัดราชคฤห์วรวิหาร)

9. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงมีพระราชกรณียกิจที่แสดงถึงการทำนุบำรุง

พระพุทธศาสนาอย่างไรบ้างทรงสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนาครั้งที่ 9 มีการแต่งและแปลคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

10. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชกรณียกิจสำคัญที่เกี่ยวกับการเผยแผ่

พระพุทธศาสนาอย่างไร

ทรงสร้างวัดไทยในต่างประเทศ และประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของโลก

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย			
2. สามารถยกตัวอย่างการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย			
3. สามารถวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	เขียนอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ถูกต้อง
2. สามารถการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	เขียนยกตัวอย่างการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	เขียนสามารถวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง

2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้

3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย (2)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ม.1/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย

สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยในยุคเถรวาทสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ส่งผลให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่สังคมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (30 นาที)

7. ครูและนักเรียนเตรียมการแข่งขันตอบคำถาม ครูจัดโต๊ะแข่งขันโดยแยกกันตามความสามารถโต๊ะละ 4 คน ดังนี้

- โต๊ะหมายเลข 1 เป็นโต๊ะแข่งขันสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในระดับเก่ง
- โต๊ะหมายเลข 2 เป็นโต๊ะแข่งขันสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในระดับปานกลาง

ค่อนข้างเก่ง

- โต๊ะหมายเลข 3 เป็นโต๊ะแข่งขันสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในระดับปานกลาง

ค่อนข้างอ่อน

- โต๊ะหมายเลข 4 เป็นโต๊ะแข่งขันสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในระดับอ่อน

ในกรณีที่นักเรียนมีจำนวนมาก โต๊ะหมายเลข 1, 2, 3 และ 4 อาจจะซ้ำกันหลายโต๊ะเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสแข่งขัน

8. ครูเริ่มการแข่งขัน ดังนี้

1) ครูแจกซองคำถามให้ทุกโต๊ะ ซึ่งมีคำถามเท่ากับจำนวนนักเรียนครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า ทุกคนผลัดกันเป็นผู้อ่านคำถาม ขอให้อ่านช้า ๆ ชัด ๆ ผู้อ่านคำถามมีหน้าที่อ่านเฉลยและให้คะแนนผู้ที่ตอบถูกต้องตามลำดับ ครูจะต้องมีคำเฉลยที่ชัดเจนใส่ซองให้นักเรียนควบคู่ไปกับคำถาม โดยคำถามแต่ละข้อนั้น ครูควรเป็นผู้กำหนดเวลาต่อข้อก็ได้

2) เริ่มการแข่งขัน

- นักเรียนคนที่ 1 หยิบซองคำถาม 1 ซอง เปิดซองอ่านคำถามแล้ววางลงกลางโต๊ะ
- นักเรียนอีก 3 คน แข่งขันกันตอบคำถาม โดยเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบของตนส่ง

ให้คนที่ 1 อ่าน

- คนที่อ่านมีหน้าที่ให้คะแนนตามใบเฉลย โดยผู้ที่ตอบถูกต้องได้ 2 คะแนน
- สมาชิกในทีมแข่งขันผลัดกันทำหน้าที่อ่านคำถาม โดยให้ทุกคนได้ตอบคำถามจำนวน

เท่ากัน

- ให้ทุกคนรวมคะแนนของตนเอง โดยมีสมาชิกทุกคนในกลุ่มรับรองร่วมกันว่าถูกต้องอาจจะ

ให้เซ็นชื่อรับรองด้วยก็ได้

- สมาชิกทุกคนกลับเข้ากลุ่มแล้วนำคะแนนมารวมกันแล้วหารเฉลี่ย
- ครูประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับ

9. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมตามตัวชี้วัด : กิจกรรมที่ 1.2 จากแบบวัดฯ เป็นการบ้าน เมื่อทำเสร็จแล้วนำส่งครูตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

10. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิดข้อ 2

คำถามกระตุ้นความสนใจ

2. เพราะเหตุใด จึงสันนิษฐานว่า อาณาจักรไทย ตอนเหนือเคยได้รับอิทธิพลจาก พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบพุกาม (มีหลักฐานทางโบราณคดี เช่น เจดีย์วัดเจ็ดยอด จังหวัดเชียงใหม่ ที่สร้างขึ้นโดยเลียนแบบเจดีย์ พุทธคยาในอินเดีย)

ขั้นสรุป (15 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยในแต่ละ

ยุค

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1
- 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 4) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- การศาสนา, กรม. 2525. ประวัติพระพุทธศาสนาแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี

ภาค 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

- 5) เอกสารประกอบการสอน
- 6) บัตรภาพ
- 7) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/02>
 - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/03>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่สังคมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธิดา พันธ์ขมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย
3. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
4. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
5. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. พระภิกษุคณะใดที่เดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ รวมทั้งประเทศไทย และมีหลักฐานสำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. หลักฐานที่แสดงว่า อาณาจักรศรีวิชัยนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

4. หลักฐานสำคัญที่แสดงว่า ประชาชนในอาณาจักรละโว้ (ลพบุรี) นับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์จึงเป็นที่เคารพเลื่อมใสในสมัยสุโขทัย

.....

.....

.....

.....

.....

6. หลักฐานที่แสดงว่า พระพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ได้เข้ามายังดินแดนภาคเหนือของไทย ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

7. ในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศได้มีความสัมพันธ์ทางด้านศาสนากับลังกาอย่างไร

.....

.....

.....

8. สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เด่นชัดอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

9. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงมีพระราชกรณียกิจที่แสดงถึงการทำนุบำรุง
พระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

10. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชกรณียกิจสำคัญที่เกี่ยวกับการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาอย่างไร

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง
 - ทรงจัดให้มีการสังคายนาพระธรรมวินัยเป็นครั้งที่ 3
 - ทรงส่งคณะสมณะทูตให้เดินทางไปเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนต่าง ๆ รวม 9 สาย
- พระภิกษุคณะใดที่เดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ รวมทั้งประเทศไทยและมีหลักฐานสำคัญอะไรบ้าง
พระโสณเถระและพระอุตตรเถระ หลักฐานสำคัญ เช่น สลูป เจริญ ธรรมจักรศิลากับกวางหมอบ เป็นต้น
- หลักฐานที่แสดงว่า อาณาจักรศรีวิชัยนับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง
พระโพธิสัตว์วอลกิเตศวรทำด้วยสำริด เจริญพระบรมธาตุไชยา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- หลักฐานสำคัญที่แสดงว่า ประชาชนในอาณาจักรละโว้ (ลพบุรี) นับถือพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ได้แก่อะไรบ้าง
พระปรารค์องค์ใหญ่ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ พระปรารค์สามยอด จังหวัดลพบุรี
- เพราะเหตุใด พระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์จึงเป็นที่เคารพเลื่อมใสในสมัยสุโขทัย
เพราะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้นิมนต์สมเด็จพระมหาเถรสังฆราช จาก นครศรีธรรมราช ซึ่งนับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ มาเทศนาสั่งสอนประชาชนชาวสุโขทัย ทำให้ชาวสุโขทัย มีความศรัทธาเลื่อมใส
- หลักฐานที่แสดงว่า พระพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ได้เข้ามายังดินแดนภาคเหนือของไทย ได้แก่อะไรบ้าง
วัดเชียงมั่น พระธาตุดอยสุเทพ วรรณคดีทางพระพุทธศาสนา เช่น มังคลัตถทีปนี จักรวาฬทีปนี และมีการสังคายนา ครั้งที่ 8 ในสมัยพระเจ้าติโลกราช
- ในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศได้มีความสัมพันธ์ทางด้านศาสนากับลังกาอย่างไร
ส่งพระอุปาลิกับพระอริยมนีพร้อมคณะสงฆ์ 15 รูป เดินทางไปวางรากฐานและประดิษฐาน พระพุทธศาสนา ในลังกาทำให้เกิดนิกายอุปาลิงค์ หรือสยามวงศ์

8. สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เด่นชัดอย่างไรบ้าง

โปรดเกล้าฯ ให้สมโภชวัดพระมหาธาตุ เมืองนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาในภาคใต้ และสร้างวัดบางยี่เรือเหนือ (วัดราชคฤห์วรวิหาร)

9. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงมีพระราชกรณียกิจที่แสดงถึงการทำนุบำรุง

พระพุทธศาสนาอย่างไรบ้างทรงสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนาครั้งที่ 9 มีการแต่งและแปลคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

10. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชกรณียกิจสำคัญที่เกี่ยวกับการเผยแผ่

พระพุทธศาสนาอย่างไร

ทรงสร้างวัดไทยในต่างประเทศ และประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของโลก

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์			
2. สามารถยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์			
3. สามารถวิเคราะห์ยุคก่อนประวัติศาสตร์			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	เขียนอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	เขียนการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย	เขียนสามารถวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
2 หมายถึง พอใช้
3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญ และเปรียบเทียบข้อมูล ในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับ ความสำคัญ และ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อมูล	มีการจัดลำดับ ความสำคัญ และ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อมูล	มีการจัดลำดับ ความสำคัญ และ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลที่ได้เรียน กับ บริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลต่าง ๆ กับ เหตุการณ์ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของ จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลต่าง ๆ กับ เหตุการณ์ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่า ร้อยละ 40-59 ของ จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลต่าง ๆ กับ เหตุการณ์ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่า ร้อยละ 60-79 ของ จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
- 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
- 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว

สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทย ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย เป็นสถาบันหลักของสังคมไทย มีผลต่อสภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น

- ศาสนาประจำชาติ
- สถาบันหลักของสังคมไทย
- สภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

2. ครูอธิบายวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจ และเน้นย้ำให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในศูนย์การเรียนรู้อย่างเคร่งครัด และช่วยเหลือกันตลอดการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 2 เข้าสู่บทเรียน (30 นาที)

1. ครูให้นักเรียนดูภาพพุทธศาสนิกชนทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาร่วมกัน แล้วให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- ภาพดังกล่าว มีความสำคัญอย่างไร

- ภาพดังกล่าว เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทย

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- กิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ส่งผลต่อการปลูกฝังให้ชาวไทยตระหนักในความสำคัญของพระพุทธศาสนา ได้แก่ อะไรบ้าง (การฟังธรรม การปฏิบัติธรรม การเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา)

4. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้ในศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย โดยหมุนเวียนเข้าศึกษาตามศูนย์การเรียนรู้ 3 ศูนย์ ดังนี้

- ศูนย์ฯ ที่ 1 : พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย

- ศูนย์ฯ ที่ 2 : พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย

- ศูนย์ฯ ที่ 3 : พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทย

5. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ให้เปลี่ยนกลุ่มไปศึกษาความรู้ในศูนย์การเรียนรู้อื่น ๆ ตามลำดับ สำหรับนักเรียนกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมภายในศูนย์ฯ ที่ 1-3 เสร็จเรียบร้อยแล้วกำหนดให้ทำกิจกรรมเสริมในศูนย์ฯ สำรอง

ขั้นที่ 3 สรุปและประเมินผล (15 นาที)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการ ศึกษาความรู้เรื่อง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย
2. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอประเด็นสำคัญจากการศึกษาความรู้จากศูนย์การเรียนรู้หน้าชั้น เรียน กลุ่มละ 1 หัวข้อ โดยให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างออกไป
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพระพุทธศาสนา ที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญ ต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชาวไทยอย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) เอกสารประกอบการสอน
- 2) บัตรภาพ

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐินี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน

- ศูนย์ฯ ที่ 1 : พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ
- ศูนย์ฯ ที่ 2 : พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย
- ศูนย์ฯ ที่ 3 : พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุม

สังคมไทย

2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน

3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

เอกสารประกอบการสอน

ศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

บัตรคำสั่ง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้จากศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย 3 ศูนย์ ดังนี้
 - ศูนย์ฯ ที่ 1 : พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ
 - ศูนย์ฯ ที่ 2 : พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย
 - ศูนย์ฯ ที่ 3 : พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทย
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตนตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 1) ศึกษาบัตรเนื้อหา
 - 2) ทำบัตรคำถาม
 - 3) ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย ถ้าไม่ถูกต้องให้กลับไปศึกษาหาความรู้ในบัตรเนื้อหาใหม่แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง
 - 4) ประชุมสรุปความรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย

บัตรเนื้อหา

พระพุทธศาสนาอยู่เคียงคู่กับสังคมไทยมาหลายศตวรรษ ประวัติศาสตร์ไทยจึงมีเรื่องราวเกี่ยวพันกับพระพุทธศาสนาอยู่เสมอ นับตั้งแต่คนไทยสามารถรวมตัวกันก่อตั้งอาณาจักรของตนเองขึ้นมา พระพุทธศาสนาได้เข้ามามีบทบาทตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน คนไทยส่วนใหญ่ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติโดยไม่เปลี่ยนแปลงไปยึดถือศาสนาอื่นใดเป็นศาสนาประจำชาติ ทั้งนี้เหตุผลของการนับถือยอมรับพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย มีดังนี้

1. คนไทยส่วนใหญ่ยอมรับนับถือ

การยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาของคนไทยมีมาแต่อดีต สืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาอันดับแรก ๆ ที่สังคมรู้จักและคุ้นเคย แม้ภายหลังจะมีศาสนาอื่นเผยแผ่เข้ามาบ้าง หรือแม้สังคมไทยจะเปิดกว้างให้มีการเผยแผ่ศาสนาต่าง ๆ ได้ตามใจชอบ แต่ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยประมาณร้อยละ 95 ก็เลือกนับถือพระพุทธศาสนา

2. มีสัญลักษณ์แทนพระพุทธศาสนาในสถานที่ราชการ

นอกเหนือจากพระบรมฉายาลักษณ์ และธงชาติไทยแล้ว สถานที่ราชการซึ่งเป็นของรัฐส่วนใหญ่ มักจะมีพระพุทธรูปอันเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของพระพุทธศาสนาประดิษฐานไว้

3. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก

พระมหากษัตริย์ไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะตามขัตติยราชประเพณี แม้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันพุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 2 มาตรา 9 ว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกเท่ากับการกำหนดให้สถาบันพระมหากษัตริย์มีพระพุทธศาสนาอยู่เคียงคู่รวมทั้งเป็นหลักประกันว่า พระประมุขของชาติเป็นชาวพุทธ นับถือศาสนาร่วมกับประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ

4. กำหนดให้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นวันหยุดราชการ

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาต่าง ๆ นั้น ทางราชการได้กำหนดให้เป็นวันหยุดทั่วประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนได้มีเวลาไปปฏิบัติศาสนกิจ อันยังให้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย แม้นานาชาติทั่วโลกก็รับทราบว่าวันดังกล่าวนี้ ทางราชการและรัฐวิสาหกิจตลอดจนบริษัทเอกชนส่วนใหญ่จะหยุดทำการ ทั้งนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ราชการกำหนดให้เป็นวันหยุด ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา โดยในวันดังกล่าว นอกจากทางราชการจะเป็นแกนนำในการจัดศาสนพิธีในสถานที่บางแห่งแล้ว ยังรณรงค์ให้พุทธศาสนิกชนไปปฏิบัติศาสนกิจที่วัดและลด ละ เลิก ความประพฤติดีเสียหยาทั้งหลาย

ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2552. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.1.

พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย

บัตรคำถาม

1. บอกเหตุผลที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยนับถือพระพุทธศาสนาประมาณร้อยละ 95 มาอย่างน้อย 2 ข้อ

.....

.....

.....

.....

2. ระบายละเอียดในธงพระพุทธศาสนาที่ประดับคู่ธงชาติไทยในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

.....

.....

.....

.....

3. สถาบันพระมหากษัตริย์มีส่วนช่วยดำรงให้พระพุทธศาสนาอยู่คู่ชาติไทยได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2552 ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2551 โดยห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใด

.....

.....

.....

.....

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย

บัตรเนื้อหา

สถาบันหลักของไทยมี 3 สถาบัน ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้ง 3 สถาบันนี้ต่างเกื้อหนุนค้ำจุนกันเสมือนหนึ่งเป็นโครงสร้างอันแข็งแกร่งให้สังคมไทยและชาติไทยดำรงอยู่ได้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันที่มีบทบาทอย่างสูงในการควบคุมพฤติกรรมของผู้คนในสังคมไทย ทั้งนี้เหตุผลที่ทำให้สถาบันพระพุทธศาสนาเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของสังคมไทย เนื่องมาจาก

1. พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันคู่ชาติไทย

พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาในดินแดนสุวรรณภูมิอันเป็นที่ตั้งของประเทศไทยในปัจจุบัน นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 3 อาณาจักรชาติไทยต่าง ๆ ล้วนสืบทอดพระพุทธศาสนาไว้ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี จนมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ไว้อย่างมั่นคง จึงกล่าวได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันคู่ชาติไทย

2. พระมหากษัตริย์ไทยทรงเป็นพุทธมามกะ

ในประวัติศาสตร์ของชาติอื่น กษัตริย์ที่ปกครองประเทศในแต่ละสมัยมักจะนับถือศาสนาต่างกัน แต่พระมหากษัตริย์ไทยทุกสมัยล้วนเป็นพุทธมามกะ โดยราชประเพณี ก่อนที่พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์จะขึ้นครองราชย์ จะมีพระราชประเพณีให้ออกผนวชชั่วคราวเพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปกครองประเทศ แม้ในกรณีที่ไม่สามารถออกผนวชก่อนขึ้นเสวยราชสมบัติก็ต้องออกผนวชหลังจากขึ้นครองราชย์แล้ว ดังกรณีพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นต้น

3. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงให้ความสำคัญในการอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา โดยทรงถือเป็นพระราช-ภารกิจสำคัญ พระราชภารกิจที่พระมหากษัตริย์ไทยทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา อาทิ ทรงสร้างวัด ปฏิสังขรณ์วัด และปูชนียสถานต่าง ๆ ทรงอุปถัมภ์การศึกษาพระพุทธศาสนา ทรงส่งเสริมการปฏิบัติธรรมทรงยกย่องพระสงฆ์ผู้เชี่ยวชาญ ในพระปริยัติและเชี่ยวชาญในการปฏิบัติให้ดำรงสมณศักดิ์ตามความสามารถและความเหมาะสม ทรงสนับสนุนการสังคายนา ดังที่พระมหากษัตริย์บางพระองค์ได้ทรงสนับสนุนอุปถัมภ์การสังคายนา (ดังในสมัยรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 9 เป็นต้น) และทรงวางพระองค์เป็นแบบอย่างของชาวพุทธที่ดี

4. รัฐบาลไทยส่งเสริมสนับสนุนพระพุทธศาสนา

เมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย พระราชอำนาจและพระราชภารกิจ ในการอุปถัมภ์บำรุงพระศาสนาของพระมหากษัตริย์แต่เดิมาก็ถูกมอบหมายให้รัฐบาลทำหน้าที่สืบทอดต่อไป เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงมีหน้าที่โดยตรงที่จะอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา ทั้งด้าน

การศึกษาและด้านการปฏิบัติพระศาสนา โดยกำหนดเป็นนโยบายที่แน่นอนและปฏิบัติให้บรรลุผลตามนโยบายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยการดำเนินงานผ่านทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นต้น

ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2552. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2
พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย

บัตรคำถาม

1. สถาบันหลักตามโครงสร้างของสังคมไทยที่มีส่วนช่วยค้ำจุนให้สังคมไทยและชาติไทยดำรงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วยสถาบันใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. เหตุผลสำคัญที่ทำให้สถาบันพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมไทยคืออะไร

.....

.....

.....

.....

3. “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก” หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่มีแนวนโยบายและการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมพระพุทธศาสนา ได้แก่หน่วยงานใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย

บัตรเนื้อหา

คนไทยส่วนใหญ่ภายในสังคมไทยเป็นชาวพุทธโดยกำเนิด ไม่ต้องการประกาศเพราะวิถีชีวิตของคนไทยได้รับการผสมผสานกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระพุทธศาสนามาทุกยุคทุกสมัย สภาพแวดล้อมรอบตัวทั้งทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคม ส่วนใหญ่มักได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ตั้งแต่เกิดจนตายคนไทยส่วนใหญ่มักต้องสัมผัสกับพระพุทธศาสนามากหรือน้อยบ้างตามโอกาส ดังนั้นพระพุทธศาสนาจึงเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทยอย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังนี้

1. มีวัดและสำนักสงฆ์มากมายทั่วประเทศ

จากสถิติ พ.ศ. 2552 ในประเทศไทยมีวัดประมาณ 35,271 วัด และสำนักสงฆ์อีกจำนวนมาก มีพระภิกษุและสามเณร ประมาณ 322,000 รูป ไม่นับพระภิกษุสามเณรผู้บวชชั่วคราว ทุกหมู่บ้านมีวัดประจำหมู่บ้าน แม้เมื่อจะก่อตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ก็นิยมสร้างวัดไว้เป็นสถานที่บำเพ็ญบุญทางพระศาสนาด้วย วัดจึงนับเป็น “ศูนย์กลาง” ของสังคมไทยส่วนใหญ่มาแต่อดีตถึงปัจจุบัน

2. มีปูชนียสถาน ปุชนียวัตถุมากมาย

เหตุที่วัดเป็นสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุมสังคมไทยทั่วไป จึงมีปูชนียสถานและปูชนียวัตถุสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาประดิษฐานเก็บรักษาอยู่มากมาย เช่น พระบรมธาตุไชยา พระปฐมเจดีย์ พระธาตุคอกยสุเทพ พระพุทธรูป ตู้พระไตรปิฎก วิหาร เป็นต้น

3. ประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ ของคนไทย

มาจากพระพุทธศาสนาโดยตรง เช่น ประเพณีการอุปสมบท ประเพณีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประเพณีทอดผ้าป่า ประเพณีทอดกฐิน และคติบางอย่างก็นำเอาแนวคิดทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ให้ผสมผสานกลมกลืน เช่น การตั้งชื่อ โขนผมไฟ ขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญอายุ งานศพ ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนา ประเพณีพิธีกรรมเหล่านี้อาจเป็นไปในรูปแบบอื่น นอกจากนี้จิตใจของคนไทยส่วนใหญ่อีกอาจขาดการขัดเกลาหรือมิได้ถูกหล่อหลอมให้มีลักษณะเป็นคนไทยอย่างที่เห็นเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ก็ได้

4. ลักษณะนิสัยและมารยาทของคนไทยส่วนใหญ่มีรากฐานจากพระพุทธศาสนา

คนไทยได้รับการยกย่องจากชาวต่างชาติว่าเป็นคนที่มีลักษณะนิสัยดีงาม เช่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ เมตตา กรุณา เกรงใจ พร้อมให้อภัยคนอื่นเสมอ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นต้น คนไทยมีคำพูดติดปาก คือ “ไม่เป็นไร” อันหมายถึง ไม่ถือโทษ ไม่อาฆาตมาดร้าย ให้อภัยอยู่เสมอ ลักษณะนิสัยเหล่านี้ล้วนหล่อหลอมมาจากพระพุทธศาสนา อันเป็นสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุมสังคมไทยอย่างกว้างขวาง ด้วยกิจกรรมารยาค่านั้น คนไทยมีกิจกรรมารยาทเรียบร้อย นุ่มนวล การไหว้ การกราบ มารยาทในการต้อนรับ การแต่งกาย ตลอดจนอิริยาบถของคนไทย ล้วนได้รับการชื่นชม จากทั่วโลก ทั้งนี้มารยาทเหล่านี้ล้วนมีพื้นฐานมาจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักการวชิรธรรม หลักการปฏิสันถาร เป็นต้น

5. ภาษาและวรรณคดีไทยมีอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา

ภาษาไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนมากมีพื้นฐานมาจากภาษาบาลีสันสกฤต ซึ่งเป็นภาษาในทางพระพุทธศาสนาสังเกตได้จากชื่อ นามสกุล ชื่อบริษัท ห้างร้าน สถานที่ แม้กระทั่งชื่อหน่วยงานราชการต่าง ๆ ตลอดจนวรรณคดีไทยต่าง ๆ มักมีแนวคิดทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวคิดหลัก โดยสะท้อนความเชื่อเรื่อง นรก สวรรค์ บุญ บาป กรรม สังสารวัฏ เป็นต้น

6. การนับศักราช

การนับศักราชอย่างเป็นทางการของประเทศไทยจะนับเป็น “พุทธศักราช” โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้เปลี่ยนแปลงจากการนับศักราชแบบรัตนโกสินทร์ศก มาเป็นพุทธศักราช อันแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดแก่พระพุทธศาสนา และประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในโลกที่ใช้วิธีการนับศักราชเช่นนี้

ที่มา : วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2552. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.1.

พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย

บัตรคำถาม

1. ปุชนียสถาน ปุชนียวัตถุสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างอย่างน้อย 4 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

2. ประเพณีพิธีกรรมของคนไทยที่มาจากพระพุทธศาสนาโดยตรง ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. ลักษณะนิสัยและมารยาทของคนไทยที่มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. วรรณคดีของไทยได้รับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย

บัตรเฉลย

1. บอกเหตุผลที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยนับถือพระพุทธศาสนาประมาณร้อยละ 95 มาอย่างน้อย 2 ข้อ

- 1) พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย และอยู่เคียงคู่กับสังคมไทยมาหลายศตวรรษ
- 2) พระมหากษัตริย์ไทยในประวัติศาสตร์หลายศตวรรษทรงมีพระราชกรณียกิจในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ทำให้ประชาชนเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาด้วย

2. ระบุรายละเอียดในธงพระพุทธศาสนาที่ประดับคู่ธงชาติไทยในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
ธงพระพุทธศาสนา เป็น ธงสีเหลือง อันหมายถึง พระพุทธศาสนา และมีรูปธรรมจักร เป็นกงล้ออยู่กลางผืนธง

3. สถาบันพระมหากษัตริย์มีส่วนช่วยดำรงให้พระพุทธศาสนาอยู่คู่ชาติไทยได้อย่างไร
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้บัญญัติว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก จึงเป็นการกำหนดให้สถาบันกษัตริย์ดำรงอยู่คู่กับสถาบันศาสนา ซึ่งร้อยละ 95 ของคนไทยนับถือพระพุทธศาสนา

4. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2552 ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2551 โดยห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันใด

- 1) วันมาฆบูชา
- 2) วันวิสาขบูชา
- 3) วันอาสาฬหบูชา
- 4) วันเข้าพรรษา

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2
พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย

บัตรเฉลย

1. สถาบันหลักตามโครงสร้างของสังคมไทยที่มีส่วนช่วยค้ำจุนให้สังคมไทยและชาติไทยดำรงอยู่มาจนถึงปัจจุบันประกอบด้วยสถาบันใดบ้าง

- 1) สถาบันชาติ
- 2) สถาบันศาสนา
- 3) สถาบันพระมหากษัตริย์

2. เหตุผลสำคัญที่ทำให้สถาบันพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมไทยคืออะไร

เพราะสถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทในการควบคุมพฤติกรรม และกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิต ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของคนในสังคมไทย

3. “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก” หมายความว่าอย่างไร

หมายถึง พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่ทรงให้ความสำคัญในการอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา เพื่อให้พระพุทธศาสนาดำรงอยู่คู่สังคมไทย เช่น ทางสร้างวัด ปฏิสังขรณ์วัด และปูชนียสถานต่าง ๆ ทรงอุปถัมภ์การศึกษาพระพุทธศาสนา ทรงสนับสนุนการสังคายนาพระพุทธศาสนา เป็นต้น

4. หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่มีแนวนโยบายและการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมพระพุทธศาสนา ได้แก่หน่วยงานใดบ้าง

- 1) กระทรวงศึกษาธิการ
- 2) กระทรวงวัฒนธรรม
- 3) กระทรวงมหาดไทย
- 4) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 5) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3

พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย

บัตรเฉลย

1. ปุชนิยสถาน ปุชนิยวัตถุสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างอย่างน้อย 4 ตัวอย่าง

- พระปฐมเจดีย์
- วิหาร
- พระธาตุดอยสุเทพ
- ตู้อพระไตรปิฎก
- พระพุทธรูป

2. ประเพณีพิธีกรรมของคนไทยที่มาจากพระพุทธศาสนาโดยตรง ได้แก่อะไรบ้าง

- ประเพณีการบวช
- ประเพณีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- ประเพณีทอดผ้าป่า
- ประเพณีทอดกฐิน
- ประเพณีขึ้นบ้านใหม่

3. ลักษณะนิสัยและมารยาทของคนไทยที่มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

- ลักษณะนิสัยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ เมตตากรุณา เกรงใจ พร้อมให้อภัยคนอื่นเสมอ
ยิ้มแย้มแจ่มใส

- มารยาทเรียบร้อย นุ่มนวล การไหว้ การกราบ การต้อนรับ

4. วรรณคดีของไทยได้รับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาอย่างไร

มีแนวคิดทางพระพุทธศาสนา โดยสะท้อนความเชื่อเรื่อง นรก สวรรค์ บุญ บาป กรรม
สังสารวัฏ เป็นต้น

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย			
2. สามารถยกตัวอย่างความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย			
3. สามารถวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบาย ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทย	เขียนอธิบาย ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทย ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายความสำคัญ ของพระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทยได้ถูกต้อง บางส่วน	เขียนอธิบาย ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทยได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทย	เขียนยกตัวอย่าง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทยไม่ชัดเจน ไม่ ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่าง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทยได้ชัดเจน ใน บางประเด็น	เขียนยกตัวอย่าง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทยได้ตรง ประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทย	เขียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทย ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทย ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทยได้ตรง ประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาดนและครอบครัว

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/2 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาดนและครอบครัว

สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการพัฒนาดน และพัฒนาครอบครัว ให้มีความเจริญรุ่งเรืองและมีความสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น

- การพัฒนาดนและครอบครัว

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญพระพุทธศาสนากับการพัฒนาดนและครอบครัวได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญพระพุทธศาสนากับการพัฒนาดนและครอบครัวได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมพระพุทธศาสนากับการพัฒนาดนและครอบครัว ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างบุคคลที่นักเรียนคิดว่าเป็นคนดีและเป็นคนเก่ง แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์การกระทำของบุคคลดังกล่าวว่า มีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไรบ้าง

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า บุคคลที่เป็นคนดีนั้น ย่อมมีการกระทำที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ ไตรสิกขา ปธาน 4 มิตรแท้ มิตรเทียม มงคล (ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต) และบุคคลที่เป็นคนเก่งนั้น ย่อมมีการกระทำที่สอดคล้องกับหลักธรรมอิทธิบาท 4 และพละ 5

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนปฏิบัติตนที่แสดงว่าเป็นคนดีอย่างไรบ้าง และสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (30 นาที)

1. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญ

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ช่วยกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง การพัฒนาตนและครอบครัว โดยใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1 มาเป็นพื้นฐานในการทำใบงาน

3. สมาชิกแต่ละคู่ของกลุ่มผลัดกันอธิบายผลงานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัวของตนให้สมาชิกอีกคู่หนึ่งฟัง แล้วช่วยกันทบทวนผลงานเป็นของกลุ่ม และเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์

4. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว

5. ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่จะนำตนเองให้เป็นคนดีและคนเก่ง การพัฒนาครอบครัว แล้วบันทึกการปฏิบัติตนลงในสมุดบันทึกความดี จากนั้นรายงานผล การปฏิบัติตนต่อครูผู้สอนตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนต้องการเป็นคนเก่งและคนดี นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง (ปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาท 4 คือ

ฉันทะ – พอใจในการเรียน

วิริยะ – พยายามตั้งใจเรียน

จิตตะ – เอาใจใส่ในการเรียน

วิมังสา – ไตร่ตรองในการเรียน ปรับปรุงให้ดีขึ้น)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่เป็นหลักปฏิบัติตนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสามารถ และอยู่ร่วมกันในครอบครัวอย่างมีความสุข และครอบครัวมีความเจริญรุ่งเรือง

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้

- 1) การอธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย
- 2) การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย
- 3) การวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อการพัฒนาตนและครอบครัว

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง การพัฒนาตนและครอบครัว

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาการพัฒนาตนและครอบครัวได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาการพัฒนาตนและครอบครัวได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง การพัฒนาตนและครอบครัว	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง การพัฒนาตนและครอบครัว	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการพัฒนาตนและครอบครัว ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฐธินี พันธ์ขมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง การพัฒนาตนเองและครอบครัว

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

เรื่อง ชีวิตที่มีความสุข

เอื้อเป็นลูกชายคนเดียวของพ่อแม่ ถึงแม้ว่าพ่อแม่ของเขาจะมีฐานะปานกลางไม่ร่ำรวย แต่ก็พยายามหารายได้ ส่งเอื้อเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เมื่อครั้งที่เอื้อเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นนั้น เขาเป็นคนที่ตั้งใจเรียน ประพฤติตนเป็นคนดี พุดจาสุภาพ ซื่อตรง ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ชอบช่วยเหลือ งานกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอจึงเป็นที่รักใคร่ของครู-อาจารย์ และเพื่อน ๆ ต่อมาเอื้อสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐได้ เขามีความมานะพยายามเรียนจนจบ เอื้อได้ทำงานในบริษัทแห่งหนึ่งพอมีรายได้มาเลี้ยงดูพ่อแม่เป็นการตอบแทนพระคุณของท่าน ปัจจุบันฐานะของเอื้ออยู่ในเกณฑ์ดีแต่เขาก็รู้จักใช้จ่ายเงิน พ่อแม่และเอื้อ จัดได้ว่าเป็นครอบครัวตัวอย่าง เป็นครอบครัวที่มีการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

คำถาม

1. เอื้อใช้หลักธรรมใดในการพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีและคนเก่ง

.....

.....

.....

.....

.....

2. เอื้อนำหลักธรรมใดไปปฏิบัติจนส่งผลให้ครอบครัวเขาเป็นสุข

.....

.....

.....

3. พ่อแม่ของเอื้อนำหลักธรรมใดไปปฏิบัติในการดูแลครอบครัว

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1.3 เรื่อง การพัฒนาตนและครอบครัว

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

เรื่อง ชีวิตที่มีความสุข

เอื้อเป็นลูกชายคนเดียวของพ่อแม่ ถึงแม้ว่าพ่อแม่ของเขาจะมีฐานะปานกลางไม่ร่ำรวย แต่ก็พยายามหารายได้ ส่งเอื้อเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เมื่อครั้งที่เอื้อเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นนั้น เขาเป็นคนที่ตั้งใจเรียน ประพฤติตนเป็นคนดี พุดจาสุภาพ ซื่อตรง ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ชอบช่วยเหลือ งานกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอจึงเป็นที่รักใคร่ของครู-อาจารย์ และเพื่อน ๆ ต่อมาเอื้อสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐได้ เขามีความมานะพยายามเรียนจนจบ เอื้อได้ทำงานในบริษัทแห่งหนึ่งพอมีรายได้มาเลี้ยงดูพ่อแม่เป็นการตอบแทนพระคุณของท่าน ปัจจุบันฐานะของเอื้ออยู่ในเกณฑ์ดีแต่เขาก็รู้จักใช้จ่ายเงิน พ่อแม่และเอื้อ จัดได้ว่าเป็นครอบครัวตัวอย่าง เป็นครอบครัวที่มีการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

คำถาม

1. เอื้อใช้หลักธรรมใดในการพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีและคนเก่ง

หลักธรรมที่เอื้อใช้พัฒนาตนเองให้เป็นคนดี ได้แก่

- เบญจศีล คือ เอื้อประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน พุดจาสุภาพ ซื่อตรง
- เบญจธรรม คือ เป็นคนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกิจกรรมของ

โรงเรียนหลักธรรมที่เอื้อใช้ในการพัฒนาตนเองให้เป็นคนเก่ง คือ

- อิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา
- พละ 5 ประกอบด้วย สัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา ทำให้เขาสามารถเรียนจบ

ระดับมหาวิทยาลัย

2. เอื้อนำหลักธรรมใดไปปฏิบัติจนส่งผลให้ครอบครัวเขาเป็นสุข

เอื้อปฏิบัติตามหลักกฤติธรรม 4 คือ รู้จักหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว รู้จักประมาณในการใช้จ่ายเงิน และปฏิบัติตามหลักทศ 6 คือ เลี้ยงดูพ่อแม่ ประพฤติตนเหมาะสมกับการเป็นลูก

3. พ่อแม่ของเอื้อนำหลักธรรมใดไปปฏิบัติในการดูแลครอบครัว

พ่อแม่ของเอื้อนำหลักกฤติธรรม 4 ไปปฏิบัติ คือ รู้จักหารายได้มาใช้จ่ายในครอบครัว รู้จักประมาณ การกิน การใช้ เป็นผู้มีศีลธรรม และปฏิบัติตามหลักทศ 6 คือ เลี้ยงดูลูกและให้การศึกษาจนจบระดับมหาวิทยาลัยสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายพระพุทธศาสนากับการพัฒนาตนและครอบครัว			
2. สามารถยกตัวอย่างพระพุทธศาสนากับพัฒนาตนและครอบครัว			
3. สามารถวิเคราะห์พระพุทธศาสนากับพัฒนาตนและครอบครัว			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบาย พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและครอบครัว	เขียนอธิบาย พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและ ครอบครัว ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบาย พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและครอบครัว ได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบาย พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและ ครอบครัวได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและครอบครัว	เขียนยกตัวอย่าง พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและ ครอบครัวไม่ชัดเจน ไม่ ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างยุคก่อน ประวัติศาสตร์ได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างยุค ก่อนประวัติศาสตร์ได้ ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและครอบครัว	เขียนสามารถวิเคราะห์ พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและ ครอบครัว ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและครอบครัว ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาตนและ ครอบครัว ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
2 หมายถึง พอใช้
3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
- 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
- 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ชาวพุทธตัวอย่าง และชาดก

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง พุทธประวัติ (1)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/3 วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ จนถึงบำเพ็ญทุกกรกิริยา หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

สาระสำคัญ

การศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกกรกิริยา โดยใช้การวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผลนั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญซึ่งสามารถนำมาเตือนสติและเป็นหลักในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ

- ประสูติ
- เทวทูต 4
- การแสวงหาความรู้
- การบำเพ็ญทุกกรกิริยา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธประวัติได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธประวัติได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมพุทธประวัติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 เตรียมการ (20 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ แล้วครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในบทเรียนสำเร็จรูปอย่างเคร่งครัด

ขั้นที่ 2 นำเข้าสู่บทเรียน (35 นาที)

1. ครูนำภาพพุทธประวัติ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- ภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดูนั้น เป็นภาพพุทธประวัติตอนใด
- เหตุการณ์ในภาพดังกล่าว มีความสำคัญต่อชาวพุทธอย่างไรบ้าง

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า พระพุทธเจ้าเป็นผู้มีพระคุณต่อชาวโลก ทรงสั่งสอนแนวทางการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐแก่บุคคลทั่วไป การศึกษาพุทธประวัติย่อมทำให้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ดีมีคุณค่า ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ข้อความที่กล่าวว่า พระนางสิริมหามายาทรงสุบินเห็นช้างเผือก มีความสอดคล้องกับการประสูติของพระพุทธเจ้าอย่างไร (การประสูติของมหาบุรุษ ผู้มีบุญบารมี และมีปัญญามาก)

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ
- 2) แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง พุทธประวัติ
- 3) บัตรภาพ

แหล่งการเรียนรู้

ห้องสมุด

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธประวัติได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธประวัติได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐฉิณี พินชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

เอกสารประกอบการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านและศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละกรอบตามลำดับ ห้ามศึกษาข้ามกรอบเป็นอันขาด
2. ให้นักเรียนตอบคำถามในแต่ละกรอบลงในกระดาษที่ครูแจกให้ โดยห้ามดูเฉลยหรือลอกคำตอบของเพื่อน
3. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้วให้ดูเฉลยในตอนท้ายของแต่ละกรอบ

กรอบนำ

นักเรียนคงจะเคยเรียนพุทธประวัติ อันหมายถึง ประวัติของพระพุทธเจ้ามาบ้างแล้ว และเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่า ต้องเรียนบทเรียนนี้ซ้ำ ๆ จนเกิดความเบื่อหน่าย เราลองมาทดสอบและลำดับความรู้ของเราเป็นตอน ๆ เกี่ยวกับพุทธประวัติกันดีกว่า

พระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับจิตใจของคนไทยและชาติไทยในด้านวัฒนธรรมขนบประเพณี มาเป็นเวลานาน พุทธศาสนิกชนทุกคนจึงควรทราบถึงประวัติ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาพุทธจริยวัตรอันเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้เกิดความสะอาด สว่าง และสงบ

ในอดีตกาลย้อนหลังก่อนพุทธศก 80 ปี ดินแดนนี้มีนามว่า “ชมพูทวีป” หมายถึง ดินแดนที่เป็นประเทศอินเดีย เนปาล ศรีลังกา ปากีสถาน บังกลาเทศ และภูฏาน ในปัจจุบัน ซึ่งประชาชนในยุคนั้นนับถือศาสนาพราหมณ์ อันเป็นศาสนาเก่าแก่ที่สุดในโลก

พระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางสิริมหามายา พระราชธิดาแห่งกรุงเทวทหะ ไม่นานนักพระนางสิริมหามายาก็ทรงพระครรภ์ และเมื่อใกล้ที่จะทรงมีพระประสูติกาล พระนางได้ทูลลาพระสวามี เพื่อไปทรงมีพระประสูติกาลที่บ้านเมืองของพระนางตามธรรมเนียมของอินเดียสมัยก่อน เมื่อขบวนเสด็จมาถึง “สวนลุมพินีวัน” (ปัจจุบัน คือ ตำบลรุมมินเด ประเทศเนปาล) ซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ พระนางทรงประสูติพระครรภ์และประสูติพระโอรส ณ ใต้ต้นสาละ เมื่อวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

คำถามประจำกรอบนำ

1. ชมพูทวีป หมายถึงดินแดนใด

.....

2. พระนางสิริมหามายา ทรงประสูติพระโอรสที่ใด ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด

.....

.....

3. เพราะเหตุใด พระนางสิริมหามายาจึงต้องเดินทางกลับกรุงเทวทหะเพื่อประสูติพระโอรส

.....

.....

กรอบที่ 1 ประสูติ

จากการศึกษาพุทธประวัติตอนประสูติแล้ว ลองมาศึกษาดูสิว่า พราหมณ์ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลสมัยนั้นได้ทำนายลักษณะพระกุมารอย่างไร และพระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ต่อพระโอรสอย่างไร

พระโอรสน้อยได้รับการขนานพระนามว่า “สิทธัตถะ” อันมีความหมายว่า “ผู้สำเร็จในสิ่งที่ประสงค์” และเมื่อทรงประสูติได้ 7 วัน พระราชมารดาก็สิ้นพระชนม์ พระนางปชาบดีโคตมี พระมาตุจฉา จึงเป็นผู้ถวายการเลี้ยงดูต่อมา

พระเจ้าสุทโธทนะได้เชิญพราหมณ์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตำราทำนายลักษณะได้ทำนายลักษณะพระโอรสไว้เป็น 2 นัย คือ

1. ถ้าพระโอรสทรงครอบครองบ้านเมือง จะเป็นกษัตริย์ผู้ทรงอำนาจ เป็นจอมจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่
2. ถ้าเสด็จออกผนวช ก็จะได้ตรัสรู้เป็นศาสดาเอกของโลก

แต่พระราชประสงค์ของพระเจ้าสุทโธทนะมีเพียงประการเดียว คือ ทรงปรารถนาที่จะให้เจ้าชายสิทธัตถะได้ครองบ้านเมืองสืบต่อจากพระองค์ เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะทรงเจริญวัย พระเจ้าสุทโธทนะจึงทรงส่งพระราชโอรสเข้าศึกษา ในสำนักครุวิศวามิตร จนจบหลักสูตรศิลปวิทยาแทบทุกแขนง และทรงมีพระปรีชาสามารถเหนือบรรดานักศึกษาอื่น ๆ

คำถามประจำกรอบที่ 1

1. คำว่า “สิทธัตถะ” แปลว่าอะไร

.....

2. เจ้าชายสิทธัตถะ ได้รับคำทำนายอย่างไรบ้าง

.....

.....

3. พระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พระโอรสดำเนินชีวิตอย่างไรในอนาคต

.....

.....

กรอบที่ 2 กรองเงื่อนไข

เมื่อคำทำนายพระลักษณะของพระโอรสสิทธัตถะออกมาเป็น 2 นัย นักเรียนคิดว่า คำทำนายในข้อใดถูกต้อง ลองติดตามศึกษาต่อไปนะคะ

พระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้เจ้าชายสิทธัตถะครองราชย์สืบต่อจากพระองค์ พระองค์ทรงโปรดให้สร้างปราสาทพระราชวัง 3 ฤดู เพื่อให้พระโอรสประทับอย่างพระเกษมสำราญ และทรงทูลขอพระราชธิดาของพระเจ้าสุปปพุทธะ ทรงพระนามว่า “พระนางพิมพา หรือยโสธรา” ให้ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าชายสิทธัตถะ เมื่อทรงมีพระชนมายุ 16 พรรษา ทรงมีพระราโชรส ซึ่งพระองค์พระราชทานพระนามว่า “ราहुล” แปลว่า “บ่วง”

ครั้งหนึ่งขณะที่เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จประพาสอุทยาน ได้ทอดพระเนตรเห็น “เทวทูตทั้ง 4” คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทรงคิดว่า ชีวิตของคนเราต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ ไม่มีใครหลีกเลี่ยงได้ และวิถีทางที่จะพ้นจากความทุกข์ เช่นนี้ได้ก็คือ การสละเพศผู้ครองเรือน พระองค์จึงทรงตัดสินใจเสด็จออกผนวชในตอนดึก ทรงตัดพระเมาลีถือเพศบรรพชิต ณ ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา เมื่อมีพระชนมายุ 29 พรรษา

คำถามประจำกรอบที่ 2

1. เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงอภิเษกสมรสกับใคร เมื่อพระองค์มีพระชนมายุเท่าไร

.....

2. เหตุการณ์ใดที่ทำให้เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงตัดสินใจออกผนวช

.....

.....

กรอบที่ 3 บำเพ็ญเพียร

วิธีการศึกษาของนักบวชสีหัตถะ หลังจากทรงออกผนวชแล้วมีหลายวิธี ซึ่งวิธีการศึกษาของพระองค์แสดงให้เห็นถึงพระพุทธรจริยวัตรที่เราชาวพุทธควรนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

1. ทรงเสด็จไปศึกษา ณ สำนักอาจารย์อาฬารดาบส และอุทกดาบส จนสำเร็จฉน 8 ชั้นจนจบหลักสูตรของทั้งสองสำนัก แต่ทรงเห็นว่า มีไข้ทางหลุดพ้นทุกข์ เพราะพระองค์ยังทรงรู้ได้ว่าจิตของพระองค์ยังทรงมีความรัก ความชัง ความหลง อันเป็นกิเลสอยู่ จึงทรงอำลาอาจารย์ทั้งสองเสด็จสู่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม

2. ทรงบำเพ็ญเพียรตามลำพังที่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคมตามความเชื่อของนักบวชโยคี ของอินเดียสมัยนั้น ที่นิยมการทรมานร่างกายให้ลำบากอย่างยิ่งยวด เรียกว่า “ทุกกรกิริยา” ขณะที่ทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยานั้น มีปัญจวัคคีย์ คือ พรหมณ์ทั้ง 5 ได้แก่ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ ได้ตามคอยปรนนิบัติ

วิธีการบำเพ็ญทุกกรกิริยา มีขั้นตอนในการปฏิบัติ 3 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 กัดฟัน โดยเอาฟันกัดฟันไว้ให้แน่น
- ขั้นที่ 2 กลั่นลมหายใจ โดยเอาพระชีวหา (ลิ้น) กดพระताल (เพดาน) ไว้
- ขั้นที่ 3 อดอาหาร โดยลดการบริโภคอาหารลงเรื่อย ๆ จนในที่สุดไม่เสวยพระกระยาหารเลย

เมื่อทรงเห็นว่าวิธีการทรมานตนให้ลำบากอย่างยิ่งยวด ไม่ใช่ทางหลุดพ้นจากความทุกข์ที่ทรงประสงค์ จึงทรงเลิกการบำเพ็ญทุกกรกิริยา กลับเสวยพระกระยาหารใหม่ พระองค์ทรงเปรียบชีวิตเหมือนกับการตีตีผืนผ้าซึ่งตึงเกินไปเสียย้อมไม่ดั่ง หรือขาดได้ ถ้าซึ่งหย่อนเกินไป ก็ย้อมไม่มีเสียง สายผืนที่ซึ่งปานกลาง ย้อมติดได้เสียงที่ไพเราะ ในที่สุดพระองค์ทรงหาทางหลุดพ้นจากความทุกข์โดยใช้ทางสายกลาง หรือ “มัชฌิมาปฏิปทา”

คำถามประจำกรอบที่ 3

1. การบำเพ็ญทุกกรกิริยา หมายถึงอะไร

.....

2. ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 ที่คอยปรนนิบัตินักบวชสิทธัตถะ ขณะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา คือใคร

.....

.....

กรอบที่ 4 ตรัสรู้

เก่งมากที่นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง คราวนี้เราจะศึกษาเรื่องทางสายกลางที่นักบวชสิทธัตถะทรงปฏิบัติเพื่อหลุดพ้นจากความทุกข์ พระองค์ทรงปฏิบัติอย่างไรอยากทราบไหม ลองมาศึกษาถึงพระจริยวัตรของพระองค์ในเรื่องความอดุทธสาหะพากเพียร เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนของนักเรียนต่อไปดีไหมคะ

หลังจากที่ทรงล้มเลิกการบำเพ็ญทุกกรกิริยา และกลับเสวยพระกระยาหารจนพระวรกายสมบูรณ์ดีแล้ว ทรงเริ่มบำเพ็ญเพียรทางจิต ผินพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก แล้วตั้งพระทัยแน่วแน่ว่า ถ้าไม่สำเร็จทางพ้นทุกข์พระองค์จะไม่ยอมเสด็จลุกไปไหน แม้ว่าเนื้อและเลือดจะเหือดแห้งก็ตาม ขณะที่พระองค์ตรัสรู้ ทรงมีพระชนมายุ 35 พรรษา

ในปฐมยาม พระองค์รู้ระลึกชาติหลังของพระองค์ได้

ในยามที่สอง พระองค์ทรงรู้เห็นความเป็นไปในการเกิด การตายของสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมามีทุกข์ สุข ดี เลว ต่างกันก็ด้วย “กรรม” การที่บุคคลนั้นๆ ได้เคยกระทำไว้แต่หนหลัง และทรงทราบต้นเหตุที่ทำให้ชีวิตของคนเราสุขบ้าง ทุกข์บ้าง เพราะ “ตัณหา”

ในยามสุดท้าย พระองค์ทรงรู้แจ้งความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ คือ “อริยสัจ 4” ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค

คำถามประจำกรอบที่ 4

1. “ถ้าไม่สำเร็จทางพ้นทุกข์ จะไม่ยอมเสด็จลุกหนีไปไหน แม้ว่าเนื้อและเลือดจะเหือดแห้งก็ตาม” ประโยคนี้แสดงให้เห็นถึงพระจริยวัตรของพระพุทธองค์ด้านใด

.....

.....

2. นักบวชสิทธัตถะ ทรงรู้แจ้งถึงความจริงอันประเสริฐ หมายถึงอะไร

กรอบที่ 5 ทรงประกาศพระศาสนา

เมื่อตรัสรู้แล้วพระพุทธเจ้าทรงพิจารณาธรรมเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ก่อนเสด็จไปเผยแผ่พระศาสนา โดยเสด็จไปแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสีเป็นการแสดงปฐมเทศนาธรรมที่ทรงแสดงเรียกว่า “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ซึ่งว่าด้วยแนวทางที่ไม่พึงปฏิบัติสองทาง คือ ตึงเกินไปและหย่อนเกินไป และแนวทางที่พึงปฏิบัติ คือ “ทางสายกลาง” (อริยมรรคมีองค์ 8) และ “อริยสัจ 4” หลังจากจบพระธรรมเทศนา โภณทัณฺเฑาะฏเฐได้เกิด “ดวงตาเห็นธรรม” จึงทูลขอบวชเป็นพระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา ต่อมาอีกสี่ท่านที่เหลือ คือ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ ก็ได้เกิดดวงตาเห็นธรรม และทูลขอบวชตามลำดับ

จากนั้นได้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาเข้ามาขอบวชเป็นจำนวนมาก ต่อมาไม่นานก็มีพระอรหันตสาวกของพระพุทธเจ้าจำนวน 60 รูป จึงทรงให้แยกย้ายกันไปเผยแผ่พระพุทศาสนายังแคว้นต่าง ๆ

พระพุทธองค์เสด็จไปโปรดชฎิล (นักบวชเกล้าผม) 3 พี่น้อง พร้อมบริวาร 1,000 รูป จนขอบวชเป็นพระสาวกของพระพุทธเจ้า พระเจ้าพิมพิสารถวายสวนไผ่ แล้วสร้างวัดเวฬุวันมหาวิหารสำหรับเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้า นับเป็นวัดแห่งแรกของพระพุทธศาสนา จากนั้นก็มีผู้มาขอบวชเป็นสาวก คือ พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะ ซึ่งต่อมาพระพุทธเจ้าแต่งตั้งให้พระสารีบุตรเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา มีความเป็นเลิศกว่าผู้อื่นทางปัญญา และพระโมคคัลลานะ เป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย เป็นเลิศกว่าผู้อื่นทางมีฤทธิ์มาก

ต่อมาอนาถปิณฑิกเศรษฐีสร้างวัดพระเชตะวัน และนางวิสาขาสร้างวัดบุพพารามถวายพระพุทธเจ้าด้วย

คำถามประจำกรอบที่ 5

1. ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ เรียกว่าอะไร

2. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา คือใคร

กรอบจบ ปรีณิพพาน

เมื่อพระพุทธเจ้าทรงสถาปนาพุทธบริษัทสี่ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ขึ้นมานั้น แต่ละพุทธบริษัทก็เจริญแพร่หลาย มีความรู้ความสามารถที่จะสืบสานต่อเจตนารมณ์ของพระพุทธองค์ และสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไปได้แล้ว พระพุทธเจ้าจึงทรงตัดสินพระทัยเสด็จดับขันธปรินิพพาน ณ สาลวโนทยานของเหล่ามัลลกะษัตริย์ เมืองกุสินารา เมื่อวันเพ็ญ เดือน 6 ขณะพระชนมายุ 80 พรรษา

คำถามประจำกรอบจบ

1. พุทธบริษัทสี่ คือใคร

.....

.....

2. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อใด ขณะมีพระชนมายุเท่าไร

.....

.....

3. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานที่ใด

.....

.....

เฉลยคำถามประจำกรอบนำ

1. ชมพูทวีป หมายถึงดินแดนใด

ดินแดนที่เป็นประเทศอินเดีย เนปาล ศรีลังกา ปากีสถาน บังกลาเทศ และภูฐานในปัจจุบัน

2. พระนางสิริมหามายา ทรงประสูติพระโอรสที่ใด ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด

พระนางสิริมหามายาทรงประสูติพระโอรสที่เมืองสาวัตถี ประเทศอินเดีย ซึ่งปัจจุบันอยู่ในประเทศเนปาล

3. เพราะเหตุใด พระนางสิริมหามายาจึงต้องเดินทางกลับกรุงทเวหะเพื่อประสูติพระโอรส

เพราะเป็นธรรมเนียมของอินเดียที่สตรีผู้มีครรภ์จะต้องเดินทางกลับไปคลอดบุตรที่บ้านเกิดของตน

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 1

1. คำว่า “สิทธัตถะ” แปลว่าอะไร

ผู้สำเร็จในสิ่งที่ประสงค์

2. เจ้าชายสิทธัตถะ ได้รับคำทำนายอย่างไรบ้าง

คำทำนายลักษณะพระโอรสสิทธัตถะมี 2 นัย คือ

1) ถ้าพระโอรสทรงครอบครองบ้านเมือง จะเป็นกษัตริย์ผู้ทรงอำนาจ เป็นจอมจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่

2) ถ้าเสด็จออกผนวชจะได้ตรัสรู้เป็นพระศาสดาเอกของโลก

3. พระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พระโอรสดำเนินชีวิตอย่างไรในอนาคต

ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พระโอรสได้ครองบ้านเมืองต่อจากพระองค์

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 2

1. เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงอภิเษกสมรสกับใคร เมื่อพระองค์มีพระชนมายุเท่าไร

พระนางพิมพา หรือยโสธรา เมื่อมีพระชนมายุ 16 พรรษา

2. เหตุการณ์ใดที่ทำให้เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงตัดสินใจออกผนวช

การทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง 4 คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 3

1. การบำเพ็ญทุกกรกิริยา หมายถึงอะไร

การทรมานตนให้ลำบากอย่างยิ่งยวด เพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์

2. ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 ที่คอยปรนนิบัตินักบวชสีหัตถะ ขณะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา คือใคร

โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ

3. นักบวชสีหัตถะเปรียบชีวิตของคนเราเหมือนกับสิ่งใด

ทรงเปรียบชีวิตเหมือนกับการตีตีผืนผ้า ถ้าชิงตึงเกินไปเสียงย่อมไม่ดัง หรือขาดได้ ถ้าชิงหย่อนเกินไป ก็
ย่อมไม่มีเสียง สายพินที่ชิงปานกลาง ย่อมตีได้เสียงที่ไพเราะ

เฉลยคำถามประจำรอบที่ 4

1. “ถ้าไม่สำเร็จทางพ้นทุกข์ จะไม่ยอมเสด็จลุกหนีไปไหน แม้ว่าเนื้อและเลือดจะเหือดแห้งก็ตาม” ประโยคนี้
แสดงให้เห็นถึงพระจริยวัตรของพระพุทธองค์ด้านใด

ความเพียร

2. นักบวชสีหัตถะ ทรงรู้แจ้งถึงความจริงอันประเสริฐ หมายถึงอะไร

อริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค

เฉลยคำถามประจำรอบที่ 5

1. ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ เรียกว่าอะไร

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

2. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา คือใคร

โกณฑัญญะ

เฉลยคำถามประจำรอบจบ

1. พุทธบริษัทสี่ คือใคร

ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา

2. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อใด ขณะมีพระชนมายุเท่าไร

วันเพ็ญเดือน 6 ขณะมีพระชนมายุ 80 พรรษา

3. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานที่ใด

สาลวโนทยานของเหล่ามัลลกะชัตริย์ เมืองกุสินารา

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง พุทธประวัติ

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายพุทธประวัติ			
2. สามารถยกตัวอย่างพุทธประวัติ			
3. สามารถวิเคราะห์พุทธประวัติ			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายพุทธประวัติ	เขียนอธิบายพุทธประวัติไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายพุทธประวัติได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายพุทธประวัติได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างพุทธประวัติ	เขียนยกตัวอย่างพุทธประวัติ ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างพุทธประวัติ ได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างพุทธประวัติ ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์พุทธประวัติ	เขียนสามารถวิเคราะห์พุทธประวัติ ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์พุทธประวัติ ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์พุทธประวัติ ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ขาวพุทธตัวอย่าง และชาดก

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง พุทธประวัติ (2)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/3 วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ จนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยา หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

สาระสำคัญ

การศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงบำเพ็ญทุกรกิริยา โดยใช้การวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผลนั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญซึ่งสามารถนำมาเตือนสติและเป็นหลักในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ

- ประสูติ
- เทวทูต 4
- การแสวงหาความรู้
- การบำเพ็ญทุกรกิริยา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธประวัติได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธประวัติได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมพุทธประวัติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 กิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียน คนละ 1 ชุด แล้วครู เน้นย้ำให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในบทเรียนสำเร็จรูปอย่างเคร่งครัด
2. นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้และตอบคำถามในบทเรียนสำเร็จรูป (ครูกำหนดเวลาประมาณ 30 นาที หรือตามความเหมาะสม)
3. ครูสุ่มนักเรียนออกมาตอบคำถามจากบทเรียนสำเร็จรูปในแต่ละกรอบ แล้วครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 สรุป (10 นาที)

1. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติ
2. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธประวัติ ในตอนที่กำหนดให้ ดังนี้
 - ตอนประสูติ
 - ตอนตรัสรู้
 - ตอนประกาศพระศาสนา
 - ตอนปรินิพพาน

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนมีวิธีการแสวงหาความรู้คล้ายคลึง หรือแตกต่างกับวิธีการของพระพุทธเจ้า

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (15 นาที)

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ โดยคิดคะแนนร้อยละ 60 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์
2. ในกรณีที่นักเรียนบางคนไม่ผ่านเกณฑ์ให้กลับไปศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปอีกครั้ง (นอกเวลาเรียน) จนกว่าจะผ่านเกณฑ์หรือครูอาจใช้วิธีอธิบายเพิ่มเติมเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนก็ได้

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ
- 2) แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เรื่อง พุทธประวัติ
- 3) บัตรภาพ

แหล่งการเรียนรู้

ห้องสมุด

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธประวัติได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธประวัติได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธินี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

เอกสารประกอบการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พุทธประวัติ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านและศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละกรอบตามลำดับ ห้ามศึกษาข้ามกรอบเป็นอันขาด
2. ให้นักเรียนตอบคำถามในแต่ละกรอบลงในกระดาษที่ครูแจกให้ โดยห้ามดูเฉลยหรือลอกคำตอบของเพื่อน
3. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้วให้ดูเฉลยในตอนท้ายของแต่ละกรอบ

กรออบนำ

นักเรียนคงจะเคยเรียนพุทธประวัติ อันหมายถึง ประวัติของพระพุทธเจ้ามาบ้างแล้ว และเพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้สึกว่า ต้องเรียนบทเรียนนี้ซ้ำ ๆ จนเกิดความเบื่อหน่าย เราลองมาทดสอบและลำดับความรู้ ของเราเป็นตอน ๆ เกี่ยวกับพุทธประวัติกันดีกว่า

พระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับจิตใจของคนไทยและชาติไทยในด้านวัฒนธรรมขนบประเพณี มา เป็นเวลานาน พุทธศาสนิกชนทุกคนจึงควรทราบถึงประวัติ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อเป็นแนวทาง ในการศึกษาพุทธจริยวัตรอันเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้เกิดความสะอาด สว่าง และสงบ

ในอดีตกาลย้อนหลังก่อนพุทธศก 80 ปี ดินแดนนี้มีนามว่า “ชมพูทวีป” หมายถึง ดินแดนที่เป็น ประเทศอินเดีย เนปาล ศรีลังกา ปากีสถาน บังกลาเทศ และภูฏาน ในปัจจุบัน ซึ่งประชาชนในยุคนั้นนับถือ ศาสนาพราหมณ์ อันเป็นศาสนาเก่าแก่ที่สุดในโลก

พระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางสิริมหามายา พระราชธิดา แห่งกรุงเทวทหะ ไม่นานนักพระนางสิริมหามายาก็ทรงพระครรภ์ และเมื่อใกล้ที่จะทรงมีพระประสูติกาล พระ นางได้ทูลลาพระสวามี เพื่อไปทรงมีพระประสูติกาลที่บ้านเมืองของพระนางตามธรรมเนียมของอินเดีย สมัยก่อน เมื่อขบวนเสด็จมาถึง “สวนลุมพินีวัน” (ปัจจุบัน คือ ตำบลรุมมินเด ประเทศเนปาล) ซึ่งอยู่กึ่งกลาง ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ พระนางทรงประสูติพระครรภ์และประสูติพระโอรส ณ ใต้ต้นสาละ เมื่อ วันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

คำถามประจำกรออบนำ

1. ชมพูทวีป หมายถึงดินแดนใด

.....

2. พระนางสิริมหามายา ทรงประสูติพระโอรสที่ใด ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด

.....

.....

3. เพราะเหตุใด พระนางสิริมหามายาจึงต้องเดินทางกลับกรุงเทวทหะเพื่อประสูติพระโอรส

.....

.....

กรอบที่ 1 ประสูติ

จากการศึกษาพุทธประวัติตอนประสูติแล้ว ลองมาศึกษาดูสิว่า พราหมณ์ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลสมัยนั้นได้ทำนายลักษณะพระกุมารอย่างไร และพระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ต่อพระโอรสอย่างไร

พระโอรสน้อยได้รับการขนานพระนามว่า “สิทธัตถะ” อันมีความหมายว่า “ผู้สำเร็จในสิ่งที่ประสงค์” และเมื่อทรงประสูติได้ 7 วัน พระราชมารดาก็สิ้นพระชนม์ พระนางปชาบดีโคตมี พระมาตุจฉา จึงเป็นผู้ถวายการเลี้ยงดูต่อมา

พระเจ้าสุทโธทนะได้เชิญพราหมณ์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตำราทำนายลักษณะได้ทำนายลักษณะพระโอรสไว้เป็น 2 นัย คือ

1. ถ้าพระโอรสทรงครอบครองบ้านเมือง จะเป็นกษัตริย์ผู้ทรงอำนาจ เป็นจอมจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่
2. ถ้าเสด็จออกผนวช ก็จะได้ตรัสรู้เป็นศาสดาเอกของโลก

แต่พระราชประสงค์ของพระเจ้าสุทโธทนะมีเพียงประการเดียว คือ ทรงปรารถนาที่จะให้เจ้าชายสิทธัตถะได้ครองบ้านเมืองสืบต่อจากพระองค์ เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะทรงเจริญวัย พระเจ้าสุทโธทนะจึงทรงส่งพระราชโอรสเข้าศึกษา ในสำนักครุวิศวามิตร จนจบหลักสูตรศิลปวิทยาแทบทุกแขนง และทรงมีพระปรีชาสามารถเหนือบรรดานักศึกษาอื่น ๆ

คำถามประจำกรอบที่ 1

1. คำว่า “สิทธัตถะ” แปลว่าอะไร

.....

2. เจ้าชายสิทธัตถะ ได้รับคำทำนายอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. พระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พระโอรสดำเนินชีวิตอย่างไรในอนาคต

.....

.....

กรอบที่ 2 ครองเรือน

เมื่อคำทำนายพระลักษณะของพระโอรสสิทธัตถะออกมาเป็น 2 นัย นักเรียนคิดว่า คำทำนายในข้อใดถูกต้อง ลองติดตามศึกษาต่อไปนะคะ

พระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้เจ้าชายสิทธัตถะครองราชย์สืบต่อจากพระองค์ พระองค์ทรงโปรดให้สร้างปราสาทพระราชวัง 3 ฤดู เพื่อให้พระโอรสประทับอย่างพระเกษมสำราญ และทรงทูลขอพระราชธิดาของพระเจ้าสุปปพุทธะ ทรงพระนามว่า “พระนางพิมพา หรือยโสธรา” ให้ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าชายสิทธัตถะ เมื่อทรงมีพระชนมายุ 16 พรรษา ทรงมีพระราโชรส ซึ่งพระองค์พระราชทานพระนามว่า “ราहुล” แปลว่า “บ่วง”

ครั้งหนึ่งขณะที่เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จประพาสอุทยาน ได้ทอดพระเนตรเห็น “เทวทูตทั้ง 4” คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทรงคิดว่า ชีวิตของคนเราต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ ไม่มีใครหลีกเลี่ยงได้ และวิถีทางที่จะพ้นจากความทุกข์ เช่นนี้ได้ก็คือ การสละเพศผู้ครองเรือน พระองค์จึงทรงตัดสินใจออกผนวชในตอนดึก ทรงตัดพระเมาลีถือเพศบรรพชิต ณ ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา เมื่อมีพระชนมายุ 29 พรรษา

คำถามประจำกรอบที่ 2

1. เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงอภิเษกสมรสกับใคร เมื่อพระองค์มีพระชนมายุเท่าไร

.....

2. เหตุการณ์ใดที่ทำให้เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงตัดสินใจออกผนวช

.....

.....

กรอบที่ 3 บำเพ็ญเพียร

วิธีการศึกษาของนักบวชสีหัตถะ หลังจากทรงออกผนวชแล้วมีหลายวิธี ซึ่งวิธีการศึกษาของพระองค์แสดงให้เห็นถึงพระพุทธรจริยวัตรที่เราชวพุทธควรนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

1. ทรงเสด็จไปศึกษา ณ สำนักอาจารย์อาฬารดาบส และอุทกดาบส จนสำเร็จฌาน 8 ชั้นจนจบหลักสูตรของทั้งสองสำนัก แต่ทรงเห็นว่า มีไข้ทางหลุดพ้นทุกข์ เพราะพระองค์ยังทรงรู้ได้ว่าจิตของพระองค์ยังทรงมีความรัก ความชัง ความหลง อันเป็นกิเลสอยู่ จึงทรงอำลาอาจารย์ทั้งสองเสด็จสู่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม

2. ทรงบำเพ็ญเพียรตามลำพังที่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคมตามความเชื่อของนักบวชโยคี ของอินเดียสมัยนั้น ที่นิยมการทรมานร่างกายให้ลำบากอย่างยิ่งยวด เรียกว่า “ทุกกรกิริยา” ขณะที่ทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยานั้น มีปัญจวัคคีย์ คือ พรหมณ์ทั้ง 5 ได้แก่ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ ได้ตามคอยปรนนิบัติ

วิธีการบำเพ็ญทุกกรกิริยา มีขั้นตอนในการปฏิบัติ 3 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 กัดฟัน โดยเอาฟันกัดฟันไว้ให้แน่น
- ขั้นที่ 2 กลืนลมหายใจ โดยเอาพระชีวหา (ลิ้น) กดพระตาลู (เพดาน) ไว้
- ขั้นที่ 3 อดอาหาร โดยลดการบริโภคอาหารลงเรื่อย ๆ จนในที่สุดไม่เสวยพระกระยาหารเลย

เมื่อทรงเห็นว่าวิธีการทรมานตนให้ลำบากอย่างยิ่งยวด ไม่ใช่ทางหลุดพ้นจากความทุกข์ที่ทรงประสงค์ จึงทรงเลิกการบำเพ็ญทุกกรกิริยา กลับเสวยพระกระยาหารใหม่ พระองค์ทรงเปรียบชีวิตเหมือนกับการตีตีผืนผ้าซึ่งตึงเกินไปเสียงย่อมไม่ดัง หรือขาดได้ ถ้าซึ่งหย่อนเกินไป ก็ย่อมไม่มีเสียง สายพินที่ซึ่งปานกลาง ย่อมตีได้เสียงที่ไพเราะ ในที่สุดพระองค์ทรงหาทางหลุดพ้นจากความทุกข์โดยใช้ทางสายกลาง หรือ “มัชฌิมาปฏิปทา”

คำถามประจำกรอบที่ 3

1. การบำเพ็ญทุกกรกิริยา หมายถึงอะไร

.....

2. ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 ที่คอยปรนนิบัตินักบวชสีหัตถะ ขณะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา คือใคร

.....

กรอบที่ 4 ตรัสรู้

เก่งมากที่นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง คราวนี้เราจะศึกษาเรื่องทางสายกลางที่นักบวชสีหัตถะทรงปฏิบัติเพื่อหลุดพ้นจากความทุกข์ พระองค์ทรงปฏิบัติอย่างไรอยากทราบไหม ลอง

มาศึกษาถึงพระจริยวัตรของพระองค์ในเรื่องความอุทสาหะพากเพียร เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนของนักเรียนต่อไปดีไหมคะ

หลังจากที่ทรงล้มเลิกการบำเพ็ญทุกกรกิริยา และกลับเสวยพระกระยาหารจนพระวรกายสมบูรณ์ดีแล้ว ทรงเริ่มบำเพ็ญเพียรทางจิต ผินพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก แล้วตั้งพระทัยแน่วแน่ว่า ถ้าไม่สำเร็จทางพันทุกข์พระองค์จะไม่ยอมเสด็จลุกไปไหน แม้ว่าเนื้อและเลือดจะเหือดแห้งก็ตาม ขณะที่พระองค์ตรัสรู้ ทรงมีพระชนมายุ 35 พรรษา

ในปฐมยาม พระองค์รู้ระลึกชาติหลังของพระองค์ได้

ในยามที่สอง พระองค์ทรงรู้เห็นความเป็นไปในการเกิด การตายของสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมามีทุกข์ สุข ดี เลว ต่างกันก็ด้วย “กรรม” การที่บุคคลนั้นๆ ได้เคยกระทำไว้แต่หนหลัง และทรงทราบต้นเหตุที่ทำให้ชีวิตของคนเราสุขบ้าง ทุกข์บ้าง เพราะ “ตัณหา”

ในยามสุดท้าย พระองค์ทรงรู้แจ้งความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ คือ “อริยสัจ 4” ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค

คำถามประจำกรอบที่ 4

1. “ถ้าไม่สำเร็จทางพันทุกข์ จะไม่ยอมเสด็จลุกหนีไปไหน แม้ว่าเนื้อและเลือดจะเหือดแห้งก็ตาม” ประโยคนี้แสดงให้เห็นถึงพระจริยวัตรของพระพุทธองค์ด้านใด

.....
.....

2. นักบวชสีหัตถะ ทรงรู้แจ้งถึงความจริงอันประเสริฐ หมายถึงอะไร

.....
.....

กรอบที่ 5 ทรงประกาศพระศาสนา

เมื่อตรัสรู้แล้วพระพุทธเจ้าทรงพิจารณาธรรมเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ก่อนเสด็จไปเผยแผ่พระศาสนา โดยเสด็จไปแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสีเป็นการแสดงปฐมเทศนาธรรมที่ทรงแสดงเรียกว่า “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ซึ่งว่าด้วยแนวทางที่ไม่พึงปฏิบัติสองทาง คือ ตึงเกินไปและหย่อนเกินไป และแนวทางที่พึงปฏิบัติ คือ “ทางสายกลาง” (อริยมรรคมีองค์ 8) และ “อริยสัจ 4” หลังจากจบพระธรรมเทศนา โภณทัณฺเฑาะฏเฐได้เกิด “ดวงตาเห็นธรรม” จึงทูลขอบวชเป็นพระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา ต่อมาอีกสี่ท่านที่เหลือ คือ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ ก็ได้เกิดดวงตาเห็นธรรม และทูลขอบวชตามลำดับ

จากนั้นได้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาเข้ามาขอบวชเป็นจำนวนมาก ต่อมาไม่นานก็มีพระอรหันตสาวกของพระพุทธเจ้าจำนวน 60 รูป จึงทรงให้แยกย้ายกันไปเผยแผ่พระพุทธศาสนายังแคว้นต่าง ๆ

พระพุทธองค์เสด็จไปโปรดชฎิล (นักบวชเกล้าผม) 3 พี่น้อง พร้อมบริวาร 1,000 รูป จนขอบวชเป็นพระสาวกของพระพุทธเจ้า พระเจ้าพิมพิสารถวายสวนไผ่ แล้วสร้างวัดเวฬุวันมหาวิหารสำหรับเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้า นับเป็นวัดแห่งแรกของพระพุทธศาสนา จากนั้นก็มีผู้มาขอบวชเป็นสาวก คือ พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ ซึ่งต่อมาพระพุทธเจ้าแต่งตั้งให้พระสารีบุตรเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา มีความเป็นเลิศกว่าผู้อื่นทางปัญญา และพระโมคคัลลานะ เป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย เป็นเลิศกว่าผู้อื่นทางมีฤทธิ์มาก

ต่อมาอนาถปิณฑิกเศรษฐีสร้างวัดพระเชตะวัน และนางวิสาขาสร้างวัดบุพพารามถวายพระพุทธเจ้าด้วย

คำถามประจำกรอบที่ 5

1. ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ เรียกว่าอะไร

.....

.....

2. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา คือใคร

.....

.....

กรอบจบ ปรีณิพพาน

เมื่อพระพุทธเจ้าทรงสถาปนาพุทธบริษัทสี่ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ขึ้นมานั้น แต่ละพุทธบริษัทก็เจริญแพร่หลาย มีความรู้ความสามารถที่จะสืบสานต่อเจตนารมณ์ของพระพุทธองค์ และสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไปได้แล้ว พระพุทธเจ้าจึงทรงตัดสินพระทัยเสด็จดับขันธปรินิพพาน ณ สาลวโนทยานของเหล่ามัลลกะษัตริย์ เมืองกุสินารา เมื่อวันเพ็ญ เดือน 6 ขณะพระชนมายุ 80 พรรษา

คำถามประจำกรอบจบ

1. พุทธบริษัทสี่ คือใคร

.....

.....

2. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อใด ขณะมีพระชนมายุเท่าไร

.....

.....

3. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานที่ใด

.....

.....

เฉลยคำถามประจำกรอบนำ

1. ชมพูทวีป หมายถึงดินแดนใด

ดินแดนที่เป็นประเทศอินเดีย เนปาล ศรีลังกา ปากีสถาน บังกลาเทศ และภูฐานในปัจจุบัน

2. พระนางสิริมหามายา ทรงประสูติพระโอรสที่ใด ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด

พระนางสิริมหามายาทรงประสูติพระครรภ์และประสูติพระโอรส ณ สวนลุมพินีวัน ซึ่งปัจจุบันอยู่ในประเทศเนปาล

3. เพราะเหตุใด พระนางสิริมหามายาจึงต้องเดินทางกลับกรุงทเวหะเพื่อประสูติพระโอรส

เพราะเป็นธรรมเนียมของอินเดียที่สตรีผู้มีครรภ์จะต้องเดินทางกลับไปคลอดบุตรที่บ้านเกิดของตน

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 1

1. คำว่า “สิทธัตถะ” แปลว่าอะไร

ผู้สำเร็จในสิ่งที่ประสงค์

2. เจ้าชายสิทธัตถะ ได้รับคำทำนายอย่างไรบ้าง

คำทำนายลักษณะพระโอรสสิทธัตถะมี 2 นัย คือ

1) ถ้าพระโอรสทรงครอบครองบ้านเมือง จะเป็นกษัตริย์ผู้ทรงอำนาจ เป็นจอมจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่

2) ถ้าเสด็จออกผนวชจะได้ตรัสรู้เป็นพระศาสดาเอกของโลก

3. พระเจ้าสุทโธทนะทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พระโอรสดำเนินชีวิตอย่างไรในอนาคต

ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พระโอรสได้ครองบ้านเมืองต่อจากพระองค์

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 2

1. เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงอภิเษกสมรสกับใคร เมื่อพระองค์มีพระชนมายุเท่าไร

พระนางพิมพา หรือยโสธรา เมื่อมีพระชนมายุ 16 พรรษา

2. เหตุการณ์ใดที่ทำให้เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงตัดสินใจออกผนวช

การทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง 4 คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 3

1. การบำเพ็ญทุกกรกิริยา หมายถึงอะไร
การทรมานตนให้ลำบากอย่างยิ่งยวด เพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์
2. ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 ที่คอยปรนนิบัตินักรบวชิรธัตถะ ขณะทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยา คือใคร
โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ
3. นักรบวชิรธัตถะเปรียบชีวิตของคนเราเหมือนกับสิ่งใด
ทรงเปรียบชีวิตเหมือนกับการตีตีพิณ ถ้าซึงตึงเกินไปเสียงย่อมไม่ดัง หรือขาดได้ ถ้าซึงหย่อนเกินไป ก็ย่อมไม่มีเสียง สายพิณที่ซึงปานกลาง ย่อมตีได้เสียงที่ไพเราะ

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 4

1. “ถ้าไม่สำเร็จทางพ้นทุกข์ จะไม่ยอมเสด็จลุกหนีไปไหน แม้ว่าเนื้อและเลือดจะเหือดแห้งก็ตาม” ประโยคนี้แสดงให้เห็นถึงพระจริยวัตรของพระพุทธองค์ด้านใด
ความเพียร
2. นักรบวชิรธัตถะ ทรงรู้แจ้งถึงความจริงอันประเสริฐ หมายถึงอะไร
อริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค

เฉลยคำถามประจำกรอบที่ 5

1. ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ เรียกว่าอะไร
ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
2. พระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา คือใคร
โกณฑัญญะ

เฉลยคำถามประจำกรอบจบ

1. พุทธบริษัทสี่ คือใคร
ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา
2. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อใด ขณะมีพระชนมายุเท่าไร
วันเพ็ญเดือน 6 ขณะมีพระชนมายุ 80 พรรษา
3. พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานที่ใด
สาละวันทยานของเหล่ามัลลกะศัตริย์ เมืองกุสินารา

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง พุทธประวัติ

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์			
2. สามารถยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์			
3. สามารถวิเคราะห์ยุคก่อนประวัติศาสตร์			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์	เขียนอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์	เขียนยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ชัดเจนในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ยุคก่อนประวัติศาสตร์	เขียนสามารถวิเคราะห์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- หมายถึง ปรับปรุง
- หมายถึง พอใช้
- หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ขาวพุทธตัวอย่าง และชาดก

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา (1)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/4 วิเคราะห์และประพจน์ตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชนตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญ และคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน ซึ่งเราสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) พุทธสาวก พุทธสาวิกา

- พระมหากัสสปะ	- พระอุบาลี
- อนาถปิณฑิกะ	- นางวิสาขา

2) ศาสนิกชนตัวอย่าง

- พระเจ้าอโศกมหาราช
- พระโสณะและพระอุตตระ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกเล่าเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ (K)

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมพุทธประวัติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนตามรูปแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

1. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ความรู้เดิมเกี่ยวกับพุทธสาวก พุทธสาวิกา ที่เคยเรียนมาแล้วในหัวข้อต่อไปนี้

- พุทธสาวก พุทธสาวิกาที่นักเรียนเคยเรียนมีใครบ้าง
- พุทธสาวก พุทธสาวิกาแต่ละท่านมีคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างอะไรบ้าง
- นักเรียนเคยปฏิบัติตามคุณธรรมของท่านอย่างไรบ้าง และผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาจะทำให้เราเข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของท่าน และสามารถนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นผลดีต่อตนเอง

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ (25 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วครูชี้แจงกติกาการเรียนรู้ร่วมกันโดยให้ทุกคนช่วยเหลือกันทำงาน มีความรับผิดชอบ แบ่งหน้าที่กันทำ ทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน และปฏิบัติตามกติกาของกลุ่ม

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขประจำตัวเป็นหมายเลข 1-6 ตามลำดับ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มเดิม แล้วให้สมาชิกแต่ละหมายเลขแยกย้ายไปรวมกลุ่มใหม่ที่มีหมายเลขเดียวกัน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชนตัวอย่าง จากหนังสือเรียนหรือบทเรียน คอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ในหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- กลุ่มหมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง พระมหากัสสปะ
- กลุ่มหมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง พระอุบาลี
- กลุ่มหมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง อนาถปิณฑิกเศรษฐี
- กลุ่มหมายเลข 4 ศึกษาความรู้เรื่อง นางวิสาขา
- กลุ่มหมายเลข 5 ศึกษาความรู้เรื่อง พระเจ้าอโศกมหาราช
- กลุ่มหมายเลข 6 ศึกษาความรู้เรื่อง พระโสนะและพระอุตตระแล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี และพระเจ้าอโศกมหาราชได้อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม (15 นาที)

1. สมาชิกกลุ่มใหม่แต่ละหมายเลขร่วมกันอภิปรายความรู้ใหม่ ที่ได้รับเชื่อมโยงกับความรู้เดิม แล้วช่วยกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

- กลุ่มหมายเลข 1 ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 เรื่อง พระมหากัสสปะ
- กลุ่มหมายเลข 2 ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 เรื่อง พระอุบาลี
- กลุ่มหมายเลข 3 ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 เรื่อง อนาถบิณฑิกเศรษฐี
- กลุ่มหมายเลข 4 ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 เรื่อง นางวิสาขา
- กลุ่มหมายเลข 5 ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 เรื่อง พระเจ้าอโศกมหาราช
- กลุ่มหมายเลข 6 ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 เรื่อง พระโสณะและพระอุตตระ

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- พระโสณะและพระอุตตระมีพระคุณต่อชาวพุทธในประเทศไทยอย่างไร (เผยแพร่พระพุทธศาสนาในดินแดนสุวรรณภูมิ ทำให้ชาวไทยนำหลักธรรมไปปฏิบัติ ส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิต)

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1
- 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

4) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) ดนัย ไชยโยธา. 2551. พุทธธรรม พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

(2) เสฐียรพงศ์ วรรณปก. 2544. พุทธสาวก พุทธสาวิกา. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา.

5) กระดาษขนาด A4

- 6) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 เรื่อง พระมหากัสสปะ
- 7) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 เรื่อง พระอุบาลี
- 8) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 เรื่อง อนาถบิณฑิกเศรษฐี
- 9) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 เรื่อง นางวิสาขา
- 10) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 เรื่อง พระเจ้าอโศกมหาราช
- 11) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 เรื่อง พระโสณะและพระอุตตระ

แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/05>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกเล่าเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 เรื่อง พระมหากัสสปะ
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 เรื่อง พระอุบาลี
3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 เรื่อง อนาถบัตติกเศรษฐี
4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 เรื่อง นางวิสาขา
5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 เรื่อง พระเจ้าอโศกมหาราช
6. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 เรื่อง พระโสณะและพระอุตตระ
7. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
8. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
9. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
10. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 พระมหากัสสปะ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด ปิณฑลจึงปฏิเสธบิดามารดาในเรื่องการแต่งงาน

.....

.....

2. ปิณฑลมีวิธีการบ่ายเบี่ยงการแต่งงานอย่างบ้าง

.....

.....

3. เพราะเหตุใด ปิณฑลจึงได้แต่งงานกับนางภัททกาปิลาณี

.....

.....

4. ปิณฑลได้บวชโดยรับพุทธโอวาท 3 ประการ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. พระมหากัสสปะถือธุดงค์ 3 ข้อ อย่างเคร่งครัดในเรื่องใด

.....

.....

.....

บทสรุป

- คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพระมหากัสสปะ คืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 พระมหากัสสปะ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด ปิณฑิสังปิณฑิสังบิดามารดาในเรื่องการแต่งงาน
เพราะปิณฑิสังจิตใจไม่ทางธรรม ไม่สนใจความคุณตั้งแต่เด็ก ๆ
2. ปิณฑิสังมีวิธีการบายเบี่ยงการแต่งงานอย่างบ้าง
ให้ช่างทองหล่อรูปสตรีสวยงามที่สุดเท่าคนจริง แล้วบอกให้บิดามารดาหาสตรีงามเท่ารูปหล่อทองคำนี้
จึงจะแต่งงานด้วย
3. เพราะเหตุใด ปิณฑิสังได้แต่งงานกับนางภัททกาปิลาณี
เพราะคนถือสารทั้งสองฝ่ายแปลงสาร มีข้อความว่าทั้งสองต่างปรารถนาสมรสกันโดยเร็วทำให้งาน
มงคลสมรสถูกจัดขึ้นในเวลาต่อมา
4. ปิณฑิสังได้บวชโดยรับพุทธโอวาท 3 ประการ ได้แก่อะไรบ้าง
 - 1) ให้มีหิริโอตตปละอย่างแรงกล้าในภิกษุทั้งหลาย หมายถึง ให้ยำเกรงต่อพระสงฆ์ทุกระดับ
 - 2) ให้ตั้งใจฟังธรรม พิจารณาเนื้อหาของธรรมจนเข้าใจแจ่มแจ้ง
 - 3) ให้เจริญกายคตาสติอยู่เสมอ
5. พระมหากัสสปะถือธุดงค์ 3 ข้อ อย่างเคร่งครัดในเรื่องใด
 - 1) ถือบ้างสกุลเป็นวัตร
 - 2) ถือบิณฑบาตเป็นวัตร
 - 3) ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร

บทสรุป

- คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพระมหากัสสปะ คืออะไรบ้าง
 - 1) เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา
 - 2) เป็นผู้ที่มีสัจจะ
 - 3) เป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทีเป็นอย่างยิ่ง
 - 4) มีชีวิตเรียบง่าย
 - 5) เป็นตัวอย่างในทางที่ดีงาม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 พระอุบาลี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระราชกุมารแห่งศากยวงศ์และโกลิยวงศ์จึงทรงยินยอมให้อุบาลีบวชก่อน

.....

.....

.....

2. พระอุบาลีเป็นผู้ทรงอภิญญานและแตกฉานในปฏิสัมภิทา หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

3. พระอุบาลีมีความสามารถพิเศษหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านใด ยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

4. พระอุบาลีได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเอตทัคคะด้านใด

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบของพระอุบาลี ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 พระอุบาลี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระราชกุมารแห่งศากยวงศ์และโกลิยวงศ์จึงทรงยินยอมให้อุบาลีบวชก่อน
เพราะต้องการให้อุบาลีมีอาวุโสมากกว่าจะได้กราบไหว้อย่างสนิทเป็นการจัดขัตติยมานะความถือตัวว่าเป็นกษัตริย์
2. พระอุบาลีเป็นผู้ทรงอภิญ्ञานและแตกฉานในปฏิสัณนิทา หมายความว่าอย่างไร
แตกฉานในอรรถ ธรรม นิรุกติ และปฏิภาณ
3. พระอุบาลีมีความสามารถพิเศษหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านใด ยกตัวอย่างประกอบ
ตัดสินคดี เช่น ตัดสินภิกษุณีรูปหนึ่งที่ได้ตั้งครรภก่อนมาบวชด้วยความสุขุมรอบคอบ และตัดสินได้ว่าภิกษุณีรูปนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์จากคำกล่าวหา
4. พระอุบาลีได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเอตทัคคะด้านใด
ด้านการทรงจำพระวินัยหรือในด้านมีความเชี่ยวชาญในพระวินัย
5. คุณธรรมอันเป็นแบบของพระอุบาลี ได้แก่ อะไรบ้าง
 - 1) เป็นผู้เชี่ยวชาญพระวินัย
 - 2) เป็นครูที่ดี
 - 3) ใฝ่ความรู้เสมอ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 อนาคตบิณฑิกเศรษฐี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามให้สุทตตะว่า “อนาคตบิณฑิกะ”

.....

.....

.....

2. เมื่ออนาคตบิณฑิกะพึงธรรมจากพระพุทธเจ้าทำให้เกิดผลอย่างไร

.....

.....

.....

3. วัดใดที่อนาคตบิณฑิกะสร้างถวายพระพุทธเจ้า และผู้ใดมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

4. อนาคตบิณฑิกะมีความสำคัญต่อชาวเมืองสาวัตถีอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบของอนาคตบิณฑิกะ ได้แก่ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 อนาคตบิณฑิกเศรษฐี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามให้สุทตตะว่า “อนาคตบิณฑิกะ”
เพราะเป็นคนใจบุญสุนทาน ตั้งโรงงานให้ทานแก่คนยากจน
2. เมื่ออนาคตบิณฑิกะพึงธรรมจากพระพุทธเจ้าทำให้เกิดผลอย่างไร
ดวงตาเห็นธรรม (เป็นพระโสดาบัน)
3. วัดใดที่อนาคตบิณฑิกะสร้างถวายพระพุทธเจ้า และผู้ใดมีส่วนร่วม
วัดเชตวัน (สวนเจ้าเชต) และเจ้าเชตมีส่วนร่วม
4. อนาคตบิณฑิกะมีความสำคัญต่อชาวเมืองสาวัตถีอย่างไรบ้าง
ให้คำแนะนำและจัดการงานบุญกุศลที่ชาวสาวัตถีทำเป็นประจำ
5. คุณธรรมอันเป็นแบบของอนาคตบิณฑิกะ ได้แก่ อะไรบ้าง
 - 1) เป็นผู้มั่นคงในการทำบุญ
 - 2) เป็นทายกตัวอย่าง
 - 3) เป็นพ่อที่ดีของลูก
 - 4) เป็นผู้ที่มีความตั้งใจแน่วแน่

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 นางวิสาขา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางวิสาขามีลักษณะงดงามซึ่งเรียกว่าเบญจกัลยาณีนั่น ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. โอวาท 10 ประการที่ท่านธัญชัยได้ให้แก่นางวิสาขา ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. นางวิสาขาขอพรจากพระพุทธเจ้า 8 ประการนั้น มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสิ่งใด

.....

.....

.....

4. นางวิสาขาได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าในเรื่องใด

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบของนางวิสาขา คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 นางวิสาขา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางวิสาขามีลักษณะงดงามซึ่งเรียกว่าเบญจกัลยาณีนั่น ประกอบด้วยอะไรบ้าง
ผมงาม เนืองาม กระตูกงาม ผิวงาม และวัยงาม
2. โอวาท 10 ประการที่ท่านธัญชัยได้ให้แก่นางวิสาขา ได้แก่อะไรบ้าง
ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า จงให้แก่คนที่ให้ จงอย่าให้แก่คนที่ไม่ให้ จงให้แก่คนที่ให้และไม่ให้
จงนั่งให้เป็นสุข จงนอนให้เป็นสุข จงกินให้เป็นสุข จงบูชาไฟ จงบูชาเทวดา
3. นางวิสาขาขอพรจากพระพุทธเจ้า 8 ประการนั้น มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสิ่งใด
การถวายอาหาร ยา ผ้าอาบน้ำฝนแก่พระภิกษุ ภิกษุณี
4. นางวิสาขาได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าในเรื่องใด
เป็นเอตทัคคะ (เลิศกว่าผู้อื่น) ในด้านถวายทาน
5. คุณธรรมอันเป็นแบบของนางวิสาขา คืออะไร
 - 1) มีคารวธรรมอย่างยิ่ง
 - 2) เป็นผู้แก้ปัญหาและมีกุศโลบายในการแนะนำคนเข้าหาพระธรรม
 - 3) จริงใจต่อเพื่อนและช่วยเหลือเพื่อนเสมอ
 - 4) เป็นสาวิกาผู้มั่นคงในพระรัตนตรัย
 - 5) ช่วยปกป้องพระศาสนา
 - 6) เป็นผู้มีการพิจารณารอบคอบ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 พระเจ้าอโศกมหาราช

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “จันทรโคก”

.....

.....

.....

2. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “ธรรมาโคก”

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใด พระเจ้าอโศกมหาราชจึงมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา

.....

.....

.....

4. ผลงานสำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราชเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 พระเจ้าอโศกมหาราช

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “จันทรโคก”
เพราะพระองค์สำเร็จโทษพระภคินี 99 องค์ แล้วทรงปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ครองเมืองปาฏลิบุตร
2. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “ธรรมโคก”
เพราะทรงประกอบกรรมอันเป็นกุศลมากมาย ทรงทำบุญบำรุงพระพุทธศาสนาเป็นการใหญ่หลังจากปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์แล้ว
3. เพราะเหตุใด พระเจ้าอโศกมหาราชจึงมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา
เพราะมีความศรัทธาในสามเณรน้อยชื่อ นิโครธ ที่บิณฑบาตด้วยอาการสำรวมผ่านลานพระราชวัง และได้ฟังธรรมจากสามเณร จึงปฏิญาณตนเป็นพุทธศาสนิกชน
4. ผลงานสำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราชเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้แก่ อะไรบ้าง
 - 1) ทรงสร้างวิหารและเจดีย์จำนวน 84,000 หลัง เพื่อเป็นพุทธบูชา
 - 2) ทรงอนุญาตให้พระโอรสและพระราธิดาบวชในพระพุทธศาสนา
 - 3) ทรงโปรดให้พระโมคคัลลีบุตรติสสเถระและคณะสงฆ์ทำสังคายนาพระธรรมวินัย
 - 4) ส่งคณะธรรมทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนายังแคว้นต่างๆ 9 สาย
 - 5) ทรงเป็นกษัตริย์ที่ทรงบวชชั่วคราวในขณะที่ทรงครองราชย์
 - 6) ทรงใช้พุทธธรรมเป็นแนวทางการปกครองประเทศ
5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่ อะไรบ้าง
 - 1) ทรงเป็นผู้มั่นคงในพระรัตนตรัยและเป็นอุบาสกที่ดี
 - 2) ทรงมีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง
 - 3) ทรงมีน้ำพระทัยกว้างขวางและให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา
 - 4) ทรงเป็นมหาราชในอุดมคติ นำระบบธรรมราชามาใช้ในการปกครองประเทศ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 พระโสมพะมิตรและพระอัฐม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระโสมพะมิตรและพระอัฐมมีชีวิตอยู่ในสมัยพระมหากษัตริย์พระองค์ใด และในดินแดนใด

.....

.....

.....

2. ผลงานสำคัญของพระโสมพะมิตรและพระอัฐม ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. พระธรรมเทศนาที่พระโสมพะมิตรและพระอัฐมทำให้ประชาชนเลื่อมใส คืออะไร และปฏิบัติตนอย่างไร

.....

.....

.....

4. พระโสมพะมิตรและพระอัฐมมีความสำคัญต่อดินแดนสุวรรณภูมิอย่างไร

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระโสมพะมิตรและพระอัฐม คืออะไร

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 พระโศภะและพระอุตตระ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระโศภะและพระอุตตระมีชีวิตอยู่ในสมัยพระมหากษัตริย์พระองค์ใด และในดินแดนใด
มีชีวิตอยู่ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช และเป็นชาวชมพูทวีป
2. ผลงานสำคัญของพระโศภะและพระอุตตระ ได้แก่อะไรบ้าง
 - 1) มีส่วนร่วมในการทำสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 3
 - 2) เป็นธรรมทูตเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ
3. พระธรรมเทศนาที่พระโศภะและพระอุตตระทำให้ประชาชนเลื่อมใส คืออะไร และปฏิบัติตนอย่างไร
พรหมชาลสูตร ประชาชนเปล่งวาจาถึงไตรสรณคม และสมาทานศีล 5
4. พระโศภะและพระอุตตระมีความสำคัญต่อดินแดนสุวรรณภูมิอย่างไร
ท่านเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ เป็นจุดเริ่มต้นให้พระพุทธศาสนาหยั่งรากลึกในสุวรรณภูมิ
5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระโศภะและพระอุตตระ คืออะไร
 - 1) เป็นสาวกที่ดีของพระพุทธเจ้า
 - 2) เป็นผู้มีขันติธรรมสูงยิ่ง
 - 3) เป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดพระธรรม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา			
2. สามารถยกตัวอย่างประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา			
3. สามารถวิเคราะห์ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา	เขียนอธิบายประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	เขียนยกตัวอย่างประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	เขียนสามารถวิเคราะห์ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ขาวพุทธตัวอย่าง และชาดก

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง (2)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/4 วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

สาระสำคัญ

การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชนตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญ และคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน ซึ่งเราสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) พุทธสาวก พุทธสาวิกา

- พระมหากัสสปะ
- พระอุบาลี
- อนาถบิณฑิกะ
- นางวิสาขา

2) ศาสนิกชนตัวอย่าง

- พระเจ้าอโศกมหาราช
- พระโสณะและพระอุตตระ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกเล่าเกี่ยวกับศาสนิกชนตัวอย่างได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของศาสนิกชนตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนตามรูปแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

1. สมาชิกกลุ่มใหม่แต่ละหมายเลขกลับเข้ากลุ่มเดิม ผลัดกันอธิบายความรู้ที่ตนได้ศึกษามาให้เพื่อนสมาชิกคนอื่นเข้าใจ

2. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 หน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 กิจกรรมการเรียนรู้ แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันได้นำเสนอเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (10 นาที)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนแผนผังความคิด แสดงผลงานและคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาและศาสนิกชนตัวอย่าง ลงในกระดาษ A4 ที่ครูแจกให้

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง (1. ใช้หลักธรรมราชาในการปกครองประเทศ 2. การให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการนับถือศาสนา 3. ความมั่นคงในพระรัตนตรัย

4. ความรับผิดชอบ)

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน (15 นาที)

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ แล้วครูคัดเลือกผลงานที่มีคุณภาพดีนำมาจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียน

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามคุณธรรมของศาสนิกชนตัวอย่างได้อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้ (15 นาที)

1. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมตามตัวชี้วัด : กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3-2.4 จากแบบวัดฯ

2. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในกิจกรรมตามตัวชี้วัด : กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3-2.4 จากแบบวัดฯ

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนนำความรู้และคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง ของพุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชนตัวอย่างไปประยุกต์ ปฏิบัติ แล้วรายงานผลต่อครูผู้สอนตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1
- 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 4) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) ดนัย ไชโยธธา. 2551. พุทธธรรม พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง.

กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

(2) เสฐียรพงศ์ วรรณปก. 2544. พุทธสาวก พุทธสาวิกา. กรุงเทพมหานคร :

ธรรมสภา.

- 5) กระดาษขนาด A4

6) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 เรื่อง พระมหากัสสปะ

7) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 เรื่อง พระอุบาลี

8) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 เรื่อง อนาถบัตติกเศรษฐี

9) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 เรื่อง นางวิสาขา

10) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 เรื่อง พระเจ้าอโศกมหาราช

11) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 เรื่อง พระโสณะและพระอุตตระ

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/05>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกเล่าเกี่ยวกับประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกาได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1-2.6 ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 เรื่อง พระมหากัสสปะ
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 เรื่อง พระอุบาลี
3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 เรื่อง อนาถบัตติกเศรษฐี
4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 เรื่อง นางวิสาขา
5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 เรื่อง พระเจ้าอโศกมหาราช
6. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 เรื่อง พระโสณะและพระอุตตระ
7. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
8. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
9. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
10. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 พระมหากัสสปะ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด ปิปปลิจึงปฏิเสธบิดามารดาในเรื่องการแต่งงาน

.....

.....

2. ปิปปลิมีวิธีการบ่ายเบี่ยงการแต่งงานอย่างบ้าง

.....

.....

3. เพราะเหตุใด ปิปปลิจึงได้แต่งงานกับนางภัททกาปิลานี

.....

.....

4. ปิปปลิได้บวชโดยรับพุทธโอวาท 3 ประการ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. พระมหากัสสปะถือธุดงค์ 3 ข้อ อย่างเคร่งครัดในเรื่องใด

.....

.....

.....

บทสรุป

- คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพระมหากษัตริย์ คืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.1 พระมหากษัตริย์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด ปิพลิจึงปฏิเสธบิดามารดาในเรื่องการแต่งงาน

เพราะปิพลีมีจิตใจใฝ่ทางธรรม ไม่สนใจกามคุณตั้งแต่เด็ก ๆ

2. ปิพลีมีวิธีการบ้ายเบี่ยงการแต่งงานอย่างบ้าง

ให้ช่างทองหล่อรูปสตรีสวยงามที่สุดเท่าคนจริง แล้วบอกให้บิดามารดาหาสตรีงามเท่ารูปหล่อทองคำนี้
จึงจะแต่งงานด้วย

3. เพราะเหตุใด ปิพลีจึงได้แต่งงานกับนางภัททกาปิลานี

เพราะคนถือสารทั้งสองฝ่ายแปลงสาร มีข้อความว่าทั้งสองต่างปรารถนาสมรสกันโดยเร็วทำให้นาง
มงคลสมรสถูกจัดขึ้นในเวลาต่อมา

4. ปิพลีได้บวชโดยรับพุทธโอวาท 3 ประการ ได้แก่อะไรบ้าง

1) ให้มีหิริโอตตปะอย่างแรงกล้าในภิกษุทั้งหลาย หมายถึง ให้ยำเกรงต่อพระสงฆ์ทุกระดับ

2) ให้ตั้งใจฟังธรรม พิจารณาเนื้อหาของธรรมจนเข้าใจแจ่มแจ้ง

3) ให้เจริญกายคตาสติอยู่เสมอ

5. พระมหากษัตริย์ถือธุดงค์ 3 ข้อ อย่างเคร่งครัดในเรื่องใด

1) ถือผ้าบังสุกุลเป็นวัตร

2) ถือบิณฑบาตเป็นวัตร

3) ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร

บทสรุป

- คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพระมหากษัตริย์ คืออะไรบ้าง
 - 1) เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา
 - 2) เป็นผู้ที่มีสัจจะ
 - 3) เป็นผู้มีความกตัญญูทวดทายเป็นอย่างยิ่ง
 - 4) มีชีวิตเรียบง่าย
 - 5) เป็นตัวอย่างในทางที่ดีงาม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 พระอุบาลี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระราชกุมารแห่งศากยวงศ์และโกลิยวงศ์จึงทรงยินยอมให้อุบาลีบวชก่อน

.....

.....

.....

2. พระอุบาลีเป็นผู้ทรงอภิญญานและแตกฉานในปฏิสัมภิทา หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

3. พระอุบาลีมีความสามารถพิเศษหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านใด ยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

4. พระอุบาลีได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเอตทัคคะด้านใด

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบของพระอุบาลี ได้แก่ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.2 พระอุบาลี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระราชกุมารแห่งศากยวงศ์และโกศลยวงศ์จึงทรงยินยอมให้อุบาลีบวชก่อน
เพราะต้องการให้อุบาลีมีอาวุโสมากกว่าจะได้กราบไหว้อย่างสนิทเป็นการจัดขัตติยมานะความถือตัว
ว่าเป็นกษัตริย์
2. พระอุบาลีเป็นผู้ทรงอภิญ्ञานและแตกฉานในปฏิสัมภิทา หมายความว่าอย่างไร
แตกฉานในอรรถ ธรรม นิรุกติ และปฏิภาณ
3. พระอุบาลีมีความสามารถพิเศษหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านใด ยกตัวอย่างประกอบ
ตัดสินคดี เช่น ตัดสินภิกษุณีรูปหนึ่งที่ได้ตั้งครรภก่อนมาบวชด้วยความสุขุมรอบคอบ และตัดสินได้ว่า
ภิกษุณีรูปนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์จากคำกล่าวหา
4. พระอุบาลีได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเอกทัศคะด้านใด
ด้านการทรงจำพระวินัยหรือในด้านมีความเชี่ยวชาญในพระวินัย
5. คุณธรรมอันเป็นแบบของพระอุบาลี ได้แก่อะไรบ้าง
 - 1) เป็นผู้เชี่ยวชาญพระวินัย
 - 2) เป็นครูที่ดี
 - 3) ใฝ่ความรู้เสมอ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 อนาคตบิณฑิกเศรษฐี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามให้สุทตตะว่า “อนาคตบิณฑิกะ”

.....

.....

.....

2. เมื่ออนาคตบิณฑิกะพึงธรรมจากพระพุทธเจ้าทำให้เกิดผลอย่างไร

.....

.....

.....

3. วัดใดที่อนาคตบิณฑิกะสร้างถวายพระพุทธเจ้า และผู้ใดมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

4. อนาคตบิณฑิกะมีความสำคัญต่อชาวเมืองสาวัตถีอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบของอนาคตบิณฑิกะ ได้แก่ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.3 อนาคตบิณฑิกเศรษฐี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามให้สุทตตะว่า “อนาถบิณฑิกะ”
เพราะเป็นคนใจบุญสุนทาน ตั้งโรงงานให้ทานแก่คนยากจน
2. เมื่ออนาถบิณฑิกะพึงธรรมจากพระพุทธเจ้าทำให้เกิดผลอย่างไร
ดวงตาเห็นธรรม (เป็นพระโสดาบัน)
3. วัดใดที่อนาถบิณฑิกะสร้างถวายพระพุทธเจ้า และผู้ใดมีส่วนร่วม
วัดเชตวัน (สวนเจ้าเชต) และเจ้าเชตมีส่วนร่วม
4. อนาถบิณฑิกะมีความสำคัญต่อชาวเมืองสาวัตถีอย่างไรบ้าง
ให้คำแนะนำและจัดการงานบุญกุศลที่ชาวสาวัตถีทำเป็นประจำ
5. คุณธรรมอันเป็นแบบของอนาถบิณฑิกะ ได้แก่ อะไรบ้าง
 - 1) เป็นผู้มั่นคงในการทำบุญ
 - 2) เป็นทายกตัวอย่าง
 - 3) เป็นพ่อที่ดีของลูก
 - 4) เป็นผู้ที่มีความตั้งใจแน่วแน่

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 นางวิสาขา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางวิสาขามีลักษณะงดงามซึ่งเรียกว่าเบญจกัลยาณีนั่น ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. โอวาท 10 ประการที่ท่านธัญชัยได้ให้แก่นางวิสาขา ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. นางวิสาขาขอพรจากพระพุทธเจ้า 8 ประการนั้น มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสิ่งใด

.....

.....

.....

4. นางวิสาขาได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าในเรื่องใด

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบของนางวิสาขา คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.4 นางวิสาขา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นางวิสาขามีลักษณะงดงามซึ่งเรียกว่าเบญจกัลยาณีนั่น ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ผมงาม เนืองงาม กระตุงงาม ผิวงาม และวัยงาม

2. โอวาท 10 ประการที่ท่านธัญชัยได้ให้แก่นางวิสาขา ได้แก่อะไรบ้าง

ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า จงให้แก่คนที่ให้ จงอย่าให้แก่คนที่ไม่ให้ จงให้แก่คนที่ให้และไม่ให้
จงนั่งให้เป็นสุข จงนอนให้เป็นสุข จงกินให้เป็นสุข จงบูชาไฟ จงบูชาเทวดา

3. นางวิสาขาขอพรจากพระพุทธเจ้า 8 ประการนั้น มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสิ่งใด

การถวายอาหาร ยา ผ้าอาบน้ำฝนแก่พระภิกษุ ภิกษุณี

4. นางวิสาขาได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าในเรื่องใด

เป็นเอตทัคคะ (เลิศกว่าผู้อื่น) ในด้านถวายทาน

5. คุณธรรมอันเป็นแบบของนางวิสาขา คืออะไร

1) มีคารวธรรมอย่างยิ่ง

2) เป็นผู้มีความรู้และมีกุศโลบายในการแนะนำคนเข้าหาพระธรรม

3) จริงใจต่อเพื่อนและช่วยเหลือเพื่อนเสมอ

4) เป็นสาวิกาผู้มั่นคงในพระรัตนตรัย

5) ช่วยปกป้องพระศาสนา

6) เป็นผู้มีการรณญาณรอบคอบ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 พระเจ้าอโศกมหาราช

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “จันทรโศก”

.....

.....

.....

2. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “ธรรมโศก”

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใด พระเจ้าอโศกมหาราชจึงมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา

.....

.....

.....

4. ผลงานสำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราชเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.5 พระเจ้าอโศกมหาราช

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “จันทรโคก”
เพราะพระองค์สำเร็จโทษพระภคินี 99 องค์ แล้วทรงปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ครองเมืองปาฏลิบุตร
2. เพราะเหตุใด จึงมีผู้ขนานนามพระเจ้าอโศกมหาราชว่า “ธรรมาโคก”
เพราะทรงประกอบกรรมอันเป็นกุศลมากมาย ทรงทำบุญบำรุงพระพุทธศาสนาเป็นการใหญ่หลังจากปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์แล้ว
3. เพราะเหตุใด พระเจ้าอโศกมหาราชจึงมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา
เพราะมีความศรัทธาในสามเณรน้อยชื่อ นิโครธ ที่บิณฑบาตด้วยอาการสำรวมผ่านลานพระราชวัง และได้ฟังธรรมจากสามเณร จึงปฏิญาณตนเป็นพุทธศาสนิกชน
4. ผลงานสำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราชเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง
 - 1) ทรงสร้างวิหารและเจดีย์จำนวน 84,000 หลัง เพื่อเป็นพุทธบูชา
 - 2) ทรงอนุญาตให้พระโอรสและพระราธิดาบวชในพระพุทธศาสนา
 - 3) ทรงโปรดให้พระโมคคัลลีบุตรติสสเถระและคณะสงฆ์ทำสังคายนาพระธรรมวินัย
 - 4) ส่งคณะธรรมทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังแว่นต่าง ๆ 9 สาย
 - 5) ทรงเป็นกษัตริย์ที่ทรงบวชชั่วคราวในขณะที่ทรงครองราชย์
 - 6) ทรงใช้พุทธธรรมเป็นแนวทางการปกครองประเทศ
5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระเจ้าอโศกมหาราช ได้แก่อะไรบ้าง
 - 1) ทรงเป็นผู้มั่นคงในพระรัตนตรัยและเป็นอุบาสกที่ดี
 - 2) ทรงมีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง
 - 3) ทรงมีน้ำพระทัยกว้างขวางและให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา
 - 4) ทรงเป็นมหาราชในอุดมคติ นำระบบธรรมราชามาใช้ในการปกครองประเทศ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 พระโสมพะมิตรและพระอัฐม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระโสมพะมิตรและพระอัฐมมีชีวิตอยู่ในสมัยพระมหากษัตริย์พระองค์ใด และในดินแดนใด

.....

.....

.....

2. ผลงานสำคัญของพระโสมพะมิตรและพระอัฐม ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. พระธรรมเทศนาที่พระโสมพะมิตรและพระอัฐมทำให้ประชาชนเลื่อมใส คืออะไร และปฏิบัติตนอย่างไร

.....

.....

.....

4. พระโสมพะมิตรและพระอัฐมมีความสำคัญต่อดินแดนสุวรรณภูมิอย่างไร

.....

.....

.....

5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระโสมพะมิตรและพระอัฐม คืออะไร

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.6 พระโศภะและพระอุตตระ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระโศภะและพระอุตตระมีชีวิตรอยู่ในสมัยพระมหากษัตริย์พระองค์ใด และในดินแดนใด
มีชีวิตรอยู่ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช และเป็นชาวชมพูทวีป
2. ผลงานสำคัญของพระโศภะและพระอุตตระ ได้แก่อะไรบ้าง
 - 1) มีส่วนร่วมในการทำสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 3
 - 2) เป็นธรรมทูตเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ
3. พระธรรมเทศนาที่พระโศภะและพระอุตตระทำให้ประชาชนเลื่อมใส คืออะไร และปฏิบัติตนอย่างไร
พรหมชาลสูตร ประชาชนเปล่งวาจาถึงไตรสรณคม และสมาทานศีล 5
4. พระโศภะและพระอุตตระมีความสำคัญต่อดินแดนสุวรรณภูมิอย่างไร
ท่านเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนสุวรรณภูมิ เป็นจุดเริ่มต้นให้พระพุทธศาสนาหยั่งรากลึกในสุวรรณภูมิ
5. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระโศภะและพระอุตตระ คืออะไร
 - 1) เป็นสาวกที่ดีของพระพุทธเจ้า
 - 2) เป็นผู้มีขันติธรรมสูงยิ่ง
 - 3) เป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดพระธรรม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายศาสนิกชนตัวอย่าง			
2. สามารถยกตัวอย่างศาสนิกชนตัวอย่าง			
3. สามารถวิเคราะห์ศาสนิกชนตัวอย่าง			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายสาสนิกชนตัวอย่าง	เขียนอธิบายสาสนิกชนตัวอย่างไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างสาสนิกชนตัวอย่าง	เขียนยกตัวอย่างสาสนิกชนตัวอย่างไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ชัดเจนในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์สาสนิกชนตัวอย่าง	เขียนสามารถวิเคราะห์สาสนิกชนตัวอย่างไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์สาสนิกชนตัวอย่างถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์สาสนิกชนตัวอย่างได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ชาวพุทธตัวอย่าง และชาดก

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง ชาดก

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/4 วิเคราะห์และประพจน์ตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

สาระสำคัญ

การศึกษาชาดก ซึ่งเป็นเรื่องราวของพระโพธิสัตว์มาบำเพ็ญบารมี โดยใช้การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุ เป็นผลนั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิดสำคัญ ซึ่งนำมาเตือนสติและนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชาดก

- อัมพชาดก
- ติตติรชาดก

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกเล่าเกี่ยวกับชาดกได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของชาดกได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7-2.8 ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูให้ตัวแทนนักเรียนอ่านข่าวเกี่ยวกับบุคคลที่มีความกตัญญู-กตเวทีและเคารพผู้อาวุโส แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ข่าว ในหัวข้อต่อไปนี้

- การกระทำใดบ้างที่แสดงให้เห็นถึงความกตัญญู

- การกระทำใดบ้างที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงความเคารพผู้อาวุโส

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลในข่าว ในเรื่อง ความกตัญญูกตเวทีและการเคารพผู้อาวุโสนั้นเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งนักเรียนควรปฏิบัติตาม

ขั้นสอน (30 นาที)

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2) ส่งตัวแทนออกมาจับสลากเพื่อศึกษาชาดกกลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

- อัมพชาดก

- ติตติราชาดก

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจในชาดกที่กลุ่มของตนจับสลากได้จากหนังสือเรียน และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างจากเรื่องอัมพชาดก ได้แก่อะไร (ความกตัญญูกตเวที)

2. คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างจากเรื่อง ติตติราชาดก ได้แก่อะไร (การเคารพผู้อาวุโส)

4. ครูแจกกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7 เรื่อง อัมพชาดก และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.8 เรื่อง ติตติราชาดก ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตามชาดกที่กลุ่มศึกษา

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่กลุ่มของตนได้รับ โดยแบ่งหน้าที่กัน ดังนี้

- สมาชิกคนที่ 1 อ่านคำสั่ง คำถาม แยกแยะประเด็นให้ชัดเจน

- สมาชิกคนที่ 2-3 ฟังคำถาม รวบรวมข้อมูล หาแนวทาง เสนอแนะในการตอบคำถาม

- สมาชิกคนที่ 4-5 ตอบคำถาม

- สมาชิกคนที่ 6 ตรวจสอบความถูกต้อง

6. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันทำงาน ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่กลุ่มของตนได้รับจนเสร็จทุกข้อ

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบในกิจกรรมการเรียนรู้ที่กลุ่มของตนได้รับ โดยครูเป็นผู้เฉลย นักเรียนผู้ตรวจเป็นผู้ให้คะแนน

8. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด และให้กลุ่มที่ตอบคำถามบางข้อไม่ถูกต้องให้แก้ไขคำตอบให้ถูกต้อง

9. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมตามตัวชี้วัด : กิจกรรมที่ 2.5 จากแบบวัดฯ เป็นการบ้าน เสร็จแล้วนำส่งครูตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาอัมพชาดก และตติรชาดก
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนสามารถนำหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง จากอัมพชาดก และตติรชาดก ไป

ปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1
- 3) ตัวอย่างข่าว
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7 เรื่อง อัมพชาดก
- 5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.8 เรื่อง ตติรชาดก

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/06>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกเล่าเกี่ยวกับชาดกได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของชาดกได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7-2.8 เรื่อง อัมพชาดก และตติรชาดก	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7-2.8 เรื่อง อัมพชาดก และตติรชาดก	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7-2.8 เรื่อง อัมพชาดก และตติรชาดก ผ่านการ	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

ทำงานและการมีส่วนร่วมใน ชั้นเรียน (A)			
--	--	--	--

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7 เรื่อง อัมพชาดก
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.8 เรื่อง ติตติราชาดก
3. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
4. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
5. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7 เรื่อง อัมพชาดก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงตรัสเล่าเรื่อง อัมพชาดก

.....

2. เพราะเหตุใด พระเทวทัตจึงบอกคืบความเป็นอาจารย์แก่พระพุทธเจ้า

.....

.....

3. เพราะเหตุใด พระเทวทัตจึงทำสังฆเภท

.....

4. เพราะเหตุใด เรื่องราวในอัมพชาดกจึงเกี่ยวกับพระเทวทัต

.....

.....

5. เพราะเหตุใด พราหมณ์หนุ่มจึงไม่แสดงความกตัญญูทเวที่ต่อผู้มีพระคุณ

.....

.....

6. เพราะเหตุใด วิชาเสมะม่วงของพราหมณ์หนุ่มจึงเป็นที่โปรดปรานของพระราชา

.....

7. เพราะเหตุใด มนต์ที่พราหมณ์หนุ่มกล่าวในภายหลังจึงไม่สามารถเสมะม่วงตามที่พระราชามีรับสั่ง

ได้

.....

8. เพราะเหตุใด คำกล่าวเท็จจึงทำให้มนต์วิชาการเสมะม่วงเสื่อม

.....

.....

.....

9. เพราะเหตุใด พระราชาจึงมีรับสั่งให้เขียนพราหมณ์หนุ่มและขับไล่ออกจากพระนคร

.....

10. เพราะเหตุใด อาจารย์จันฑาลจึงไม่ถ่ายทอดมนต์ให้กับพราหมณ์หนุ่มอีกทั้ง ๆ ที่พราหมณ์หนุ่ม

กราบแทบเท้าอาจารย์สารภาพผิด เพื่อขอเรียนมนต์ใหม่

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.7 เรื่อง อัมพชาดก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงตรัสเล่าเรื่อง อัมพชาดก

เพราะพระองค์ประสงค์จะเล่าให้เหล่าสาวกฟังถึงเรื่อง การบอกคืนอาจารย์ของพระเทวทัต

2. เพราะเหตุใด พระเทวทัตจึงบอกคืนความเป็นอาจารย์แก่พระพุทธเจ้า

เพราะพระเทวทัตคิดเป็นใหญ่จะปกครองสงฆ์แทนพระพุทธเจ้า แต่ถูกห้ามจึงขัดเคืองถึงขั้นบอกคืนความเป็นอาจารย์แก่พระพุทธเจ้า และจะเป็นพระพุทธเจ้าเอง

3. เพราะเหตุใด พระเทวทัตจึงทำสังฆเภท

เพราะต้องการให้พระสงฆ์แตกแยกความสามัคคีกัน

4. เพราะเหตุใด เรื่องราวในอัมพชาดกจึงเกี่ยวกับพระเทวทัต

เพราะพระพุทธเจ้าทรงเล่าถึงเรื่องของพราหมณ์หนุ่มที่ไม่มีความกตัญญูตเวที เปรียบเสมือนพระเทวทัตที่ไม่มีความกตัญญูตเวทีต่อพระพุทธเจ้า ต่อพระพุทธศาสนา

5. เพราะเหตุใด พราหมณ์หนุ่มจึงไม่แสดงความกตัญญูตเวทีต่อผู้มีพระคุณ

เพราะพราหมณ์หนุ่มเกิดความละอายไม่กล้ากราบทูลพระราชาว่า อาจารย์ที่สอนวิชาเสกมะม่วง คือ อาจารย์จันฑาล

6. เพราะเหตุใด วิชาเสกมะม่วงของพราหมณ์หนุ่มจึงเป็นที่โปรดปรานของพระราชา

เพราะพระราชาชอบพระทัยมะม่วงที่มีรสชาติหวานอร่อยที่พราหมณ์หนุ่มใช้วิชาเสกมะม่วงขึ้นมา

7. เพราะเหตุใด มนต์ที่พราหมณ์หนุ่มกล่าวในภายหลังจึงไม่สามารถเสกมะม่วงตามที่พระราชาได้รับสั่งได้

เพราะพราหมณ์หนุ่มกล่าวเท็จ ทำให้มนต์เสื่อม

8. เพราะเหตุใด คำกล่าวเท็จจึงทำให้มนต์วิชาเสกมะม่วงเสื่อม

เพราะพราหมณ์หนุ่มรับปากกับจันฑาลว่าจะไม่โกหกเป็นอันขาดว่า วิชาเสกมะม่วงศึกษามาจากอาจารย์ ผู้เป็นจันฑาล แต่พราหมณ์หนุ่มเกิดความละอายไม่กล้าทูลความเป็นจริงว่า อาจารย์ที่สอนวิชาเสกมะม่วง คือ อาจารย์จันฑาล แต่กลับทูลว่าอาจารย์ที่ศิปาโมกษ์ แห่งกรุงตักสิลา

9. เพราะเหตุใด พระราชาจึงมีรับสั่งให้เชียนพราหมณ์หนุ่มและขับไล่ออกจากพระนคร

เพราะทรงกริ้วที่พราหมณ์หนุ่ม มีรัตนอันล้ำค่าอยู่กับตัวยังไม่รู้คุณค่า ไม่รักษาไว้ รัตนะนั้นจึงอันตรธานไป

10. เพราะเหตุใด อาจารย์จันฑาลจึงไม่ถ่ายทอดมนต์ให้กับพราหมณ์หนุ่มอีกทั้งๆ ที่พราหมณ์หนุ่มกราบ

แทบเท้าอาจารย์สารภาพผิด เพื่อขอเรียนมนต์ใหม่เพราะพราหมณ์หนุ่มเป็นคนพูดจาเท็จ และไม่มี ความกตัญญูต่ออาจารย์จันฑาล

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.8 เรื่อง ติตติรชาดก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระสารีบุตรจึงเดินจงกรมตลอดคืน

.....
2. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงรับสั่งให้ประชุมสงฆ์ทันทีที่ทราบว่า พระสารีบุตรไม่มีที่พักจึงเดิน
จงกรมตลอดคืน

.....
3. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ภิกษุผู้เจริญด้วยวิยวุฒิเท่านั้นที่ควรได้ที่พักอันเลิศ ข้าวและน้ำ
อันเลิศ

.....
4. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงเล่าเรื่อง ติตติรชาดก ให้เหล่าภิกษุฟัง

.....
.....

5. เพราะเหตุใด ช้างและลิงจึงยอมรับในความอาวุโสสูงสุดของนกกระหา

.....
.....

6. เพราะเหตุใด ช้าง ลิง และนกกระหา จึงอยู่ด้วยกันอย่างผาสุกตลอดอายุขัย

.....

7. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงเล่าเรื่อง การยอมรับในความอาวุโสของช้าง ลิง และนกกระหา เพื่อ
สอนเรื่องการเคารพยำเกรงตามลำดับอาวุโสของภิกษุ

.....
.....

8. เพราะเหตุใด การหวงห้ามเสนาสนะให้พระเถระผู้มีพรรษามากกว่าได้พักอาศัย

.....

9. เพราะเหตุใด คนที่ฉลาดในธรรม เคารพนบถนอมต่อผู้เจริญวิยวุฒิ คน ๆ นั้นย่อมได้รับความเจริญ
ต่อไปในภายภาคหน้า

.....
.....

10. เพราะเหตุใด คุณธรรมเรื่อง การเคารพยำเกรงตามลำดับอาวุโส จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนในสังคม
ควรได้ตระหนักและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

.....
.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2.8 เรื่อง ติตติรชาดก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด พระสารีบุตรจึงเดินจงกรมตลอดคืน

เพราะพระฉัพพัคคีย์ต่างจับจองที่พักไว้เพื่อตนเอง และอุปฌาย์อาจารย์ จนพระสารีบุตรไม่มีที่พัก

2. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงรับสั่งให้ประชุมสงฆ์ทันทีที่ทราบว่า พระสารีบุตรไม่มีที่พักจึงเดินจงกรมตลอดคืน

เพราะพระองค์ประสงค์จะถามว่า ภิกษุชนิดใด ควรจะได้ที่พักอันเลิศ ข้าวและน้ำอันเลิศ

3. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ภิกษุผู้เจริญด้วยวิยวุฒิเท่านั้นที่ควรได้ที่พักอันเลิศ ข้าวและน้ำอันเลิศ

เพราะถ้าการอยู่ร่วมกันจำนวนมาก ไม่รู้จักเคารพยำเกรง ไม่กราบไหว้ผู้เจริญวัย จะอยู่ร่วมกันได้อย่างไร

4. เพราะเหตุใดพระพุทธเจ้าจึงเล่าเรื่อง ติตติรชาดก ให้เหล่าภิกษุฟัง

เพราะชาดกเรื่อง ติตติรชาดก กล่าวถึงสัตว์สหาย 3 ตัว คือ ลิง นกกระทา และช้าง ซึ่งตกลงกันว่า จะเคารพยำเกรงตามลำดับอาวุโส แต่ตัดสินใจไม่ได้ว่า ใครเป็นผู้อาวุโสที่สุด

5. เพราะเหตุใด ช้างและลิงจึงยอมรับในความอาวุโสสูงสุดของนกกระทา

เพราะนกกระทาทิ้งถิ่นที่อยู่ไกลจากถิ่นของตนนี้ ที่นกกกระทาได้กินผลแล้วบินผ่านมายังที่นี้และได้ถ่ายมูลไว้ จนเกิดเป็นต้นไทรต้นนี้ขึ้นมา นกกระทาย่อมอาวุโสกว่าลิงและช้าง

6. เพราะเหตุใด ช้าง ลิง และนกกระทา จึงอยู่ด้วยกันอย่างผาสุกตลอดอายุขัย

เพราะช้าง และลิงยอมรับในความอาวุโส มีความเคารพยำเกรง และเชื่อฟังคำแนะนำในฐานะผู้อาวุโส

7. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงเล่าเรื่อง การยอมรับในความอาวุโสของช้าง ลิง และนกกระทา เพื่อสอนเรื่อง การเคารพยำเกรงตามลำดับอาวุโสของภิกษุ

เพราะช้าง ลิง นกกระทา เป็นสัตว์เดียรฉาน ยังรู้จักเคารพยำเกรงตามลำดับผู้อาวุโส ภิกษุเป็นมนุษย์แท้ ๆ และบวชเรียนในศาสนา เหตุใดจึงไม่เคารพยำเกรงกันตามลำดับอาวุโส

8. เพราะเหตุใด การหวงห้ามเสนาสนะให้พระเถระผู้มีพรรษามากกว่าได้พักอาศัย

เพราะพระเถระผู้มีพรรษามากกว่าควรได้ที่พักก่อน เหมือนการเคารพยำเกรงตามลำดับอาวุโส

9. เพราะเหตุใด คนที่ฉลาดในธรรม เคารพบน้อมต่อผู้เจริญด้วยวุฒิ คนๆ นั้นย่อมได้รับความเจริญต่อไปในภายภาคหน้า

เพราะคนฉลาดในธรรม คนเคารพบน้อมต่อผู้เจริญด้วยวุฒิ คนเหล่านั้นย่อมได้รับการยกย่องสรรเสริญและเจริญรุ่งเรืองในทางที่ดี

10. เพราะเหตุใด คุณธรรมเรื่อง การเคารพยำเกรงตามลำดับอาวุโส จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนในสังคมควรได้ตระหนักและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

เพราะคำว่า “สังคม” คือ การที่คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข คน 2 คนนั้น จะต้องมีความเคารพยำเกรงกันตามลำดับอาวุโส ซึ่งในความเป็นจริงเราต้องอยู่ร่วมกับคนจำนวนมากและหลากหลายสังคม ทุกคนจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับคุณธรรมข้อนี้ จึงจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง ชาดก

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายชาดก			
2. สามารถยกตัวอย่างชาดก			
3. สามารถวิเคราะห์ชาดก			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายชาดก	เขียนอธิบายชาดก ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายชาดกได้ ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายชาดกได้ ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง ชาดก	เขียนยกตัวอย่างชาดก ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนยกตัวอย่างชาดกได้ ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างชาดก ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ ชาดก	เขียนสามารถวิเคราะห์ ชาดก ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ชาดก ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ชาดก ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนสุภาษิต

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง พระรัตนตรัย

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

สาระสำคัญ

พระรัตนตรัย ประกอบด้วย พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนและชาวโลก ดังนั้นทุกคนจึงควรแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

พระรัตนตรัย

- พุทธคุณ 9

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพระรัตนตรัยได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (20 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์บทสรรเสริญพุทธคุณต่อจากการสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย

2. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ ดังนี้

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย เพื่ออะไร

- การสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง

- นักเรียนได้ข้อคิดจากการสวดมนต์บทสรรเสริญพุทธคุณอย่างไรบ้าง

3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจความหมายและคุณของพระรัตนตรัย และความหมายและ

ความสำคัญของพุทธคุณ 9

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนเคยสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย ในเวลาใดบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

2. การสวดมนต์ในบทสวดพุทธคุณ 9 มีจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างไร (เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระพุทธเจ้า และเป็นการสรรเสริญพระพุทเจ้า)

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (25 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน โดยครูอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ดังนี้

1) มีการช่วยเหลือกัน

2) ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในการะหรือหน้าที่ของตน

3) สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน

4) สมาชิกทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พระรัตนตรัย จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญ

3. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มผลัดกันอธิบายความหมายของพุทธคุณ 9 ความสำคัญของพุทธคุณ และแนวทางการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเคารพในพระรัตนตรัย (พุทธคุณ) ให้สมาชิกในกลุ่มฟังเรียงตามลำดับแบบเล่าเรื่องรอบวง แล้วช่วยกันสรุปเป็นผลงานของกลุ่ม

4. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่ม 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มอื่นได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันออกไป

5. นักเรียนทุกคนร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเคารพพระรัตนตรัย (พุทธคุณ 9) แล้วให้แต่ละคนนำไปปฏิบัติ และบันทึกผลลงในแบบบันทึกการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย จากนั้นรายงานผลต่อครูตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนจะแสดงความเคารพในพระพุทธเจ้า โดยวิธีใดได้บ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

2. นักเรียนคิดว่า การแสดงความเคารพพระพุทธเจ้ามีความสำคัญอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพระรัตนตรัย (พุทธคุณ 9) และการปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยอย่างถูกต้องเหมาะสม

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) เอกสารประกอบการสอน
- 3) แบบบันทึกการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพระรัตนตรัยได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพระรัตนตรัยได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย	- สังเกตจากสภาพจริงจากจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วม ร่วมในชั้นเรียน (A)			
---	--	--	--

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการปฏิบัติที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

แบบบันทึกการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเคารพพระรัตนตรัย (พุทธคุณ 9)
แล้วนำไปปฏิบัติและบันทึกผลลงในแบบบันทึก จากนั้นรายงานผลต่อครูตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

วัน/เดือน/ปี	ตัวอย่างพฤติกรรม/การกระทำ	ผลที่ได้รับ	ผู้รับรอง/หลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ปฏิบัติ
...../...../.....

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง พระรัตนตรัย

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายพระรัตนตรัย			
2. สามารถยกตัวอย่างพระรัตนตรัย			
3. สามารถวิเคราะห์พระรัตนตรัย			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายพระรัตนตรัย	เขียนอธิบายพระรัตนตรัยไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายพระรัตนตรัยได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างพระรัตนตรัย	เขียนยกตัวอย่างพระรัตนตรัยไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างพระรัตนตรัยได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างพระรัตนตรัยได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์พระรัตนตรัย	เขียนสามารถวิเคราะห์พระรัตนตรัยไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์พระรัตนตรัยถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์พระรัตนตรัยได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนสุภาษิต

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

สาระสำคัญ

การคบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งเป็นการเตือนใจบุคคลให้รู้จัก คบคน และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเอง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

พุทธศาสนสุภาษิต

- ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้นได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้นได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพ ดังนี้

- ภาพที่ 1 ภาพผู้กระทำความผิดถูกตำรวจจับ
- ภาพที่ 2 ภาพนักเรียนกำลังเรียนหนังสือ
- ภาพที่ 3 ภาพนักกีฬาฟุตบอลกำลังฝึกซ้อมการเล่นฟุตบอล
- ภาพที่ 4 ภาพคนนั่งฟังธรรมที่วัด
- ภาพที่ 5 ภาพเด็กวัยรุ่นเล่นการพนัน

2. ครูตั้งคำถามถามนักเรียน เช่น

1) ภาพใดที่นักเรียนควรหลีกเลี่ยง พร้อมอธิบายเหตุผลคำตอบที่คาดว่าจะได้รับคือ ภาพที่ 1 และภาพที่ 5 โดยมีเหตุผล คือ ภาพที่ 1 เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เมื่อทำผิดย่อมถูกลงโทษ ภาพที่ 5 เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม สำหรับการเป็นเด็กและเยาวชน และถ้าเป็นการพนันก็ย่อมเป็นการผิดศีลธรรม

2) ภาพใดที่นักเรียนชอบ พร้อมอธิบายเหตุผล

- คำตอบที่คาดว่าจะได้รับอาจจะแตกต่างกันออกไป เช่น ชอบภาพที่ 2 เพราะการเรียนหนังสือทำให้ได้รับความรู้ ชอบภาพที่ 3 เพราะเป็นการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง ซึ่งการเล่นกีฬาเป็นการฝึกเรื่องความมีวินัย ความกล้าหาญ ความอดทน ความเสียสละ ชอบภาพที่ 4 เพราะการฟังธรรมนั้นย่อมทำให้จิตใจคิดไปในทางที่ดีงาม และได้แนวทางในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม

3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า กลุ่มบุคคลในภาพนั้นร่วมกันทำกิจกรรมที่ดีและไม่ดี แสดงว่า การคบคนประเภทใดก็ย่อมเป็นเช่นนั้น คบคนดีก็ย่อมทำดีตาม คบคนชั่วก็ย่อมทำชั่วตาม

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (30 นาที)

1. ครูจับคู่ให้นักเรียนโดยคละความสามารถ ให้นักเรียนเก่งหรือค่อนข้างเก่งคู่กับนักเรียนที่อ่อนหรือค่อนข้างอ่อน แล้วให้นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาความรู้จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ เรื่อง พุทธศาสน-สุภาชิต ยัม เว เสวติ ตาทีโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น และอภิปรายร่วมกันในหัวข้อต่อไปนี้

1) ลักษณะคนดีทางธรรมและคนดีทางโลก

2) ลักษณะคนไม่ดีทางธรรมและคนไม่ดีทางโลก

2. นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จแล้ว ให้จับคู่กับเพื่อน (คู่เดิม) แล้วพลัดกันอภิปรายคำตอบและตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบของกันและกัน

3. ครูสุ่มนักเรียนบางคู่ออกมาอธิบายคำตอบในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคนให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

4. นักเรียนช่วยกันคิดแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสน-สุภาชิต ยัม เว เสวติ ตาทีโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น เพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ

5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีนิสัยดี นักเรียนคิดว่าจะมีผลดีต่อตนเองอย่างไร (พิจารณาตาม

คำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย ความสำคัญ และแนวทางการปฏิบัติตนตาม
พุทธศาสนสุภาษิต ยัม เว เสวติ ตาติโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา.

กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพิริก.

- 4) บัตรภาพ

- 5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>

- <http://www.fungdham.com/proverb.html>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของยี่ เว เสวติ ตาติโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น ได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของยี่ เว เสวติ ตาติโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้นได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน	- แบบประเมินการทำกิจกรรม เรื่อง คบคน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐฉิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. คนดีทางโลกและคนดีทางธรรม มีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. คนไม่ดีทางโลกและคนไม่ดีทางธรรม มีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่า คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.1 เรื่อง คบคน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. คนดีทางโลกและคนดีทางธรรม มีความแตกต่างกันอย่างไร

คนดีทางธรรม คือ มีจิตเมตตา เอื้อเฟื้อ ไม่ลักขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ผิดลูกเมียผู้อื่น ไม่พูดหยาบคายให้คนแตกความสามัคคี พูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นความจริง ไม่อาฆาตพยาบาท ไม่คิดว่าการกระทำทุจริตเป็นการแสดงความเก่ง

คนดีทางโลก คือ ขยันประกอบอาชีพสุจริต ทำงานเก่ง มีความสามารถ หลีกเลียงอบายมุข ไม่ละเมิดใครไม่เอาเปรียบคนอื่น

2. คนไม่ดีทางโลกและคนไม่ดีทางธรรม มีความแตกต่างกันอย่างไร

คนไม่ดีทางธรรม คือ คนที่ชอบประทุษร้ายผู้อื่น ทรมาณสัตว์ ชอบลักขโมยและฉ้อโกง ล่วงเกินของรักผู้อื่น พูดคำหยาบ พูดเท็จ ชอบยุยงให้คนแตกความสามัคคี คิดแค้นพยาบาท เห็นว่าการทุจริตได้เป็นการแสดงความเก่ง

คนไม่ดีทางโลก คือ คนขี้เกียจ ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ชอบศึกษาหาความรู้ ชอบเที่ยวเตร่

3. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่า คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

- คบคนใจร้อน ก็มักใจร้อน
- คบคนขี้เกียจ ก็มักขี้เกียจ
- คบคนใจเย็น ก็มักใจเย็น
- คบคนพูดจาสุภาพ ก็มักพูดจาสุภาพ
- คบคนพูดจาหยาบ ก็มักพูดจาหยาบ
- คบคนที่มีอาชีพสุจริต ก็มักประกอบอาชีพสุจริต
- คบคนขยันไฝหาความรู้ ก็มักเป็นคนขยันไฝหาความรู้

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบาย ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใด ย่อมเป็นเช่นนั้น			
2. สามารถยกตัวอย่าง ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคน เช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น			
3. สามารถวิเคราะห์ ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใด ย่อมเป็นเช่นนั้น			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบาย ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น	เขียนอธิบาย ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบาย ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคนเช่นใด ย้อมเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง บางส่วน	เขียนอธิบาย ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น	เขียนยกตัวอย่าง ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนยกตัวอย่าง ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้นได้ ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่าง ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น	เขียนสามารถวิเคราะห์ ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบ คนเช่นโดย้อมเป็น เช่นนั้น ไม่ชัดเจน ไม่ ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคนเช่นใด ย้อมเป็นเช่นนั้นถูกต้องใน บางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ย้ เว เสวติ ตาทีโส : คบคน เช่นโดย้อมเป็นเช่นนั้น ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
- 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
- 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมจรรยา รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนสุภาษิต

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง อุตุนา โจทยุตตาน : จงเตือนตนด้วยตนเอง

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

สาระสำคัญ

การเตือนตนด้วยตนเอง เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งเป็นการเตือนใจบุคคลให้รู้จักเตือนตนเองให้กระทำในสิ่งที่ดี และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเอง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

พุทธศาสนสุภาษิต

- อุตุนา โจทยุตตาน : จงเตือนตนด้วยตนเอง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของอุตุนา โจทยุตตาน : จงเตือนตนด้วยตนเองได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของอุตุนา โจทยุตตาน : จงเตือนตนด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเองผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

การจัดการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์ของตนเองที่แสดงว่า ปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องโดยไม่มีใครมาเตือน เช่น

- ตื่นนอนแต่เช้าตรู่
- ทำการบ้านส่งครูตรงเวลา
- ทำเวรรักษาความสะอาดห้องเรียนตามหน้าที่
- เดินข้ามถนนบนทางม้าลายเป็นประจำ

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต อดตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (30 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต อดตนา โจทยัตตานํ จากหนังสือเรียน หรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วช่วยกันทำ ใบงานที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง

3. สมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง ให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และหลอมรวมเป็นคำตอบของกลุ่ม

4. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง หน้าชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีความคิดที่แตกต่างกันออกไปนำเสนอเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้าบุคคลปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต “อดตนา โจทยัตตานํ” ย่อมส่งผลดีต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างไร จงอธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต อดตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>

- <http://www.fungdham.com/proverb.html>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของอดีตนา โจทยัตตาน : จงเตือนตนด้วยตนเองได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของอดีตนา โจทยัตตาน : จงเตือนตนด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เติบโตตนเอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ต้อย ตาล และต้น เป็นเพื่อนสนิทกัน ในเวลาพักกลางวันพวกเขามักจะมานั่งคุยกันใต้ต้นไม้ข้างรั้วโรงเรียน

ต้อย : เมื่อวานนี้คุณครูสอนพุทธศาสนาสุภาสิตเรื่อง อดทน โจทยัตตาน : จงเติบโตตนด้วยตนเอง ทำให้ฉันนึกถึงเด็กข้างบ้านฉันคนหนึ่งซึ่งกำพร้าทั้งพ่อและแม่ อยู่กับยายซึ่งแก่มาแล้ว เด็กคนนี้มีชื่ออัน อายุประมาณ 11-12 ปี รุ่นเดียวกับพวกเราแหละ ฉันเคยคุยกับเขา เขามีความคิดต่าง ๆ เหมือนผู้ใหญ่เลยละ เช่น เขาบอกว่า จะต้องรู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด เพราะยายแก่แล้ว มีเงินอยู่จำนวนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งถ้าใช้อย่างประหยัดก็คงพอให้เขาได้เรียนจนจบปริญญาตรี และเขาก็บอกว่าเมื่อกลับจากโรงเรียนตอนเย็น ทุกวันเขาจะช่วยยายถูบ้าน ทำอาหาร และล้างจาน จากนั้นก็ทำการบ้าน โดยไม่ต้องมีใครเตือน

ตาล : ฉันเองก็เหมือนกันกับอันนั้นแหละ ฉันก็ทำงานบ้านช่วยพ่อแม่และทำการบ้านโดยไม่ต้องมีใครเตือน

ต้น : ฉันก็เติบโตตนเองบ่อยเหมือนกัน เช่น เวลาเพื่อนไปรายงานหน้าชั้นเรียนแล้วพูดผิด ๆ ก็ไม่หัวเราะเยาะเขา เวลานั้นฟังครูอธิบายแล้วรู้สึกง่วงนอน ก็เติบโตตนเองว่าให้ตั้งใจฟังครูอธิบาย มิฉะนั้นแล้วจะไม่รู้เรื่องในสิ่งที่เรียน

ต้อย : ฉันก็มีความดีเหมือนกันนะ ฉันเตือนตัวเองไม่ให้โลภอยากได้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ให้ใช้ของเดิมไปก่อน และก็เคยเตือนตัวเองให้รู้จักพูดจาสุภาพกับคนอื่น ฉันก็เลยไม่พูดหยาบ

ตาล : ฉันเห็นพวกสื่อมวลชนที่ชอบสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ผู้ที่ให้สัมภาษณ์บางคนพูดจาไม่สุภาพกับนักข่าว แสดงว่าผู้ให้สัมภาษณ์คนนั้นคงไม่เตือนตนเอง เลยทำให้คนทั่วไปมีความรู้สึกที่ไม่

ค่อยดีต่อคนนั้น

ต้น : พวกพี่ ๆ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางคนก็พูดหาเสียงตอนเลือกตั้งประธานนักเรียนโดยใช้วิธีการพูดหาเสียงว่าตนเองดี แล้วพูดว่าคนอื่นเขา แสดงว่า ขณะพูดนั้นไม่คิดและไม่เตือนตนเองด้วย

ต้อย : สรุปแล้วการรู้จักเตือนตนเองก็ดีเหมือนกันจะได้ไม่ทำอะไรบกพร่อง ผิดพลาด เพราะถ้ารอให้คนอื่นมาเตือนก็อาจจะช้าเกินไป

ตาล : เสียงสัญญาณเข้าห้องเรียนดังแล้ว พวกเราไปเรียนกันเถอะ

1. ใครมีการกระทำที่แสดงว่ารู้จักเตือนตนเอง ยกตัวอย่างการกระทำพร้อมอธิบายผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ใครมีการกระทำที่แสดงถึงการไม่เตือนตนเอง และมีผลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.2 เรื่อง เตือนตนเอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ต๋อย ตาล และตัน เป็นเพื่อนสนิทกัน ในเวลาพักกลางวันพวกเขามักจะมานั่งคุยกันใต้ต้นไม้ข้างรั้วโรงเรียน

ต๋อย : เมื่อวานนี้คุณครูสอนพุทธศาสนาสุภาชิตเรื่อง อดตนา โจทยตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง ทำให้ฉันนึกถึงเด็กข้างบ้านฉันคนหนึ่งซึ่งกำพร้าทั้งพ่อและแม่ อยู่กับยายซึ่งแก่มาแล้ว เด็กคนนี้มีชื่ออัน อายุประมาณ 11-12 ปี รุ่นเดียวกับพวกเรานี่แหละ ฉันเคยคุยกับเขา เขามีความคิดต่าง ๆ เหมือนผู้ใหญ่เลยละ เช่น เขาบอกว่า จะต้องรู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด เพราะยายแก่แล้ว มีเงินอยู่จำนวนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งถ้าใช้อย่างประหยัดก็คงพอให้เขาได้เรียนจนจบปริญญาตรี และเขาก็บอกว่าเมื่อกลับจากโรงเรียนตอนเย็น ทุกวันเขาจะช่วยยายถูบ้าน ทำอาหาร และล้างจาน จากนั้นก็ทำการบ้าน โดยไม่ต้องมีใครเตือน

ตาล : ฉันเองก็เหมือนกันกับอันนั้นแหละ ฉันก็ทำงานบ้านช่วยพ่อแม่และทำการบ้านโดยไม่ต้องมีใครเตือน

ตัน : ฉันก็เตือนตนเองบ่อยเหมือนกัน เช่น เวลาเพื่อนไปรายงานหน้าชั้นเรียนแล้วพูดผิด ๆ ก็ไม่หัวเราะเยาะเขา เวลานั้นฟังครูอธิบายแล้วรู้สึกง่วงนอน ก็เตือนตนเองว่าให้ตั้งใจฟังครูอธิบาย มิฉะนั้นแล้วจะไม่รู้เรื่องในสิ่งที่เรียน

ต๋อย : ฉันก็มีความดีเหมือนกันนะ ฉันเตือนตัวเองไม่ให้โลภอยากได้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ให้ใช้ของเดิมไปก่อน และก็เคยเตือนตัวเองให้รู้จักพูดจาสุภาพกับคนอื่น ฉันก็เลยไม่พูดหยาบ

ตาล : ฉันเห็นพวกสื่อมวลชนที่ชอบสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ผู้ที่ให้สัมภาษณ์บางคนพูดจาไม่สุภาพกับนักข่าว แสดงว่าผู้ให้สัมภาษณ์คนนั้นคงไม่เตือนตนเอง เลยทำให้คนทั่วไปมีความรู้สึกที่ไม่ค่อยดีต่อคนนั้น

ตัน : พวกพี่ ๆ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางคนก็พูดหาเสียงตอนเลือกตั้งประธานนักเรียนโดยใช้วิธีการพูดหาเสียงว่าตนเองดี แล้วพูดว่าคนอื่นเขา แสดงว่า ขณะพูดนั้นไม่คิดและไม่เตือนตนเองด้วย

ต๋อย : สรุปแล้วการรู้จักเตือนตนเองก็ดีเหมือนกันจะได้ไม่ทำอะไรบกพร่อง ผิดพลาด เพราะถ้ารอให้คนอื่นมาเตือนก็อาจจะช้าเกินไป

ตาล : เสียงสัญญาณเข้าห้องเรียนดังแล้ว พวกเราไปเรียนกันเถอะ

1. ใครมีการกระทำที่แสดงว่ารู้จักเตือนตนเอง ยกตัวอย่างการกระทำพร้อมอธิบายผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) อัน

- เตือนตนเองเรื่องรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด คาดว่าจะมีเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนจนจบปริญญา

ตรี

- เตือนตนเองให้ทำงานบ้าน ผลเป็นการแบ่งเบาภาระของยาย

- เตือนตนเองให้ทำการบ้าน มีผลทำให้งานเสร็จทันตามที่กำหนด และมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน

2) ตาล

- เตือนตนเองให้ทำงานบ้านช่วยพ่อแม่ มีผลทำให้พ่อแม่ไม่เหนื่อยมาก พ่อแม่รักและภูมิใจในตัวลูก

- เตือนตนเองให้ทำการบ้าน มีผลทำให้งานเสร็จทันตามที่กำหนด และมีความเข้าใจเรื่องที่เรียน

- เตือนตนเองให้ทำงานตามหน้าที่อย่าให้บกพร่อง มีผลทำให้ตาลสามารถทำงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือของเพื่อน

3) ต้น

- เตือนตนเองไม่ให้หัวเราะเยาะเพื่อน มีผลทำให้เพื่อนไม่โกรธ และแสดงความเป็นมิตร

- เตือนตนเองให้ตั้งใจฟังครูอธิบาย และตั้งใจเรียน มีผลทำให้เข้าใจในบทเรียน

4) ต้อย

- เตือนตนเองไม่ให้เกิดความโลภอยากได้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ มีผลทำให้ต้อยมีเงินเหลือ

- เตือนตนเองให้พูดจาสุภาพ มีผลทำให้เป็นผู้ที่พูดจาสุภาพน่าฟัง เป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น

2. ใครมีการกระทำที่แสดงถึงการไม่เตือนตนเอง และมีผลอย่างไร

1) ผู้ที่ให้สัมภาษณ์นักข่าวบางคนที่พูดจาไม่สุภาพกับนักข่าว ส่งผลให้ผู้ให้สัมภาษณ์การกระทำหรืออ่านข่าว
เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อผู้ให้สัมภาษณ์

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางคนที่พูดหาเสียงตอนเลือกประธานนักเรียนไม่เตือนตนเอง
โดยไปพูดว่าร้ายผู้อื่น ผลที่ได้รับคือ ทำให้ผู้ฟังเกิดความสงสัยและเคลือบแคลงใจต่อการเลือกประธานนักเรียน

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง อดทน ใจหายตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบาย อดทน ใจหายตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง			
2. สามารถยกตัวอย่าง อดทน ใจหายตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง			
3. สามารถวิเคราะห์ อดทน ใจหายตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบาย อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง	เขียนอธิบาย อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบาย อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเองได้ถูกต้อง บางส่วน	เขียนอธิบาย อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเองได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง	เขียนยกตัวอย่าง อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเองไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่าง อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเองได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่าง อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเองได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง	เขียนสามารถวิเคราะห์ อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ อุตตนา โจทยัตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเองได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมจรรยา รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนสุภาษิต

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

สาระสำคัญ

การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งเป็นการเตือนใจบุคคลให้รู้จักคิดพิจารณาอย่างถูกต้องก่อนตัดสินใจทำการใด ๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเองและครอบครัว

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

พุทธศาสนสุภาษิต

- นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่าได้ (K)

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่าได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้

- ภาพที่ 1 ภาพนักเรียนกำลังทดลองวิทยาศาสตร์
- ภาพที่ 2 ภาพคนทอผ้า
- ภาพที่ 3 ภาพชาวสวนกับสวนผสมแล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ก่อนที่ผลงานในภาพ

จะประสบความสำเร็จนั้น บุคคลในภาพจะต้องคิดอย่างไรบ้าง

2. ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำสิ่งใดก็ตามจะต้องมีการคิดหลากหลาย และคิด

ใคร่ครวญทบทวนให้รอบคอบ จึงจะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (25 นาที)

1. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ ลงในแบบบันทึก การอ่าน จากนั้นร่วมกันสรุปสาระสำคัญ

2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ เมื่อทำเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มผลัดกันเล่าคำตอบของตนในใบงานที่ละข้อ เรียงเป็นรายบุคคลจนครบทุกคน แล้วช่วยกันสรุปคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งถือเป็นผลงานรวมของกลุ่ม

3. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ หน้า ชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มที่มีความคิดเห็นหรือคำตอบที่แตกต่างกันได้นำเสนอเพิ่มเติม

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- การคิดใคร่ครวญ วางแผนอย่างเป็นระบบก่อนลงมือทำงานใดก็ตาม ย่อมส่งผลดีต่อ

นักเรียนอย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (15 นาที)

1. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า

2. นักเรียนและครูช่วยกันคิดแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า แล้วให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1

2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา.

กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพิริก.

(2) วศิน อินทสระ. 2548. หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ. ไอ. เอ. จำกัด (เครือท่าทอง).

4) บัตรภาพ

5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>

- <http://www.fungdham.com/proverb.html>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณีย์ โสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่าได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณีย์ โสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่าได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐฉิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

หมู่บ้านรีนรมย์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ และมีป่าไผ่อยู่รอบหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำประมง และเผาข้าวหลามขาย ต่อมาไม้ไผ่เหลือน้อยลง ปลาในแม่น้ำก็ลดน้อยลงไปเช่นกัน ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านได้มีการนำปัญหาเรื่อง อาชีพของชาวบ้าน นำเสนอในที่ประชุม

ประธานฯ : วันนี้ผมขอนำเสนอปัญหาเรื่อง ป่าไม้ในชุมชนของเรามีจำนวนลดลง กับเรื่องปริมาณปลาในแม่น้ำล้าคล่อง

ชิต : ฉันคิดว่าเมื่อไม้ไผ่มีน้อยลง ไม่สามารถนำไปใช้ในการเผาข้าวหลามได้ เราก็เลิกการทำข้าวหลามขาย เปลี่ยนเป็นการทำขนมที่ใช้ข้าวเหนียวเหมือนกันก็ได้ เช่น ข้าวเหนียวหน้าสังขยา ข้าวเหนียวตัด

ชัย : ฉันว่าไม้ไผ่น้อยลงไปเนื่องจากเราไม่ได้ปลูกไม้ทดแทนไม้ที่ตัดไป ฉะนั้นเราน่าจะรณรงค์กันให้ปลูกป่าไผ่ทดแทนไม้ที่ตัดไป และควรมีหลักการว่าเราจะปลูกเพิ่มปีละจำนวนเท่าไร เป็นการแก้ปัญหาและเป็นการทดแทนไม้ไผ่ที่ถูกตัด รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษเราด้วย ในขณะที่เรายังไม่สามารถปลูกไม้ไผ่ให้โตทันใช้ เราก็พยายามใช้ไม้ไผ่ให้น้อยลงและใช้ไม้ไผ่ให้คุ้มค่า เช่น การทำข้าวหลาม ก็ให้ใส่ข้าวเหนียวให้เต็มกระบอก ไม่ใช้ใส่เพียงครึ่งกระบอกเท่านั้น แล้วก็คิดราคาให้เหมาะสมกับปริมาณที่เพิ่มขึ้น

ขอบ : ฉันว่าถ้าไม้ไผ่มีจำนวนน้อยลง เราก็ซื้อจากที่อื่นก็ได้

จัน : สำหรับเรื่องปลาในน้ำมีน้อยลง เราก็ไปจับปลาที่บริเวณแม่น้ำสายอื่นที่ชุกชุมกว่า

จ้อย : ฉันคิดว่าพวกชาวบ้านควรเปลี่ยนอาชีพประมงเป็นอย่างอื่นก็ได้

จ้อน : ฉันคิดว่าชาวบ้านเรามีความคุ้นเคยเกี่ยวกับอาชีพประมงอยู่แล้ว ก็อาจจะปรับเปลี่ยนวิธีการก็ได้ แทนที่จะจับปลาในแม่น้ำ แต่มาลองชดบ่อเลี้ยงปลากก็ได้นะ แต่ต้องไปปรึกษานักวิชาการทางการประมงเสียก่อน เพื่อจะได้มีความรู้ก่อนที่จะทำจริง ๆ

ชาติ : ฉันว่าถ้าต้องการเลี้ยงปลาจริง ๆ พวกเราก็ควรไปศึกษาดูงานในแหล่งที่เขามีอาชีพชดบ่อเลี้ยงปลา ไปฝึกประสบการณ์จากพวกมีอาชีพชดบ่อเลี้ยงปลากันจริง ๆ จะได้รู้ว่ามีปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขอย่างไร

ประธานฯ : ทุกเรื่องที่เป็นปัญหานี้พวกเราควรคิดให้รอบคอบ

[illegible][illegible]

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.3 เรื่อง คิดก่อนทำ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

หมู่บ้านรินรมย์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ และมีป่าไผ่อยู่รอบหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำประมง และเผาข้าวหลามขาย ต่อมาไม้ไผ่เหลือน้อยลง ปลาในแม่น้ำก็ลดน้อยลงไปเช่นกัน ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านได้มีการนำปัญหาเรื่อง อาชีพของชาวบ้าน นำเสนอในที่ประชุม

ประธานฯ : วันนี้ผมขอนำเสนอปัญหาเรื่อง ป่าไม้ในชุมชนของเรามีจำนวนลดลง กับเรื่องปริมาณปลาในแม่น้ำล้าคล่อง

ชิต : ฉันคิดว่าเมื่อไม้ไผ่น้อยลง ไม่สามารถนำไปใช้ในการเผาข้าวหลามได้ เราก็เลิกการทำข้าวหลามขาย เปลี่ยนเป็นการทำขนมที่ใช้ข้าวเหนียวเหมือนกันก็ได้ เช่น ข้าวเหนียวหน้าสังขยา ข้าวเหนียวตัด

ชัย : ฉันว่าไม้ไผ่น้อยลงไปเนื่องจากเราไม่ได้ปลูกไม้ทดแทนไม้ที่ตัดไป ฉะนั้นเราน่าจะรณรงค์กันให้ปลูกป่าไผ่ทดแทนไม้ที่ตัดไป และควรมีหลักการว่าเราจะปลูกเพิ่มปีละจำนวนเท่าไร เป็นการแก้ปัญหาและเป็นการทดแทนไม้ไผ่ที่ถูกตัด รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษเราด้วย ในขณะที่เรายังไม่สามารถปลูกไม้ไผ่ให้โตทันใช้ เราก็พยายามใช้ไม้ไผ่ให้น้อยลงและใช้ไม้ไผ่ให้คุ้มค่า เช่น การทำข้าวหลามก็ให้ใส่ข้าวเหนียวให้เต็มกระบอกรวม ไม่ใช่ใส่เพียงครึ่งกระบอกรเท่านั้น แล้วก็คิดราคาให้เหมาะสมกับปริมาณที่เพิ่มขึ้น

ขอบ : ฉันว่าถ้าไม้ไผ่มีจำนวนน้อยลง เราก็ซื้อจากที่อื่นก็ได้

จัน : สำหรับเรื่องปลาในน้ำมีน้อยลง เราก็ไปจับปลาที่บริเวณแม่น้ำสายอื่นที่ชุกชุมกว่า

จ้อย : ฉันคิดว่าพวกชาวบ้านควรเปลี่ยนอาชีพประมงเป็นอย่างอื่นก็ได้

จ้อน : ฉันคิดว่าชาวบ้านเรามีความคุ้นเคยเกี่ยวกับอาชีพประมงอยู่แล้ว ก็อาจจะปรับเปลี่ยนวิธีการก็ได้แทนที่จะจับปลาในแม่น้ำ แต่มาลองชดบ่อเลี้ยงปลาก็น่าจะดีนะ แต่ต้องไปปรึกษานักวิชาการทางการประมงเสียก่อน เพื่อจะได้มีความรู้ก่อนที่จะทำจริง ๆ

ชาติ : ฉันว่าถ้าต้องการเลี้ยงปลาจริง ๆ พวกเราก็ควรไปศึกษาดูงานในแหล่งที่เขามีอาชีพ

ชดบ่อเลี้ยงปลา ไปฝึกประสบการณ์จากพวกมีอาชีพชดบ่อเลี้ยงปลากันจริง ๆ จะได้รู้ว่ามีปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขอย่างไร

ประธานฯ : ทุกเรื่องที่เป็นปัญหานั้นพวกเราควรคิดให้รอบคอบ

1. ใครมีความคิดที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณํ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า
อธิบายเหตุผล

1) ชัย มีความคิดที่แสดงถึงการใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาไม้ไผ่มีจำนวนน้อย
โดยหาวิธีปลุกไฟทดแทน และการใช้ไม้ไผ่อย่างคุ้มค่า เป็นการคิดอย่างมีเหตุผลก่อนตัดสินใจ

2) จ๋อน มีความคิดที่แสดงถึงการใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาปริมาณปลาในแม่น้ำ
มีจำนวนลดน้อยลง โดยการชดเชยเลี้ยงปลา แต่ต้องหาข้อมูลความรู้ก่อน

3) ขาติ มีความคิดสอดคล้องกับการใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา ควรไปศึกษา
ดูงานและฝึกประสบการณ์จากผู้รู้จริงก่อนจึงทำ

2. นักเรียนควรนำพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณํ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า ไปใช้ในเรื่องใด
และคาดว่าจะเกิดผลดีอย่างไร

1) เพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน ก็คิดใคร่ครวญว่าการไปเที่ยวกลางคืนอาจไปพบกับอบายมุขต่างๆ เช่น
การดื่มของมึนเมาทำให้ขาดสติ การพบพวกอันธพาลตีกันแล้วเราอาจได้รับอันตราย การเที่ยวกลางคืนทำให้
อดนอน เสียสุขภาพ เมื่อใคร่ครวญดีแล้วจึงตอบปฏิเสธเพื่อนไป เกิดผลดี คือ ทำให้เราไม่หลงเข้าไปอยู่ใน
อบายมุขไม่เสื่อมเสียชื่อเสียง ไม่เสียสุขภาพ

2) เพื่อนชวนให้ลอกการบ้านส่งครู ก็คิดใคร่ครวญว่าการลอกการบ้านทำให้ไม่เข้าใจบทเรียน เป็น
การทุจริต ถ้าครูจับได้อาจถูกลงโทษ เมื่อคิดได้แล้วก็ตอบปฏิเสธ ทำให้เกิดผลดี คือ ทำให้มีความพยายามทำ
การบ้านให้เสร็จ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง ส่งผลดีต่อการนำความรู้ไปสอบได้

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง นิสมม กรณ์ เสโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบาย นิสมม กรณ์ เสโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า			
2. สามารถยกตัวอย่าง นิสมม กรณ์ เสโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า			
3. สามารถวิเคราะห์ นิสมม กรณ์ เสโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายนิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ ดีกว่า	เขียนอธิบายนิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึง ทำดีกว่า ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายนิสมม กรณี เสຍໂຍ : การใคร่ครวญ ก่อนแล้วจึงทำดีกว่าได้ ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายนิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึง ทำดีกว่าได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง นิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ ดีกว่า	เขียนยกตัวอย่างนิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึง ทำดีกว่าไม่ชัดเจน ไม่ ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างนิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ ดีกว่าได้ชัดเจน ในบาง ประเด็น	เขียนยกตัวอย่างนิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึง ทำดีกว่าได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ นิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ ดีกว่า	เขียนสามารถวิเคราะห์ นิสมม กรณี เสຍໂຍ : การใคร่ครวญก่อนแล้ว จึงทำดีกว่า ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์นิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ ดีกว่าถูกต้องในบาง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์นิสมม กรณี เสຍໂຍ : การ ใคร่ครวญก่อนแล้วจึง ทำดีกว่า ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนสุภาษิต

จำนวน 5 ชั่วโมง

เรื่อง ทุรวาสา ขรฯ ทุกขฯ : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ตัวชี้วัด ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

สาระสำคัญ

เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งเป็นการเตือนใจบุคคลให้ปฏิบัติตนเป็นผู้ปกครองที่ดีและสมาชิกที่ดีของครอบครัว และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเองและครอบครัว

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

พุทธศาสนสุภาษิต

- ทุรวาสา ขรฯ ทุกขฯ : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต ทุรวาสา ขรฯ ทุกขฯ : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ได้ (K)

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต ทุรวาสา ขรฯ ทุกขฯ : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการสัมภาษณ์ 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (20 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูขออาสาสมัคร 4-5 คน ออกมาเล่าชีวิตในครอบครัวที่เป็นสุขให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาเหตุผลว่า เพราะเหตุใด ครอบครัวของเพื่อนอาสาสมัครเหล่านั้นจึงมีความสุข

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงความคิดของนักเรียนให้รู้ว่า ครอบครัวที่มีความสุขนั้น มีการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต ทูราวาสา ฆรา ทุกขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (25 นาที)

1. ครูอธิบายความรู้เรื่อง เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ให้นักเรียนฟัง ในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ลักษณะของสถาบันครอบครัวที่อยู่ด้วยกันอย่างปกติสุข
 - 2) ลักษณะของเหย้าเรือนที่ปกครองดี
2. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต ทูราวาสา ฆรา ทุกขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน
3. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) กำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคนเป็นหมายเลข 1-4 ตามลำดับ
4. ครูให้นักเรียนแต่ละหมายเลขสัมภาษณ์เพื่อนในประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง และช่วยกันสรุปผล การกระทำของพ่อแม่ หรือหัวหน้าครอบครัวที่ดี มีลักษณะอย่างไร และส่งผลดีต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร
5. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 3.4 หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง
6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. หัวหน้าครอบครัวที่มีการปกครองดี ย่อมส่งผลดีอย่างไร (คนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความสามัคคีกัน)
2. หัวหน้าครอบครัวตัวอย่างที่นักเรียนชื่นชอบ ได้แก่ใครบ้าง จงยกตัวอย่างการกระทำของบุคคลเหล่านั้น (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย และผลของการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต ทูราวาสา ฆรา ทุกขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. หลักพระพุทธศาสนา.

กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก.

(2) วศิน อินทสระ. 2548. หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ. ไอ. เอ. จำกัด (เครือนาทอง).

- 4) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง

แหล่งการเรียนรู้

แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>

- <http://www.fungdham.com/proverb.html>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต ทุราวาสา ขมราทุกขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต ทุราวาสา ขมราทุกขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัว	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

ตัวอย่าง ผ่านการทำงานและ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)			
--	--	--	--

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน
พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนด

1. ให้นักเรียนแต่ละหมายเลขสัมภาษณ์เพื่อน ดังนี้

- หมายเลข 1 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 2
- หมายเลข 2 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 3
- หมายเลข 3 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 4
- หมายเลข 4 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 1

2. หัวข้อสัมภาษณ์ มีดังนี้

- หัวหน้าครอบครัวตัวอย่างคือใคร ท่านมีความประทับใจเกี่ยวกับครอบครัวตัวอย่างที่ท่านเสนอมาอย่างไร ทำไมท่านจึงคิดว่า ครอบครัวนี้น่าจะเป็นครอบครัวตัวอย่าง

- ผู้นำ หรือหัวหน้าครอบครัว หรือพ่อแม่ในครอบครัวตัวอย่างนี้ มีการกระทำอย่างไรที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

3. เมื่อทุกหมายเลขสัมภาษณ์กันเรียบร้อยแล้วให้ช่วยกันสรุปว่า การกระทำของพ่อแม่ หรือหัวหน้าครอบครัวที่ดี มีลักษณะอย่างไร และส่งผลดีต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

1. ให้นักเรียนแต่ละหมายเลขสัมภาษณ์เพื่อน ดังนี้

- หมายเลข 1 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 2
- หมายเลข 2 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 3
- หมายเลข 3 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 4
- หมายเลข 4 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 1

2. หัวข้อสัมภาษณ์ มีดังนี้

- หัวหน้าครอบครัวตัวอย่างคือใคร ท่านมีความประทับใจเกี่ยวกับครอบครัวตัวอย่างที่ท่านเสนอมาร้อยไร ทำไมท่านจึงคิดว่า ครอบครัวนี้น่าจะเป็นครอบครัวตัวอย่าง

- ผู้นำ หรือหัวหน้าครอบครัว หรือพ่อแม่ในครอบครัวตัวอย่างนี้ มีการกระทำการใดๆที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

3. เมื่อทุกหมายเลขสัมภาษณ์กันเรียบร้อยแล้วให้ช่วยกันสรุปว่า การกระทำของพ่อแม่ หรือหัวหน้าครอบครัวที่ดี มีลักษณะอย่างไร และส่งผลดีต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

แนวทางเฉลย เช่น

1. ระเบียบและกฎเกณฑ์ของบ้านมีความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดเกินไป
2. สมาชิกของครอบครัวต้องปฏิบัติตามระเบียบ
3. พ่อแม่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี
4. ทุกคนมีเมตตาต่อกัน ให้อภัยกัน
5. พ่อแม่ควรมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง ทุรวาสา ฆรา ทุกุขา : เหี้ยเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกซ์มาให้

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายทุรวาสา ฆรา ทุกุขา : เหี้ยเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกซ์มาให้			
2. สามารถยกตัวอย่างทุรวาสา ฆรา ทุกุขา : เหี้ยเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกซ์มาให้			
3. สามารถวิเคราะห์ทุรวาสา ฆรา ทุกุขา : เหี้ยเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกซ์มาให้			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้า เรือนที่ปกครองไม่ได้นำ ทุกฯมาให้	เขียนอธิบายทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้าเรือน ที่ปกครองไม่ได้นำทุกฯ มาให้ ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้าเรือนที่ ปกครองไม่ได้นำทุกฯมาให้ ได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้าเรือน ที่ปกครองไม่ได้นำทุกฯ มาให้ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างท ฤษฎีสา ษรา ทุกฯ : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ได ้นำทุกฯมาให้	เขียนยกตัวอย่างทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้า เรือนที่ปกครองไม่ได้นำ ทุกฯมาให้ไม่ชัดเจน ไม่ ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้า เรือนที่ปกครองไม่ได้นำ ทุกฯมาให้ได้ชัดเจน ใน บางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้า เรือนที่ปกครองไม่ได้นำ ทุกฯมาให้ได้ตรง ประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ท ฤษฎีสา ษรา ทุกฯ : เหย้า เรือนที่ปกครองไม่ได้นำ ทุกฯมาให้	เขียนสามารถวิเคราะห์ ทฤษฎีสา ษรา ทุกฯ : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ ได้นำทุกฯมาให้ ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้าเรือนที่ ปกครองไม่ได้นำทุกฯมาให้ ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ทฤษฎี สา ษรา ทุกฯ : เหย้า เรือนที่ปกครองไม่ได้นำ ทุกฯมาให้ ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

เลข ที่	ชื่อ – สกุล	รายการประเมิน						รวม	สรุป	
		1. ตั้งใจและ รับผิดชอบในการ ทำงานให้สำเร็จ			2. ทำงานด้วย ความเพียร พยายาม และ อดทน เพื่อให้งาน สำเร็จตาม เป้าหมาย					
		1	2	3	1	2	3		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน้าที่ชาวพุทธ

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง การบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด (1)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/1 บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระสำคัญ

ชาวพุทธ มีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของพระพุทธศาสนา ปฏิบัติตนตามแบบอย่างพระจริยวัตร ของพระสาวก และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อพระภิกษุสงฆ์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) วิธีการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด
- 2) วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์
- 3) บทบาทของพระภิกษุสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น การแสดงธรรม

ปาลฎกัธธรรม การประพฤตติณให้เป็นแบบอย่าง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัดได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัดได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (20 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์ของตนที่แสดงว่า ทำหน้าที่ชาวพุทธที่ดี เช่น

- ทำบุญ ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ซ่อมโบสถ์ วิหาร
- ทำบุญด้วยการถวายปัจจัยและเงินเป็นค่าอาหาร และอุปกรณ์การเรียนของพระภิกษุ

สามเณร

- กวาดบริเวณวัด ทำความสะอาดวัด

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียนกับความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของชาวพุทธที่จะต้องปฏิบัติต่อพระพุทธศาสนา ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์ การบำรุงรักษาวัด และการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนเคยทำหน้าที่ของชาวพุทธที่ดีอย่างไรบ้าง และการกระทำดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 ชี้นสอน (35 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน ให้นักเรียนแต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว คือ 1-3 ตามลำดับ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน

2. สมาชิกแต่ละหมายเลขของกลุ่มบ้านมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ จากนั้นช่วยกันทำใบงานตามที่กำหนดให้ ดังนี้

- กลุ่มหมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง หน้าที่ของพุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญประโยชน์แก่วัด และตอบคำถามในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ข้อ 1

- กลุ่มหมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง หน้าที่ของพุทธศาสนิกชนในการบำรุงรักษาวัด และตอบคำถามในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ข้อ 2

- กลุ่มหมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ และตอบคำถามในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ข้อ 3

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1
- 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

4) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) พระราชพิธีสิบสองเดือน. 2516. ระเบียบปฏิบัติของชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร :

ส. สมบูรณ์การพิมพ์.

(2) สมทรง ปุณฺณฤทธิ. 2539. มารยาทชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา.

5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- http://www.trueplookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul...

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัดได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัดได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐฉิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 หน้าที่ชาวพุทธ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธศาสนิกชนที่ดีมีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์แก่วัด และพระภิกษุสามเณรอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. พุทธศาสนิกชนมีหน้าที่บำรุงรักษาวัดอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

..... 3. ภาระหน้าที่ของพระภิกษุในการสืบทอดพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 หน้าที่ชาวพุทธ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธศาสนิกชนที่ดีมีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์แก่วัด และพระภิกษุสามเณรอย่างไรบ้าง

1) ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน หาทุนทรัพย์ไปช่วยสร้างอุโบสถ วิหาร หรือศาสนสถานอื่นตามความจำเป็นและความต้องการของวัด

2) ให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร หรือจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเกี่ยวกับการศึกษาให้

3) จัดหาผู้เชี่ยวชาญช่วยอบรมวิธีการใช้สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้

4) ดูแลไม่ให้ผู้ใดใช้วัดเป็นที่ประพาศติมิชอบ

5) ชักชวนกันไปทำบุญ รักษาศีล เจริญภาวนา

2. พุทธศาสนิกชนมีหน้าที่บำรุงรักษาวัดอย่างไรบ้าง

1) ก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ตกแต่ง ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ

2) ช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่าย จัดหาทุน ทรัพย์สิน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการบำรุงรักษาศาสนสถาน ศาสนวัตถุ

3) จัดให้มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม และสนับสนุนค่าใช้จ่ายและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้

4) ส่งเสริม สนับสนุนวัดทั้งกำลังเงินและกำลังกายในการจัดการกุศลประจำปีสำหรับชุมชน หรือการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

5) ช่วยทำความสะอาดวัด และบริเวณภายในวัด ไม่ควรนำสัตว์เลี้ยงไปปล่อยในวัด

3. ภาระหน้าที่ของพระภิกษุในการสืบทอดพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

1) การศึกษาเล่าเรียน คือ มีหน้าที่ในการเรียนพระคัมภีร์ อันเป็นการเรียนรู้หลักวิชาเพื่อเกื้อกูลและสนับสนุนการปฏิบัติธรรมให้เกิดผลดี

2) การปฏิบัติ คือ การฝึกฝนอบรมจิตใจให้เป็นสมาธิ ให้มีพลังเพื่อนำไปขัดกิเลส คือ ความเศร้าหมองแห่งจิตใจ และให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริง

3) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่

(1) การแสดงธรรม หรือการแสดงพระธรรมเทศนาหรือที่เรียกว่า เทศน์ การแสดงปาฐกถาธรรม คือ การแสดงธรรม โดยการใช้ภาษาธรรมดาที่สื่อความหมายได้ง่าย ตั้ดรูปแบบและพิธีกรรมอย่างที่ใช้ในการเทศน์ออก

(2) การประพาศติตนให้เป็นแบบอย่าง ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มีชีวิตที่เรียบง่าย

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง การบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด			
2. สามารถยกตัวอย่างการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด			
3. สามารถวิเคราะห์การบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการ บำเพ็ญประโยชน์และการ บำรุงรักษาวัด	เขียนอธิบายการ บำเพ็ญประโยชน์และ การบำรุงรักษาวัด ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการบำเพ็ญ ประโยชน์และการ บำรุงรักษาวัดได้ถูกต้อง บางส่วน	เขียนอธิบายการ บำเพ็ญประโยชน์และ การบำรุงรักษาวัดได้ ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง การบำเพ็ญประโยชน์และ การบำรุงรักษาวัด	เขียนยกตัวอย่างการ บำเพ็ญประโยชน์และ การบำรุงรักษาวัดไม่ ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการ บำเพ็ญประโยชน์และการ บำรุงรักษาวัดได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการ บำเพ็ญประโยชน์และ การบำรุงรักษาวัดได้ ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การ บำเพ็ญประโยชน์และการ บำรุงรักษาวัด	เขียนสามารถวิเคราะห์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์การ บำเพ็ญประโยชน์และการ บำรุงรักษาวัดถูกต้องใน บางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การ บำเพ็ญประโยชน์และ การบำรุงรักษาวัด ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน้าที่ชาวพุทธ

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ (2)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/2 อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระสำคัญ

ชาวพุทธ มีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถานของพระพุทธศาสนา ปฏิบัติตนตามแบบอย่างพระจริยวัตร ของพระสาวก และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อพระภิกษุสงฆ์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) วิธีการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด
- 2) วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์
- 3) บทบาทของพระภิกษุสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น การแสดงธรรม

ปาฐกถาธรรม การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่าง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ ได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์

ได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ชั่วโมงที่ 2 (35 นาที)

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (30 นาที)

3. เมื่อสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาความรู้และตอบคำถาม ในส่วนที่กลุ่มรับผิดชอบพร้อมกับทำความเข้าใจกับความรู้ และการตอบคำถามจนเข้าใจชัดเจนแล้วให้กลับไปยังกลุ่มบ้าน

4. สมาชิกแต่ละหมายเลขในกลุ่มบ้านผลัดกันอธิบายความรู้ที่ตนได้ศึกษามา พร้อมกับการตอบคำถามแต่ละข้อในใบงาน โดยอธิบายเรียงตามลำดับตั้งแต่หมายเลข 1-3

5. ครูสุ่มนักเรียนบางกลุ่มให้อธิบายความรู้ที่ตนได้รับในเรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ และทุกคนช่วยกันสรุปหน้าที่สำคัญของชาวพุทธ

6. ครูเฉลยคำตอบในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน

7. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมฝึกทักษะ : กิจกรรมที่ 1-2 จากแบบวัดฯ เป็นการบ้าน เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

8. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดได้อย่างไรบ้าง (1. ชักชวนคนให้ไปทำบุญ รักษา ศีล 2. บริจาคเงินในการสร้างหรือซ่อมแซมอุโบสถหรือศาสนสถานอื่นๆ)

2. บทบาทหน้าที่สำคัญของพระภิกษุ คืออะไร (การศึกษาพระพุทธรูป การเผยแผ่ พระพุทธศาสนา)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (20 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหน้าที่ของชาวพุทธในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถาน และการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1

2) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.1

3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

4) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร : 2516. ระเบียบปฏิบัติของชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร :

ส. สมบูรณ์การพิมพ์.

(2) สมทรง ปุณณฤทธิ. 2539. มารยาทชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา.

5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

http://www.truelookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul...

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัดได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัดได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐฉิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 หน้าที่ชาวพุทธ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธศาสนิกชนที่ดีมีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์แก่วัด และพระภิกษุสามเณรอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. พุทธศาสนิกชนมีหน้าที่บำรุงรักษาวัดอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

..... 3. ภาระหน้าที่ของพระภิกษุในการสืบทอดพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.1 หน้าที่ชาวพุทธ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พุทธศาสนิกชนที่มีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์แก่วัด และพระภิกษุสามเณรอย่างไรบ้าง

1) ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน หาทุนทรัพย์ไปช่วยสร้างอุโบสถ วิหาร หรือศาสนสถานอื่นตามความจำเป็น และความต้องการของวัด

2) ให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร หรือจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเกี่ยวกับการศึกษาให้

3) จัดหาผู้เชี่ยวชาญช่วยอบรมวิธีการใช้สื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้

4) ดูแลไม่ให้ผู้ใดใช้วัดเป็นที่ประพาศติมิชอบ

5) ซักชวนกันไปทำบุญ รักษาศีล เจริญภาวนา

2. พุทธศาสนิกชนมีหน้าที่บำรุงรักษาวัดอย่างไรบ้าง

1) ก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ตกแต่ง ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ

2) ช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่าย จัดหาทุน ทรัพย์สิน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการบำรุงรักษา ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ

3) จัดให้มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม และสนับสนุนค่าใช้จ่ายและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้

4) ส่งเสริม สนับสนุนวัดทั้งกำลังเงินและกำลังกายในการจัดการกุศลประจำปีสำหรับชุมชน หรือการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

5) ช่วยทำความสะอาดวัด และบริเวณภายในวัด ไม่ควรนำสัตว์เลี้ยงไปปล่อยในวัด

3. ภาระหน้าที่ของพระภิกษุในการสืบทอดพระพุทธศาสนา ได้แก่อะไรบ้าง

1) การศึกษาเล่าเรียน คือ มีหน้าที่ในการเรียนพระคัมภีร์ อันเป็นการเรียนรู้หลักวิชาเพื่อเกื้อกูลและสนับสนุนการปฏิบัติธรรมให้เกิดผลดี

2) การปฏิบัติ คือ การฝึกฝนอบรมจิตใจให้เป็นสมาธิ ให้มีพลังเพื่อนำไปจัดกิเลส คือ ความเศร้าหมองแห่งจิตใจ และให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริง

3) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่

(1) การแสดงธรรม หรือการแสดงพระธรรมเทศนาหรือที่เรียกว่า เทศน์ การแสดงปาฐกถาธรรม คือ การแสดงธรรม โดยการใช้ภาษาธรรมดาที่สื่อความหมายได้ง่าย ตัดรูปแบบและพิธีกรรมอย่างที่ใช้ในการเทศน์ออก

(2) การประพาศติตนให้เป็นแบบอย่าง ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มีชีวิตที่เรียบง่าย

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์			
2. สามารถยกตัวอย่างการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์			
3. สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์	เขียนอธิบายการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์	เขียนยกตัวอย่างการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์	เขียนสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเรียนรู้วิถีชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน้าที่ชาวพุทธ

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (1)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาใน
พระพุทธรูปศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/2 อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และปฏิบัติตน
อย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระสำคัญ

ชาวพุทธที่ดีต้องปฏิบัติตนต่อบุคคลต่างๆ ตามมารยาทของชาวพุทธอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) การปฏิบัติตนที่เหมาะสม

- การเข้าพบพระภิกษุ
- การแสดงความเคารพ การประนมมือ การไหว้ การกราบ การเคารพพระรัตนตรัย

การฟังเจริญพระพุทธมนต์ การฟังสวดพระอภิธรรม การฟังพระธรรมเทศนา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของมารยาทชาวพุทธได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของมารยาทชาวพุทธได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้

ในการแสดงบทบาทสมมติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (55 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความประทับใจหรือความภาคภูมิใจในมารยาทของชาวพุทธ พร้อมอธิบายเหตุผล ซึ่งนักเรียน สามารถตอบได้อย่างหลากหลาย

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า มารยาทชาวพุทธนั้น เป็นวัฒนธรรมที่สั่งงานที่พุทธศาสนิกชนไทยได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งนักเรียนควรศึกษาและปฏิบัติให้ถูกต้อง

3. ครูให้นักเรียนดูวีซีดี หรือภาพ หรือให้ตัวแทนนักเรียนสาธิตการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธ ในเรื่องที่กำหนดให้ ดังนี้

- 1) การเข้าพบพระภิกษุ และการปฏิบัติตนในเขตวัด
- 2) การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย
- 3) การฟังสวดพระอภิธรรม
- 4) การฟังพระธรรมเทศนา
- 5) การฟังเจริญพระพุทธรูป

4. นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง มารยาทชาวพุทธ จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของมารยาทชาวพุทธในแต่ละเรื่อง เพื่อนำไปสู่การแสดงบทบาทสมมติ

6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนต้องไปพบพระภิกษุที่วัด นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร (แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย และสนทนากับท่านด้วยอาการสำรวม)

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล จำกัด
- 3) วีซีดีสาธิตการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธ
- 4) อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
- 5) ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ
- 6) สลาก
- 7) บัตรภาพ

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/ReL/M1/10>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของมารยาทชาวพุทธได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของมารยาทชาวพุทธได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ

เรื่องที่ 1

คุณครูมอบหมายให้นัยและเพื่อน ๆ นำอาหารและผลไม้ไปถวายท่านเจ้าอาวาส เมื่อนัยและเพื่อน ๆ ไปถึงศาลาวัดก็ได้กราบพระรัตนตรัยและนำของถวายท่าน พร้อมกับสนทนากับท่านอยู่ซักครู ทุกคนจึงลากลับ

เรื่องที่ 2

คุณพ่อของกิ้งเสียชีวิต กล้าและเพื่อน ๆ ชวนกันไปฟังสวดพระอภิธรรม เมื่อไปถึงศาลาสวดอภิธรรม กล้าและเพื่อน ๆ พบคุณแม่ของกิ้ง กิ่งพาเพื่อนไปกราบพระพุทธรูปและกราบศพ จากนั้นพากันนั่งฟังสวดพระอภิธรรมจนจบ แล้วจึงลาเจ้าภาพคือคุณแม่ของกิ้งกลับ

เรื่องที่ 3

งานประจำปีของวัดธาตุทองปีนี้ทางวัดได้จัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนา มีการแสดงเทศน์ 2 ธรรมาสน์ นักเรียนของโรงเรียนวัดธาตุทองพากันไปฟังเทศน์อย่างพร้อมเพรียงกัน

เรื่องที่ 4

ในวันคล้ายวันเกิดของโรงเรียน ทางโรงเรียนได้จัดพิธีทำบุญ และให้ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปฟังเจริญพระพุทธมนต์ด้วย กลุ่มของนักเรียนได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนไปเข้าร่วม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายมารยาทชาวพุทธ			
2. สามารถยกตัวอย่างมารยาทชาวพุทธ			
3. สามารถวิเคราะห์มารยาทชาวพุทธ			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายมารยาทชาวพุทธ	เขียนอธิบายมารยาทชาวพุทธไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างมารยาทชาวพุทธ	เขียนยกตัวอย่างมารยาทชาวพุทธไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างมารยาทชาวพุทธได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างมารยาทชาวพุทธได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์มารยาทชาวพุทธ	เขียนสามารถวิเคราะห์มารยาทชาวพุทธไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์มารยาทชาวพุทธถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์มารยาทชาวพุทธได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน้าที่ชาวพุทธ

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา (2)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธรูปศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/2 อธิบายจริยวัตรของสาวกเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระสำคัญ

ชาวพุทธที่ดีต้องปฏิบัติตนต่อบุคคลต่างๆ ตามมารยาทของชาวพุทธอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) การปฏิบัติตนที่เหมาะสม

- การเข้าพบพระภิกษุ
- การแสดงความเคารพ การประนมมือ การไหว้ การกราบ การเคารพพระรัตนตรัย

การฟังเจริญพระพุทธมนต์ การฟังสวดพระอภิธรรม การฟังพระธรรมเทศนา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (5 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นที่ 2 แสดง (25 นาที)

1. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบในประเด็นสำคัญต่อไปนี้

- การเข้าพบพระภิกษุในเขตวัด ควรปฏิบัติตนอย่างไร
- วิธีปฏิบัติตนในการแสดงความเคารพพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เป็นอย่างไร
- ถ้านักเรียนไปฟังสวดพระอภิธรรม ควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ในขณะที่ฟังพระธรรมเทศนา ควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ในการฟังเจริญพระพุทธมนต์มีหลักปฏิบัติตนอย่างไร

2. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) จำนวน 2 กลุ่ม รวมกันเป็นกลุ่มใหม่ จำนวน 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากหัวข้อที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มละ 1 เรื่อง ตามหัวข้อในขั้นที่ 1 ข้อ 3

3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดสถานการณ์ตามหัวข้อที่จับสลากได้ แล้วช่วยกันเลือกผู้แสดงที่มีบุคลิกเหมาะสมหรือใกล้เคียงกับบทบาทในหัวข้อเรื่องที่ได้รับ โดยอาจดูจากตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติที่ครูเตรียมไว้ให้ประกอบ

4. ครูพานักเรียนไปยังห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์ แล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันจัดฉากและเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ ในการแสดง โดยส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ทำหน้าที่สังเกตการณ์

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนและฝึกซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ โดยครูคอยให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะ

6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนจะมีวิธีการแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อพระภิกษุอย่างไรบ้าง

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และอภิปราย (10 นาที)

1. สมาชิกกลุ่มผู้ชมและผู้สังเกตการณ์ร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นไปตามขั้นตอนและมีความเหมาะสมหรือไม่ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ในขณะที่ฟังพระภิกษุแสดงธรรมเทศนา เราควรปฏิบัติอย่างไร (ประนมมือ และนั่งฟัง

พระภิกษุแสดงธรรมด้วยกิริยาสำรวม)

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป (15 นาที)

1. นักเรียนแต่ละคนช่วยกันเสนอข้อคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธในการเข้าพบ พระภิกษุและการปฏิบัติตนในเขตวัด การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย การฟังสวดพระอภิธรรม การฟังพระ ธรรมเทศนา และการฟังเจริญพระพุทธมนต์

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามมารยาทชาวพุทธ

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล จำกัด
- 3) วีซีดีสาธิตการปฏิบัติตนตามมารยาทชาวพุทธ
- 4) อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
- 5) ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ
- 6) สลาก
- 7) บัตรภาพ

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/10>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถ บอกความสำคัญของมารยาท ชาวพุทธได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบ วัดและบันทึกผลการเรียนรู้ วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการ เรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถ อธิบายความสำคัญของ มารยาทชาวพุทธได้อย่าง ถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ใน การแสดงบทบาทสมมติ	- แบบประเมินการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่าง สถานการณ์ที่ใช้ในการแสดง บทบาทสมมติ	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมี ความมุ่งมั่นในการทำงานด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่าง สถานการณ์ที่ใช้ในการแสดง	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอัน พึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

บทบาทสมมติ ผ่านการ ทำงานและการมีส่วนร่วมใน ชั้นเรียน (A)			
--	--	--	--

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฐธินิ์ พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ

เรื่องที่ 1

คุณครูมอบหมายให้นัยและเพื่อน ๆ นำอาหารและผลไม้ไปถวายท่านเจ้าอาวาส เมื่อนัยและเพื่อน ๆ ไปถึงศาลาวัดก็ได้กราบพระรัตนตรัยและนำของถวายท่าน พร้อมกับสนทนากับท่านอยู่ซักครู่ ทุกคนจึงลากลับ

เรื่องที่ 2

คุณพ่อของกิ้งเสียชีวิต กล้าและเพื่อน ๆ ชวนกันไปฟังสวดพระอภิธรรม เมื่อไปถึงศาลาสวดอภิธรรม กล้าและเพื่อน ๆ พบคุณแม่ของกิ้ง กิ่งพาเพื่อนไปกราบพระพุทธรูปและกราบศพ จากนั้นพากันนั่งฟังสวดพระอภิธรรมจนจบ แล้วจึงลาเจ้าภาพคือคุณแม่ของกิ้งกลับ

เรื่องที่ 3

งานประจำปีของวัดธาตุทองปีนี้ทางวัดได้จัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนา มีการแสดงเทศน์ 2 ธรรมาสน์ นักเรียนของโรงเรียนวัดธาตุทองพากันไปฟังเทศน์อย่างพร้อมเพรียงกัน

เรื่องที่ 4

ในวันคล้ายวันเกิดของโรงเรียน ทางโรงเรียนได้จัดพิธีทำบุญ และให้ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปฟังเจริญพระพุทธมนต์ด้วย กลุ่มของนักเรียนได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนไปเข้าร่วม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง การปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา			
2. สามารถยกตัวอย่างการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา			
3. สามารถวิเคราะห์การปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา	เขียนอธิบายการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา	เขียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนา	เขียนสามารถวิเคราะห์การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพุทธศาสนาได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วันสำคัญทางศาสนาและศาสนพิธี

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาใน

พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/5 อธิบายประวัติ ความสำคัญ และปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

พุทธศาสนิกชนทุกคนควรศึกษาประวัติ ความสำคัญ และปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในศาสนพิธีของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. ประวัติและความสำคัญของวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหนะ
2. ระเบียบพิธี พิธีเวียนเทียน การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา

วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน
- ครูจัดเตรียมสื่อ ใบความรู้ และใบงานกิจกรรมกลุ่ม (ออนไลน์) เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ให้นักเรียน
- ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ดังนี้
 - นักเรียนเคยไปเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในวันใดบ้าง

ขั้นที่ 2 เข้าสู่บทเรียน (30 นาที)

1. ครูให้นักเรียนดูภาพวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
 - ภาพดังกล่าว มีความสำคัญอย่างไร
 - ภาพดังกล่าว มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างไร
3. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้ในศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยหมุนเวียนเข้าศึกษาตามศูนย์การเรียนรู้ 7 ศูนย์ ดังนี้
 - ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 : วันมาฆบูชา
 - ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 : วันวิสาขบูชา
 - ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 : วันอัฐมีบูชา
 - ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 : วันอาสาฬหบูชา
 - ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 : วันวันเข้าพรรษา
 - ศูนย์การเรียนรู้ที่ 6 : วันออกพรรษา
 - ศูนย์การเรียนรู้ที่ 7 : วันธรรมสวนะ

4. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ให้นำเสนอผ่าน

ขั้นที่ 3 สรุปและประเมินผล (15 นาที)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการ ศึกษาความรู้เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
2. ครูให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอประเด็นสำคัญจากการศึกษาความรู้จากศูนย์การเรียนรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนทบทวนความรู้เพิ่มเติม

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) สื่อมัลติมีเดีย PowerPoint Presentation
- 2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/12>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/รายชื่อวันสำคัญทางศาสนาพุทธ>
 - <http://www.dhammathai.org/day/buddhismday.php>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1.
 1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
 3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
 4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปข้อมูลจากการศึกษา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ลงในตารางที่กำหนด

[illegible]

[illegible]

ลำดับที่	ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	กิจกรรมที่ชาวพุทธ ควรปฏิบัติ
6	วันออกพรรษา			
				
				
				
				
				
				
				
				
				
7	วันธรรมสวนะ			
				
				
				
				

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปข้อมูลจากการศึกษา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ลงในตารางที่กำหนด

ลำดับที่	ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	กิจกรรมที่ชาวพุทธควรปฏิบัติ
1	วันมาฆบูชา	วันเพ็ญ เดือน 3	เป็นวันจาตุรงคสันนิบาต คือ 1. พระสาวก 1,250 รูป มาประชุมกัน และทุกรูปล้วน เป็นพระอรหันต์ 2. พระสาวก 1,250 รูป ล้วนได้ รับการอุปสมบทจาก พระพุทธเจ้า 3. พระสาวกเหล่านั้นมาประชุม กันโดยมิได้นัดหมาย 4. พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาท ปาฏิโมกข์	1. ทำบุญตักบาตร 2. รักษาศีล 3. ฟังธรรม 4. นำเพ็ญสาธารณประโยชน์ 5. เวียนเทียน
2	วันวิสาขบูชา	วันเพ็ญ เดือน 6	1. คล้ายวันประสูติ วันตรัสรู้ และวันปรินิพพานของ พระพุทธเจ้า 2. เป็นวันสำคัญสากลของโลก	1. ทำบุญตักบาตร 2. รักษาศีล 3. ฟังธรรม 4. นำเพ็ญสาธารณประโยชน์ 5. เวียนเทียน

ลำดับที่	ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	กิจกรรมที่ชาวพุทธ ควรปฏิบัติ
3	วันอัฐมีบูชา	วันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 หรือเดือน 7 ถัดจาก วันวิสาขบูชาไป 7 วัน	เป็นวันคล้ายวันถวายพระเพลิง พระพุทธสรีระ	1. ทำบุญตักบาตร..... 2. ฟังธรรม..... 3. ทำพิธีบูชาในตอนค่ำที่วัด.....
4	วันอาสาฬหบูชา	วันเพ็ญ เดือน 8	1. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรง แสดงปฐมเทศนา มีชื่อว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร มีใจความสำคัญกล่าวถึง อริยสัจ 4 2. เป็นวันที่พระสังฆรัตนะ เกิดขึ้นครั้งแรกในโลก 3. เป็นวันที่พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ครบทั้ง 3 องค์	1. ทำบุญตักบาตร..... 2. รักษาศีล..... 3. ฟังเทศน์..... 4. นำเพ็ญสาธารณประโยชน์.....
5	วันเข้าพรรษา	วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 วันถัดจาก วันอาสาฬหบูชา	เป็นวันที่พระสงฆ์อธิษฐานว่า จะอยู่ประจำในอาวาสตลอด 3 เดือน โดยไม่ไปค้างแรม ในที่อื่น	1. ทำบุญตักบาตร..... 2. รักษาศีล..... 3. ฟังธรรม..... 4. ถวายผ้าอาบน้ำฝน..... 5. ถวายเทียนพรรษา..... 6. นำเพ็ญสาธารณประโยชน์.....

ลำดับที่	ชื่อวันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	กิจกรรมที่ชาวพุทธควรปฏิบัติ
6	วันออกพรรษา	วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11	1. เป็นวันปวารณา เมื่อพระสงฆ์ อยู่จำพรรษาครบ 3 เดือน จะมีโอกาสกล่าวตักเตือนกัน 2. เมื่อออกพรรษาแล้วพระสงฆ์ ย่อมไปค้างแรมที่อื่น อันเหมาะสมได้ 3. มีการตักบาตรเทโวโรหณะ คือ การทำบุญ ตักบาตร เนื่อง ในวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้า เสด็จกลับลงจากเทวโลก	- ตักบาตรเทโวโรหณะ
7	วันธรรมสวนะ	วันขึ้น 8 ค่ำ วันแรม 8 ค่ำ วันขึ้น 15 ค่ำ วันแรม 15 ค่ำ	1. เป็นวันที่พระสงฆ์แสดงธรรม 2. เป็นวันที่พุทธศาสนิกชน ปฏิบัติธรรม	1. ทำบุญตักบาตร 2. ทำวัตร สวดมนต์ 3. รักษาศีล 4. ฟังธรรม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา			
2. สามารถยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา			
3. สามารถวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	เขียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	เขียนยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	เขียนสามารถวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วันสำคัญทางศาสนาและศาสนพิธี

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (2)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาใน

พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/5 อธิบายประวัติ ความสำคัญ และปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

พุทธศาสนิกชนทุกคนควรศึกษาประวัติ ความสำคัญ และปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในศาสนพิธีของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. ประวัติและความสำคัญของวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหนะ
2. ระเบียบพิธี พิธีเวียนเทียน การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา

วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทาง

พระพุทธศาสนา ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนตามรูปแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง
- เมื่อสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาความรู้และทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.1 จนมีความเข้าใจ

ชัดเจนดีแล้วก็ให้แยกย้ายกลับไปยังกลุ่มเดิมหรือ กลุ่มบ้าน แล้วผลัดกันเล่าความรู้ความเข้าใจในข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และการทำใบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เพื่อนในกลุ่มฟัง และสร้างความเข้าใจไปด้วยกัน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (10 นาที)

- นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้รับมาทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ เพื่อช่วยให้นักเรียนจดจำสิ่งที่เรียนได้ง่าย และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในประเด็นสำคัญลงใน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน (25 นาที)

1. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง

2. ครูเลือกผลงานของนักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดีติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน หรือจัดเป็นนิทรรศการตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้ (10 นาที)

- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมใดเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาบ้าง และผลที่ได้รับเป็นอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในวันใดวันหนึ่ง แล้วรายงานผลการปฏิบัติต่อครูผู้สอน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนดดังนี้

- 1) การรายงานผลการเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- 2) การรายงานผลการปฏิบัติตนในพิธีกรรมของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- 3) การเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรม

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 3) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/12>

- <http://th.wikipedia.org/wiki/รายชื่อวันสำคัญทางศาสนาพุทธ>

- <http://www.dhammathai.org/day/buddhismday.php>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

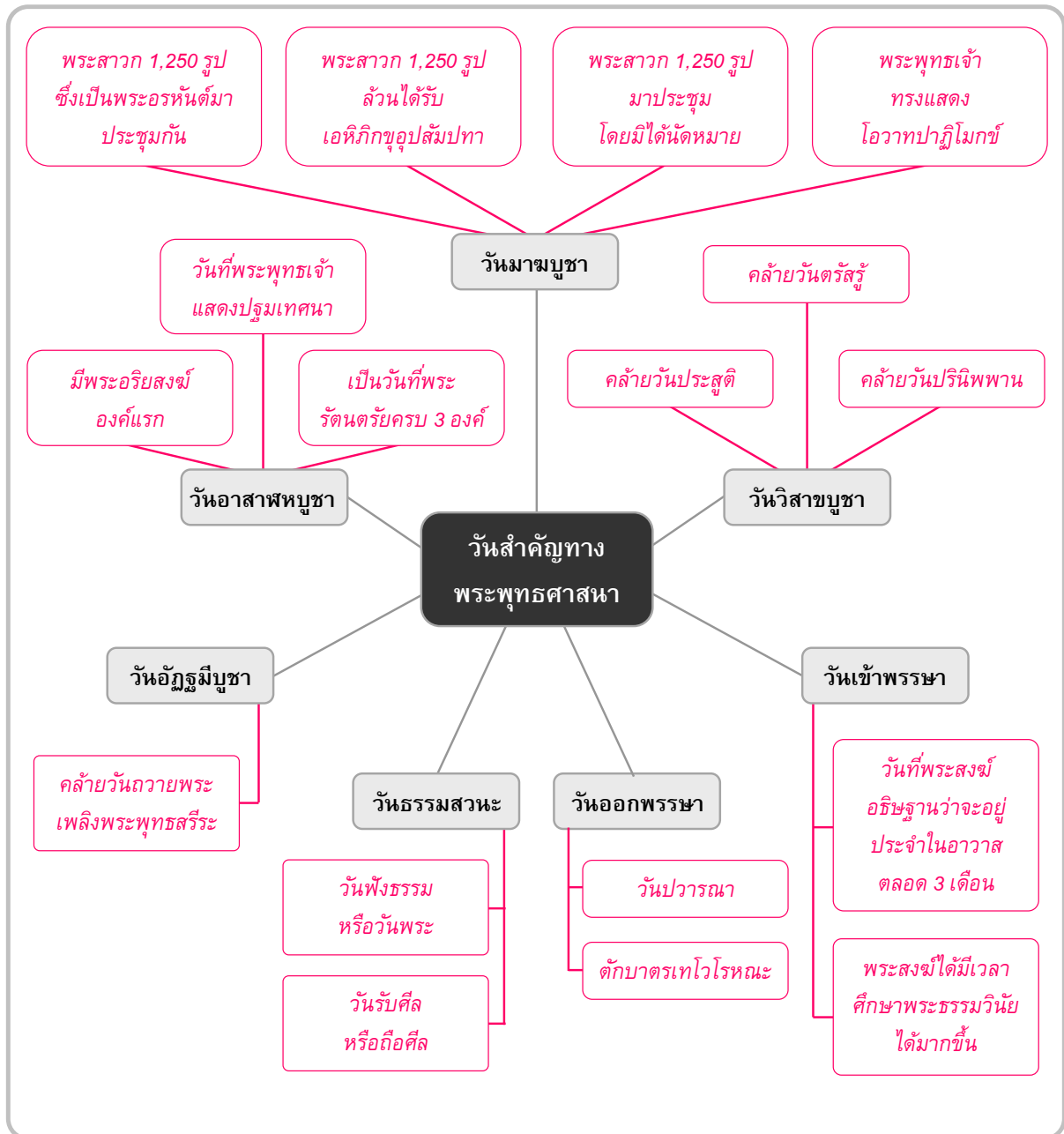
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด สรุปความสำคัญหรือเหตุการณ์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด สรุปความสำคัญหรือเหตุการณ์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา			
2. สามารถยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา			
3. สามารถวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	เขียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	เขียนยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	เขียนสามารถวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วันสำคัญทางศาสนาและศาสนพิธี

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง ศาสนพิธี

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาใน

พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/4 จัดพิธีกรรมและปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

พุทธศาสนิกชนพึงจัดโต๊ะหมู่บูชาและปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. ประวัติและความสำคัญของวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ

2. ระเบียบพิธี พิธีเวียนเทียน การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา

วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของศาสนพิธีได้ (K)

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของศาสนพิธีได้อย่างถูกต้อง (P)

3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.3 เรื่อง การจัดโต๊ะหมู่บูชา ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 สังเกตรับรู้ (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครุณำนักเรียนไปยังห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสนา หรือบริเวณที่สามารถจัดโต๊ะหมู่บูชาได้

2. ครูให้นักเรียนสังเกตโต๊ะหมู่บูชาหน้าห้องเรียน หรือให้นักเรียนดูภาพการจัดโต๊ะหมู่บูชา แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ดังนี้

- องค์ประกอบของโต๊ะหมู่บูชา มีอะไรบ้าง
- จุดเด่นของโต๊ะหมู่บูชา คืออะไร
- ลักษณะการจัดโต๊ะหมู่บูชาเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ (15 นาที)

1. ครูสาธิตการจัดโต๊ะหมู่บูชาแบบโต๊ะเดี่ยว โต๊ะหมู่ 4 โต๊ะหมู่ 5 โต๊ะหมู่ 7 และโต๊ะหมู่ 9 ให้นักเรียนดู พร้อมอธิบายความแตกต่างของโต๊ะหมู่บูชาแต่ละแบบให้นักเรียนเข้าใจ

2. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ผลัดกันทดลองจัดโต๊ะหมู่บูชาแบบต่าง ๆ ตามแบบที่ครูสาธิต หากมีข้อสงสัยให้ศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม หรือสอบถามจากครู

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ที่บ้านของนักเรียนมีการจัดโต๊ะหมู่บูชาแบบใดบ้าง และจัดอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ (20 นาที)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มจัดโต๊ะหมู่บูชาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องดูแบบ
2. ครูตรวจสอบความถูกต้อง หากมีข้อบกพร่องครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปวิธีการจัดโต๊ะหมู่บูชาแบบต่าง ๆ และจุดมุ่งหมายของการจัดโต๊ะหมู่บูชา

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ (5 นาที)

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกจัดโต๊ะหมู่บูชาแบบต่าง ๆ (นอกเวลาเรียน) เพื่อให้เกิดความชำนาญ แล้วนำมาเล่าสู่กันฟัง

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- เทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหากัณฐิรินทร สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. 2546.

พุทธประวัติสังเขปและศาสนพิธีสังเขป. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.

3) อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโต๊ะหมู่บูชา

4) บัตรภาพ

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.3 เรื่อง การจัดโต๊ะหมู่บูชา	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.3 เรื่อง การจัดโต๊ะหมู่บูชา	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.3 เรื่อง การจัดโต๊ะหมู่บูชา ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.3 เรื่อง การจัดโต๊ะหมู่บูชา
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5.3 เรื่อง การจัดโต๊ะหมู่บูชา

คำชี้แจง : ครูให้นักเรียนสังเกตโต๊ะหมู่บูชาในห้องเรียน หรือให้นักเรียนดูภาพการจัดโต๊ะหมู่บูชา แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบของโต๊ะหมู่บูชา มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. จุดเด่นของโต๊ะหมู่บูชา คืออะไร

.....

.....

.....

.....

3. ลักษณะการจัดโต๊ะหมู่บูชาเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง ศาสนพิธี

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายศาสนพิธี			
2. สามารถยกตัวอย่างศาสนพิธี			
3. สามารถวิเคราะห์ศาสนพิธี			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบาย ศาสนพิธี	เขียนอธิบายศาสนพิธี ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายศาสนพิธีได้ ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายศาสนพิธี ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง ศาสนพิธี	เขียนยกตัวอย่างศาสน พิธีไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนยกตัวอย่างศาสนพิธี ได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างศาสน พิธีได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ศา สนพิธี	เขียนสามารถ วิเคราะห์ศาสนพิธี ไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ศาสนพิธี ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ศาสนพิธี ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วันสำคัญทางศาสนาและศาสนพิธี

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง การอาราธนาธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาใน

พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.1/4 จัดพิธีกรรมและปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

พุทธศาสนิกชนพึงกล่าวคำอาราธนาต่าง ๆ และปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- คำอาราธนาต่าง ๆ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการอาราธนาธรรมได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการอาราธนาธรรมได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการ เรื่อง การอาราธนาธรรม ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 สังเกตรับรู้ (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูถามประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับการจุดธูปเทียน บูชาพระรัตนตรัย และสุมนักเรียนออกมาสาธิตการจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย โดยครูคอยชี้แนะความถูกต้อง

2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร แล้วให้นักเรียนที่มีความสามารถในการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร ออกมากล่าวคำอาราธนา หน้าชั้นเรียน

3. ครูอธิบายจุดมุ่งหมายของการอาราธนา และคำแปลของการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรให้นักเรียนเข้าใจ

4. นักเรียนอาราธนาพระปริตร

5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- การดำเนินการในศาสนพิธีนั้น ควรปฏิบัติในเรื่องใดบ้าง

1. การจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

2. การอาราธนาศีล

3. การอาราธนาธรรม

4. การอาราธนาพระปริตร

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ (20 นาที)

1. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ฝึกกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรตามแบบอย่างของผู้ที่ออกมาสาธิต หากมีข้อสงสัยให้ศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการสอน หรือสอบถามจากครู

2. ครูสังเกตการอาราธนาของนักเรียน หากนักเรียนกล่าวไม่ถูกต้อง ครูชี้แนะเพื่อให้ นักเรียนสามารถกล่าวได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ (15 นาที)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มฝึกกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร โดยไม่ต้องดูแบบ

2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของการอาราธนา และคำแปลของการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ (10 นาที)

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มฝึกกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร ตามลำพัง โดยไม่ต้องดูแบบและไม่ต้องดูเนื้อหาของบทสวด

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรของสมาชิกในกลุ่ม

3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของการอาราธนา และคำแปลของการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า การอาราธนาศีล การอาราธนาธรรม และการอาราธนาพระปริตร อย่างถูกต้องนั้นมีผลได้อย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสาธิตการปฏิบัติตนตามขั้นตอนของศาสนพิธี โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
 - 1) การจัดโต๊ะหมู่บูชา
 - 2) การจตุสดมภ์บูชาพระรัตนตรัย
 - 3) การกล่าวคำอาราธนาต่าง ๆ

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) เอกสารประกอบการสอน

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการอาราธนาธรรมได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการอาราธนาธรรมได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอาราธนาธรรม	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การอาราธนาธรรม	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการ เรื่อง การอาราธนาธรรม ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐจิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน เรื่อง การอาราธนาธรรม
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

เอกสารประกอบการสอน

คำอาราธนาศีล

คำบาลี มยฺ ภันเต วิสุ วิสุ รกฺขนตถายะ ทิสฺสเรณฺณ สห ปญฺจ สีลานิ ยาจาม
 ทุติยัมปิ มยฺ ภันเต วิสุ วิสุ รกฺขนตถายะ ทิสฺสเรณฺณ สห ปญฺจ สีลานิ ยาจาม
 ตติยัมปิ มยฺ ภันเต วิสุ วิสุ รกฺขนตถายะ ทิสฺสเรณฺณ สห ปญฺจ สีลานิ ยาจาม

คำอ่าน

 มะยัง ภันเต วิสุัง วิสุัง รกฺขณัตถายะ ทิสฺสเรณฺณะ สะหะ ปญฺจะ สีลานิ ยาจามะ
 ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุัง วิสุัง รกฺขณัตถายะ ทิสฺสเรณฺณะ สะหะ ปญฺจะ สีลานิ ยาจามะ
 ตติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุัง วิสุัง รกฺขณัตถายะ ทิสฺสเรณฺณะ สะหะ ปญฺจะ สีลานิ ยาจามะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอศีล 5 ประการ พร้อมด้วยไตรสรณคมน์ เพื่อประโยชน์แก่
การ ศึกษาเป็นภาค ๆ ไป

 แม้ครั้งที่ 2 ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอศีล 5 ประการ พร้อมด้วยไตรสรณคมน์ เพื่อ
ประโยชน์ แก่การศึกษาเป็นภาค ๆ ไป

 แม้ครั้งที่ 3 ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอศีล 5 ประการ พร้อมด้วยไตรสรณคมน์ เพื่อ
ประโยชน์แก่การศึกษาเป็นภาค ๆ ไป

คำอาราธนาธรรม

คำบาลี พรหมา จ โลกาธิปัตติ สหฺมปติ
 กตฺถอญฺชลีอนฺธิวรํ อยะจถ
 สนฺติธ สัตตาปฺปรกฺขชาติกา
 เทเสตุ ธมฺมํ อนุกมฺปิมี ปชํ

คำอ่าน

 พรหมา จะ โลกาธิปะติ สะหัมปะติ
 กัตถัญชลีอันธิวะรัง อะยาจะถะ
 สันติธะ สัตตาปปะระชกฺกะชาติกา
 เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง

คำแปล

ท้าวสหัมบดีพรหมผู้เป็นอธิบดีของโลก ได้ประนมหัตถ์น้อมสการกราบทูลวิงวอนต่อสมเด็จพระผู้มีพระ
ภาคเจ้า ผู้ประเสริฐว่า สัตว์ทั้งหลายที่มีธุลี คือ กิเลสในดวงตาเบาบางยังมีอยู่ในโลกนี้ ขอพระองค์ได้โปรด
แสดงธรรมเพื่ออนุเคราะห์แก่หมู่สัตว์นี้ด้วยเถิด

คำอาราธนาพระปริตร

คำบาลี

วิปตติปฏิพาหาย	สพฺพสมฺปตฺตีสฺสิทฺธิยา
สพฺพทุกฺขวินาสาย	ปริตตํ พฺรุธ มงฺคลํ
วิปตติปฏิพาหาย	สพฺพสมฺปตฺตีสฺสิทฺธิยา
สพฺพภยวินาสาย	ปริตตํ พฺรุธ มงฺคลํ
วิปตติปฏิพาหาย	สพฺพสมฺปตฺตีสฺสิทฺธิยา
สพฺพโรคะวินาสาย	ปริตตํ พฺรุธ มงฺคลํ

คำอ่าน

วิปตติ ปะฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตีสสิทธียา
สัพพะทุกขะวินาสายะ	ปริตตัง พรุถะ มังคะลัง
วิปตติ ปะฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตีสสิทธียา
สัพพะภะยะวินาสายะ	ปริตตัง พรุถะ มังคะลัง
วิปตติ ปะฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตีสสิทธียา
สัพพะโรคะวินาสายะ	ปริตตัง พรุถะ มังคะลัง

คำแปล

ขอพระสงฆ์ทั้งหลาย จงสวดพระปริตรอันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติทั้งปวง เพื่อยังสมบัติทั้งปวงให้สำเร็จ เพื่อให้ทุกขภัย โรคทั้งปวงพินาศไป

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง การอาราธนาธรรม

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการอาราธนาธรรม			
2. สามารถยกตัวอย่างการอาราธนาธรรม			
3. สามารถวิเคราะห์การอาราธนาธรรม			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการอาราธนาธรรม	เขียนอธิบายการอาราธนาธรรมไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการอาราธนาธรรมได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการอาราธนาธรรมได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างการอาราธนาธรรม	เขียนยกตัวอย่างการอาราธนาธรรมไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการอาราธนาธรรมได้ชัดเจนในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการอาราธนาธรรมได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การอาราธนาธรรม	เขียนสามารถวิเคราะห์การอาราธนาธรรมไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์การอาราธนาธรรมถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การอาราธนาธรรมได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

จำนวน 3 ชั่วโมง

เรื่อง การบริหารจัดการ

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/7 สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

สาระสำคัญ

การฝึกจิตให้มีสมาธิในชีวิตประจำวัน ย่อมทำให้จิตมีความพร้อมต่อการทำกิจวัตรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสวดมนต์แผ่เมตตาอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการทำสมาธิ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา

- วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา การฝึกบริหารจัดการและเจริญปัญญา ตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ
- นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการบริหารจัดการได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการ เรื่อง การบริหารจัดการ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้ (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

1. ครูเลือกสถานที่ที่เหมาะสมในการฝึกให้นักเรียนทำสมาธิ เช่น ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์ หรือห้องที่มีบรรยากาศเหมาะสมไกลจากเสียงรบกวน

2. ตัวแทนนักเรียนกล่าวนำสวดมนต์แปล และแผ่เมตตา (กล่าวคำนมัสการพระรัตนตรัย คำอนุโมทนา พระพุทเจ้า บทสรรเสริญพระพุทคุณ บทสรรเสริญพระธรรมคุณ บทสรรเสริญพระสังฆคุณ และแผ่เมตตาตามลำดับ โดยศึกษาได้จากหนังสือเรียน หรือจากเอกสารประกอบการสอน) และทำสมาธิตามขั้นตอน โดยครูเป็นผู้อธิบายประกอบแต่ละขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ (20 นาที)

1. เมื่อนักเรียนสวดมนต์แปล และแผ่เมตตาแล้ว ครูให้นักเรียนนั่งสมาธิ คือ นั่งขัดสมาธิ เอามือขวาทับมือซ้าย เท้าขวาทับเท้าซ้าย นั่งสบาย ๆ ตั้งกายให้ตรง ไม่เกร็ง และต้องคอยระวังไม่ให้หลังงอ เพราะจะทำให้เสียบุคลิก โดยครูปฏิบัติให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่าง แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม (นักเรียนเคยทำสมาธิมาบ้างแล้วเมื่อเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา) ในขั้นนี้ครูจึงสามารถให้นักเรียนฝึกทำสมาธิตามขั้นตอนที่ครูเสนอแนะได้

2. นักเรียนหลับตาพอสบาย ตั้งศูนย์กลางสมาธิไว้ที่ลมหายใจ ให้สังเกตว่าลมกระทบตรงไหนชัดเจนก็ให้กำหนดจุดนั้นเพียงจุดเดียว เช่น บริเวณช่องจมูก โปรงจมูก หรือริมฝีปากบน เป็นต้น

3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เมื่อลมหายใจเข้า ก็ให้กำหนดว่า “เข้า” เมื่อลมหายใจออกก็ให้จิตกำหนดว่า “ออก” นักเรียนอาจภาวนาในใจเวลาหายใจเข้าว่า “พุท” และเวลาหายใจออกว่า “โธ” เป็น พุทโธเรื่อยไปจนจิตสงบก็ได้ หรือนักเรียนอาจใช้วิธีนับเลขก็ได้ โดยเวลาหายใจเข้าและออกจนสุดแล้วเริ่มนับหนึ่งใหม่ ทั้งนี้ควรนับเฉพาะตอนหายใจออกก็พอตอนหายใจเข้าไม่ต้องนับระหว่างนับหนึ่งถึงสิบ ต้องคอยระวังอย่าให้เผลอ ถ้าเผลอก็ให้ตั้งต้นนับใหม่ทำเรื่อยไปจนกว่าจะมีสติสมาธิแน่วแน่

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ขณะที่นักเรียนทำสมาธิ นักเรียนประสบปัญหาอะไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ (15 นาที)

1. ครูให้นักเรียนทำสมาธิประมาณ 10-15 นาที หรือตามความเหมาะสม

2. เมื่อนักเรียนออกจากสมาธิแล้ว ครูตรวจสอบการทำสมาธิของนักเรียนและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำสมาธิ โดยให้นักเรียนแต่ละคนเล่าความรู้สึก และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ระหว่างการทำสมาธิ

3. ครูแนะนำนักเรียนแต่ละราย จนนักเรียนมีความเข้าใจ เพื่อนำไปปรับปรุงการทำสมาธิในการปฏิบัติครั้งต่อไป

4. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การปฏิบัติสมาธิในระยะแรก ๆ จิตอาจจะฟุ้งซ่าน สงบอยู่กับลมหายใจได้ยากหรือไม่นาน จึงต้องอาศัยความพยายามหมั่นฝึกบ่อย ๆ จนเป็นกิจวัตร จึงจะเกิดผลจากการปฏิบัติ จิตสงบเยือกเย็นขึ้น จะคิดหรือเลิกคิดเรื่องใด ๆ ได้ฉับไวขึ้น ความจำดีขึ้น จิตแจ่มใสเบิกบาน

5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างไรในการทำสมาธิ (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ (10 นาที)

ครูให้นักเรียนทำสมาธิอย่างสม่ำเสมอในเวลาว่าง หรือก่อนนอน หรือตอนตื่นนอนในเวลาเช้า ตามความเหมาะสม แล้วรายงานผลการปฏิบัติงานต่อครูในช่วงโมงเรียนต่อไป

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) เอกสารประกอบการสอน

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการบริหารจัดการได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การบริหารจัดการ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การบริหารจัดการ	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการ เรื่อง การบริหารจัดการ ผ่านการทำงาน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. เอกสารประกอบการสอน เรื่อง การบริหารจัดการ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

เอกสารประกอบการสอน

คำนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาวะะวา	พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลส
พุทัง ภาวะะวันตัง อภิวัตเทมิ	เพลิงทุกข์สิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง
สวากขาโต ภาวะะวะตา ธัมโม	ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน (กราบ)
ธัมมัง นมัสสามิ	พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว
สุปฏิปันโน ภาวะะวะโต สาวะกะสังโฆ	ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม (กราบ)
สังฆัง นมามิ	พระสงฆ์ สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว
	ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์ (กราบ)

คำนอบน้อมพระพุทธเจ้า

นะโม ตัสสะ ภาวะะวะโต	ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น
อะระหะโต	ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส
สัมมาสัมพุทโธ	ตรัสรู้ได้โดยพระองค์เอง
	(ว่า 3 น)

บทสรรเสริญพระพุทธคุณ

(นำ) อิติปิ โส ภาวะะวา (รับ) อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต	
โลกะวิทู อนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภาวะะวาติ	
(นำ) องค์ใดพระสัมพุทธ	(รับ) สุวิสุทธิสันดาน
ตัตมุลเกลศมาร	บ่ มีหม่นมึนหมองมัว
หนึ่งในพระทัยท่าน	ก็เบิกบานคือดอกบัว
ราศี บ พันพัว	สุคนธ์กำจร
องค์ใดประกอบด้วย	พระกรุณาตั้งสาคร
โปรดหมู่ประชากร	มละโถมกันดาร
ชี้ทางบรรเทาทุกข์	และชี้สุขเกษมสันต์
ชี้ทางพระนฤพาน	อันพ้นโคกวิโยคภัย
พร้อมเบญจพิธจัก	ขจรวิมลใส
เห็นเหตุที่ใกล้ไกล	ก็เจนจบประจักษ์จริง
กำจัดน้ำใจหยาบ	สันดานบาปแห่งชายหญิง
สัตว์โลกได้พึงพิง	มละบาปบำเพ็ญบุญ
ข้าฯ ขอประณตน์น้อม	ศิรเกล้าบังคมคุณ
สัมพุทธการุญ	ญาณพูนันรินตราฯ (กราบ)

บทสรรเสริญพระธรรมคุณ

(นำ) สวากขาโต ภาคะวะตา (รับ) อัมโม สันทิภูตติกะ อะกาลิกะ เอหิปัสสิโก โอปะนะยิกะ
ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วัณณหิตี

(นำ) ธรรมะคือคุณากร	(รับ) ส่วนชอบสาทร	ดุจดวงประทีปชัชวาล
แห่งองค์พระศาสดาจารย์	ส่องสัตว์สันดาน	สว่างกระจ่างใจมล
ธรรมใดนับโดยมรรคผล	เป็นแปดพึงยล	และแก้กับทั้งนฤพาน
สมญาโลกอุดรพิสดาร	อันลึกโอฬาร	พิสุทธพิเศษสุกใส
อีกธรรมต้นทางครรไล	นามขนานขานไย	ปฏิบัติปรีดีเป็นสอง
คือทางดำเนินดุจคลอง	ให้ล่องลุ่ม	ยังโลกอุดรโดยตรง
ข้าฯ ขอโอนอ่อนอุตมงค์	นบธรรมจ้านง	ด้วยจิตและกายวาจา

(กราบ)

บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

(นำ) สุปะฏิปันโน (รับ) ภาคะวะโต สวากะสังโฆ อุษุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สวากะสังโฆ
ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สวากะสังโฆ สามิจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สวากะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ
ปริสสะยุคานิ อัญญะ ปริสสะปุคคะลา เอสะ ภาคะวะโต สวากะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย
อัญชะลีกระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

(นำ) สงฆ์ใดสวากศาสดา	(รับ) รับปฏิบัติมาแต่องค์สมเด็จพระโคกวันต์	
เห็นแจ้งจตุสัจเสริญบรร	ลูทางที่อัน	ระจับและดับทุกข์ภัย
โดยเสด็จพระผู้ตรัสไตร	ปัญญาผ่องใส	สะอาดและปราศมัวหมอง
เห็นห่างทางข้าศึกปอง	บ มิลำพอง	ด้วยกายและวาจาใจ
เป็นเนื่อนาบุญอันไพ	ศาลแด่โลกัย	และเกิดพิบูลย์พูนผล
สมญาเอารสทศพล	มีคุณอนันต์	เอนกจะนับเหลือตรา
ข้าขอนบหมู่พระศรา	พกทรงคุณา	นุคุณประดุจรำพัน
ด้วยเดชบุญข้าอภิวันท์	พระไตรรัตน์อัน	อุดมดีเรกนิรติศัย
จงช่วยขจัดโพลภัย	อันตรายใดใด	จงดับและกลับเสื่อมสูญ

(กราบ)

คำแม่เมตตา

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัปยาปัชฌา โหนตุ

จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

ท่านทั้งหลายที่ท่านได้ทุกข์ ขอให้ท่านมีความสุข ท่านทั้งหลายที่ท่านได้สุข
ขอให้สุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป...เทอญ

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง การบริหารจัดการ

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการบริหารจิต			
2. สามารถยกตัวอย่างการบริหารจิต			
3. สามารถวิเคราะห์การบริหารจิต			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการบริหารจิต	เขียนอธิบายการบริหารจิตไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการบริหารจิตได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการบริหารจิตได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างการบริหารจิต	เขียนยกตัวอย่างการบริหารจิตไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการบริหารจิตได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการบริหารจิตได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การบริหารจิต	เขียนสามารถวิเคราะห์การบริหารจิต ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์การบริหารจิตถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การบริหารจิต ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

จำนวน 3 ชั่วโมง

เรื่อง การพัฒนาการบริหารจิต

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/7 สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

สาระสำคัญ

การฝึกจิตให้มีความสมาธิในชีวิตประจำวัน ย่อมทำให้จิตมีความพร้อมต่อการทำกิจวัตรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสวดมนต์แผ่เมตตาอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการทำสมาธิ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา

- วิถีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา การฝึกบริหารจัดการและเจริญปัญญา ตามหลักสติปัฏฐานนัยอานาปานสติ
- นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจิตได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจิตได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมแบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้ (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

1. ครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับวิธีการทำสมาธิตามหลักอานา-ปานสติ และให้นักเรียนแต่ละคนผลัดกันเล่าว่า ได้ทำสมาธิ ในเวลาใดบ้าง และผลเป็นอย่างไร

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนทำสมาธิอย่างสม่ำเสมอ นั้น จะมีผลดีต่อการเรียนอย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

3. ครูให้นักเรียนดูวีซีดีแสดงขั้นตอนการทำสมาธิของบุคคล กลุ่มต่าง ๆ หรือให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการสอน แล้วอธิบายให้นักเรียนเข้าใจรูปแบบหรือขั้นตอนการทำสมาธิของแต่ละกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกันออกไป แต่สำหรับวัยของนักเรียนนั้นใช้วิธีการทำสมาธิแบบอานา-ปานสติที่ใช้กำหนดลมหายใจเข้า “พุท” หายใจออกว่า “โฮ” หรือใช้วิธีการนับเลขก็ได้

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ (15 นาที)

ครูให้นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย แผ่เมตตา และทำสมาธิตามขั้นตอนที่ได้ดูจากวีซีดี หรือจากภาพที่ครูนำมาให้ดูในขั้นที่ 1 โดยใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ (15 นาที)

1. ครูให้นักเรียนทำสมาธิตามลำพังเป็นเวลา 10-15 นาที

2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเล่าผลของการปฏิบัติว่าเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อน ในกรณีที่นักเรียนยังมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ครูก็แนะนำนักเรียนเป็นรายบุคคล

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำสมาธิ โดยครูคอยเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ (15 นาที)

- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- การแผ่เมตตาหลังการทำสมาธิจะส่งผลอย่างไร (ทำให้รู้สึกสบายใจ และมีความรู้สึกปีติอิ่มเอมที่ได้ส่งความปรารถนาดีให้ผู้อื่นมีความสุข)

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) วีซีดีแสดงขั้นตอนการทำสมาธิของบุคคลกลุ่มต่างๆ
- 2) เอกสารประกอบการสอน

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสนา

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจิตได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจิตได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ	- แบบประเมินการทำกิจกรรมแบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมแบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. แบบบันทึกการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการ
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

แบบบันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการ

ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

[illegible]

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง การพัฒนาการบริหารจิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการพัฒนาการบริหารจิต			
2. สามารถยกตัวอย่างการพัฒนาการบริหารจิต			
3. สามารถวิเคราะห์การพัฒนาการบริหารจิต			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการ พัฒนาการบริหารจิต	เขียนอธิบายการ พัฒนาการบริหารจิต ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการ พัฒนาการบริหารจิตได้ ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการ พัฒนาการบริหารจิตได้ ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่าง การพัฒนาการบริหารจิต	เขียนยกตัวอย่างการ พัฒนาการบริหารจิตไม่ ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการ พัฒนาการบริหารจิตได้ ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการ พัฒนาการบริหารจิตได้ ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การ พัฒนาการบริหารจิต	เขียนสามารถวิเคราะห์ การพัฒนาการบริหาร จิตไม่ชัดเจน ไม่ตรง ประเด็น	เขียนวิเคราะห์การ พัฒนาการบริหารจิต ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การ พัฒนาการบริหารจิต ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

เลข ที่	ชื่อ – สกุล	รายการประเมิน						รวม	สรุป	
		1.จัดลำดับ ความสำคัญและ เปรียบเทียบข้อมูล ในบริบทต่างๆ			2.เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ของ ข้อมูลที่ได้เรียน กับ บริบทที่เป็นใน ปัจจุบัน					
		1	2	3	1	2	3		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญ และเปรียบเทียบข้อมูล ในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับ ความสำคัญ และ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อมูล	มีการจัดลำดับ ความสำคัญ และ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อมูล	มีการจัดลำดับ ความสำคัญ และ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลที่ได้เรียน กับ บริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลต่าง ๆกับ เหตุการณ์ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของ จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลต่าง ๆกับ เหตุการณ์ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่า ร้อยละ 40-59 ของ จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลต่าง ๆกับ เหตุการณ์ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่า ร้อยละ 60-79 ของ จำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

จำนวน 3 ชั่วโมง

เรื่อง การเจริญปัญญา

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/6 เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโส มนสิการ คือ วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก หรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระสำคัญ

การใช้วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม วิธีคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก ในการดำเนินชีวิตนั้น ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

โยนิโสมนสิการ

- วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม
- วิธีคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการเจริญปัญญาได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการเจริญปัญญาได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมแบบบันทึกการปฏิบัติตนในการใช้

วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบธรรมสภาจณา

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง
- ครูนำตัวอย่างข่าวบุคคลที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วครูชี้แนะให้นักเรียนเข้าใจว่า บุคคลดังกล่าวประสบความสำเร็จได้เนื่องจากพัฒนาปัญญา ซึ่งสามารถทำได้ 3 ทาง คือ

- 1) สุตมยปัญญา : ปัญญาเกิดจากการฟัง
- 2) จินตามยปัญญา : ปัญญาเกิดจากการคิด
- 3) ภวานมยปัญญา : ปัญญาเกิดจากการลงมือทำ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (20 นาที)

1. แสวงหาความรู้

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน ตามความสมัครใจ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้จากใบความรู้ เรื่อง วิธีคิดตามแนวพุทธธรรม : วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ และจากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ จากนั้นบันทึกความรู้ที่ได้จากการ ศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

2. ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และการคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก ในประเด็นต่อไปนี้

- ความหมาย
- ตัวอย่างวิธีคิด
- ประโยชน์และความสำคัญของการนำไปประยุกต์ใช้

3. วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์และประเมินค่าความรู้ตามหัวข้อที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6.1 เรื่อง วิธีคิดตามแนวพุทธธรรม

2. ครูเฉลยคำตอบในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6.1 ให้แต่ละคนตรวจสอบคำตอบของตนเองตามที่ครูเฉลย

4. พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

1. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนนำความรู้เกี่ยวกับการคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และการคิดแบบคุณ-โทษ และทางออกไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมผลัดกันเล่าประสบการณ์ในชีวิต ของตนเองที่เคยตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความสอดคล้องกับการคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และการคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก พร้อมกับบอกผลดีที่เกิดขึ้นต่อตนเอง

3. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปประสบการณ์ของนักเรียน ในข้อ 2 แล้วบันทึกลงในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6.2 เรื่อง รู้จักคิด

4. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (25 นาที)

- นักเรียนและครูช่วยกันสรุปคุณค่าและประโยชน์ของการรู้จักคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และการคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1

2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- ราชขิราภรณ์, พระ. (สืพล ปญญาชิโร ป.ศ.9) 2545. ทำวัตรสวดมนต์บ้นคณสงฆ์ วัดพระเชตุพนฯ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก.

3) ใบความรู้ เรื่อง วิธีคิดตามแนวพุทธธรรม : วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

4) ตัวอย่างข่าว

5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6.1 เรื่อง วิธีคิดตามแนวพุทธธรรม

6) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6.2 เรื่อง รู้จักคิด

แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/15>

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/16>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการเจริญปัญญาได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการเจริญปัญญาได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันทึกการปฏิบัติตนในการใช้วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม	- แบบประเมินการทำกิจกรรมแบบบันทึกการปฏิบัติตนในการใช้วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และ	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

	คุณค่าเทียบ และวิธีคิดแบบ คุณ-โทษ และทางออก	วิธีคิดแบบคุณ-โทษ และ ทางออก	
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมี ความมุ่งมั่นในการทำงานด้วย กิจกรรมการปฏิบัติตนใน กิจกรรมแบบบันทึกการ ปฏิบัติตนในการใช้วิธีคิดแบบ คุณค่าแท้-คุณค่าเทียบ และ วิธีคิดแบบคุณ-โทษ และ ทางออก ผ่านการทำงานและ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอัน พึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน
พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธินี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฐธินิ์ พันธ์ชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. แบบบันทึกการปฏิบัติตนในการใช้วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และวิธีคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

แบบบันทึกการปฏิบัติตนในการใช้วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม
และวิธีคิดแบบคุณ-โทษ และทางออก

[illegible]

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง การเจริญปัญญา

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายการเจริญปัญญา			
2. สามารถยกตัวอย่างการเจริญปัญญา			
3. สามารถวิเคราะห์การเจริญปัญญา			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายการเจริญปัญญา	เขียนอธิบายการเจริญปัญญาไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายการเจริญปัญญาได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายการเจริญปัญญาได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างการเจริญปัญญา	เขียนยกตัวอย่างการเจริญปัญญาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเจริญปัญญาได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างการเจริญปัญญาได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์การเจริญปัญญา	เขียนสามารถวิเคราะห์การเจริญปัญญาไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเจริญปัญญาถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์การเจริญปัญญาได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ศาสนสัมพันธ์

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง ธรรมะกับสังคม

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/8 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระสำคัญ

การเรียนรู้ศาสนาอื่นนั้นทำให้เราได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่น และการศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือแล้วนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ย่อมทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) พระรัตนตรัย

- พุทธคุณ 9

2) อริยสัจ 4

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น 5 ธาตุ 4

- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม ความหมายและคุณค่า อบายมุข 6

- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข 2 (กายิก เจตสิก) คิหิสุข

- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : ไตรสิกขา กรรมฐาน 2 ปธาน 4 โภค 3

มงคล 38 (ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต บูชาผู้ควรบูชา)

3) ศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ มีการประพฤติปฏิบัติตนและวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามหลักความเชื่อและคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

4) การปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (15 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง
- 1. ครูให้นักเรียนดูภาพกิจกรรมของศาสนาต่างๆ ต่อไปนี้
 - ภาพที่ 1 ภาพผู้นับถือพระพุทธศาสนา นั่งฟังธรรม
 - ภาพที่ 2 ภาพผู้นับถือศาสนาคริสต์ ทำพิธีในโบสถ์
 - ภาพที่ 3 ภาพผู้นับถือศาสนาอิสลาม ทำพิธีละหมาด
 - ภาพที่ 4 ภาพคนปล่อยปลา
 - ภาพที่ 5 ภาพตำรวจจับผู้ร้าย
 - ภาพที่ 6 ภาพคนแจกสิ่งของเครื่องใช้ให้แก่ผู้ยากจน
 - ภาพที่ 7 ภาพตำรวจจับคนส่งยาเสพติด
- 2. ครูให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
 - ภาพใดแสดงถึงการปฏิบัติตนของชาวพุทธ (ภาพที่ 1)
 - ภาพใดแสดงถึงการปฏิบัติตนของชาวคริสต์ (ภาพที่ 2)
 - ภาพใดแสดงถึงการปฏิบัติตนของชาวมุสลิม (ภาพที่ 3)
 - ภาพใดแสดงการกระทำที่ทั้งชาวพุทธ ชาวคริสต์ และชาวมุสลิมปฏิบัติได้เช่นกัน พร้อมบอกเหตุผล (ภาพที่ 4 และภาพที่ 6 เพราะแสดงถึงความเมตตาเป็นเรื่องการส่งเสริมให้ทำความดี)
 - ภาพใดแสดงถึงการกระทำที่ทั้งชาวพุทธ ชาวคริสต์ และชาวมุสลิม ไม่ควรปฏิบัติ (ภาพที่ 5 และภาพที่ 7 เพราะแสดงถึงการกระทำที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่ควรละเว้นตามคำสอนของศาสนา)
- 3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี ทำความดี ละเว้นความชั่ว ในประเทศไทยมีประชาชนที่นับถือพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ และก็มีผู้นับถือศาสนาคริสต์และอิสลามเป็นจำนวนหนึ่ง การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยอย่างสงบสุขนั้น ศาสนิกชนทุกคนต้องเรียนรู้ศาสนาของตนนับถือให้เข้าใจลึกซึ้ง และปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ทั้งในแง่หลักคำสอนและพิธีกรรม เพื่อจะได้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในความเชื่อและ สิ่งเคารพของศาสนาอื่น ทำให้ไม่เกิดการกระทบกระทั่งกันขึ้น

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนมีความประทับใจในกิจกรรมหรือพิธีกรรมของผู้ที่นับถือศาสนาใดบ้าง

จยกตัวอย่างพร้อมอธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 สรุปรวค้นหา (20 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้ จากหนังสือเรียนหรือบทเรียน คอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ในหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- 1) ความจำเป็นที่เราควรเรียนรู้ศาสนาอื่น
- 2) การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่น ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 3) หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม
- 4) การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้ในหัวข้อที่กำหนด แล้วบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด เราจึงต้องเรียนรู้ศาสนาอื่น (เพราะจะทำให้เรารู้และเข้าใจหลักคำสอนของศาสนาอื่น และสามารถปฏิบัติตนต่อผู้ที่นับถือศาสนาอื่นได้อย่างเหมาะสม ไม่กระทำการที่ก่อให้เกิดการบาดหมางใจกัน และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างปกติสุข หรือพิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (20 นาที)

- สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 2 มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้กันในสาระสำคัญจนมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจน ในกรณีที่มีปัญหาหรือมีข้อสงสัยให้สอบถามจากครู

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล จำกัด
- 3) บัตรภาพ
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/17>

- <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/18>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐธินี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ศาสนาอื่นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมสำคัญที่เป็นข้อห้ามประพฤตินสิ่งต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม
ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ที่ผู้ปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อการดำรงชีวิต
แบบพอเพียง ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง
และดูแลสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ศาสนาอื่นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

ทำให้คนในสังคมอยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข เนื่องจากทุกคนรู้จักศาสนาอื่น ทั้งในแง่หลักคำสอนและหลักปฏิบัติ ทำให้มีความเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดของคนที่นับถือแต่ละศาสนา และรู้ว่าเขานับถือสิ่งใดและปฏิบัติต่อสิ่งใด ด้วยความเคารพ เราจะได้ปฏิบัติต่อสิ่งที่เขาเคารพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น และรู้ว่าหลักธรรมคำสอนของทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี

2. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรบ้าง

1) พระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่เป็นข้อห้ามสำคัญ คือ ศีล 5 ได้แก่ ห้ามทำลายชีวิต ห้ามขโมย ห้ามผิดประเวณี ห้ามพูดปด และห้ามเสพของมีนเมา

2) ศาสนาคริสต์ มีข้อห้ามสำคัญ คือ บัญญัติ 10 ประการ ได้แก่ ห้ามมีพระเจ้าอื่น ห้ามกราบไหว้รูปเคารพ อย่าเอ่ยนามพระเจ้าเล่น ๆ ให้รักษารวันสะบาโตเป็นวันบริสุทธิ์ ให้นับถือบิดา-มารดา อย่าฆ่าคน อย่าผิดประเวณี อย่าลักทรัพย์ อย่าเป็นพยานเท็จ อย่าโลภของเพื่อนบ้าน

3) ศาสนาอิสลาม มีข้อห้ามสำคัญ คือ ห้ามกราบรูปเคารพ หรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น ห้ามคุมกำเนิดทุกวิธีการ ห้ามเผาศพ ห้ามดื่มสุรา เปียร์ และของมีนเมาใด ๆ ห้ามเล่นการพนัน ฯลฯ

3. หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ที่ผู้ปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

1) การปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เช่น ความสันโดษ ทำให้รู้จักใช้จ่าย บริโภค พอประมาณ คิหิสุข ทำให้รู้จักหาทรัพย์มาโดยชอบธรรม และใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

2) การปฏิบัติตามหลักศาสนาคริสต์ เช่น การไม่โลภของเพื่อนบ้าน อย่าลักทรัพย์ ทำให้ทุกคนรู้จักหาทรัพย์ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และใช้จ่ายทรัพย์อย่างเหมาะสมพอเพียง

3) การปฏิบัติตามหลักของศาสนาอิสลาม เช่น การไม่ดื่มสุรา เปียร์ ของมีนเมา ทำให้มีการบริโภคที่เหมาะสมกับความจำเป็นของชีวิต การไม่เล่นการพนัน การทำไม่ให้เกิดความโลภ มีชีวิตอยู่อย่างพอเพียง

4. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรบ้าง

1) ความไม่โลภ ไม่อยากได้สิ่งต่าง ๆ เกินความพอดี เช่น ไม่อยากได้เสื้อผ้าใหม่ ๆ เสมอ ไม่อยากได้รองเท้า กระเป๋าใหม่ ๆ แสดงถึงความไม่พอเพียงและการใช้สิ่งของเครื่องใช้ จากธรรมชาติแบบพุ่มพวย เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

2) กุศลกรรม ทำทุกอย่างในสิ่งที่ดี เช่น ช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในหมู่บ้านด้วยการปลูกต้นไม้ ลอกคูคลองน้ำที่สกปรก เก็บขยะ เป็นต้น

3) สัมมาอาชีวะ หารายได้มาด้วยความซื่อสัตย์ หรือรับเงินจากบิดา มารดาตามที่ท่านให้มา ไม่หยิบฉวยมากกว่าที่ท่านอนุญาต มีความพอเพียงต่อทรัพย์ที่ได้มา และไม่ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

เรื่อง ธรรมะกับสังคม

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินชี้ต / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายธรรมะกับสังคม			
2. สามารถยกตัวอย่างธรรมะกับสังคม			
3. สามารถวิเคราะห์ธรรมะกับสังคม			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายธรรมะกับสังคม	เขียนอธิบายธรรมะกับสังคมไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายธรรมะกับสังคมได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายธรรมะกับสังคมได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างธรรมะกับสังคม	เขียนยกตัวอย่างธรรมะกับสังคมไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างธรรมะกับสังคมได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างธรรมะกับสังคมได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ธรรมะกับสังคม	เขียนสามารถวิเคราะห์ธรรมะกับสังคมไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ธรรมะกับสังคมถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ธรรมะกับสังคมได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ศาสนสัมพันธ์

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง ธรรมะกับสังคม

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/8 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระสำคัญ

การเรียนรู้ศาสนาอื่นนั้นทำให้เราได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ และสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่น และการศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือแล้วนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ย่อมทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) พระรัตนตรัย

- พุทธคุณ 9

2) อริยสัจ 4

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น 5 ธาตุ 4
- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม ความหมายและคุณค่า อบายมุข 6
- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข 2 (กายิก เจตสิก) คิหิสุข
- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : ไตรสิกขา กรรมฐาน 2 ปธาน 4 โกศล 3

มงคล 38 (ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต บูชาผู้ควรบูชา)

3) ศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ มีการประพฤติปฏิบัติตนและวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามหลักความเชื่อและคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

4) การปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรม

ของศาสนากับการดำรงชีวิต ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (20 นาที)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต โดยตอบคำถามในตอนต้นที่ 1 และหาข่าวบุคคลที่มีการกระทำที่แสดงถึงการดำรงชีวิต แบบพอเพียง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมาวิเคราะห์ ตามหัวข้อที่กำหนด

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนมีความประทับใจในการปฏิบัติตนของผู้ที่นับถือศาสนาอื่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต แบบพอเพียงอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างประกอบ (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (35 นาที)

1. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการร่วมมือกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 ของแต่ละกลุ่ม และความพร้อมในการนำเสนอผลงาน

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความจำเป็นที่เราควรเรียนรู้ศาสนาอื่น การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อม

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 3) บัตรภาพ

- 4) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต

แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/ReL/M1/17>

- <http://www.aksorn.com/LC/ReL/M1/18>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของธรรมะกับสังคมได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการปฏิบัติตนในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐจิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ศาสนาอื่นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมสำคัญที่เป็นข้อห้ามประพฤตินสิ่งต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม
ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ที่ผู้ปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อการดำรงชีวิต
แบบพอเพียง ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง
และดูแลสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.1 เรื่อง หลักธรรมของศาสนากับการดำรงชีวิต

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ศาสนาอื่นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

ทำให้คนในสังคมอยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข เนื่องจากทุกคนรู้จักศาสนาอื่น ทั้งในแง่หลักคำสอนและหลักปฏิบัติ ทำให้มีความเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดของคนที่นับถือแต่ละศาสนา และรู้ว่าเขานับถือสิ่งใดและปฏิบัติต่อสิ่งใด ด้วยความเคารพ เราจะได้ปฏิบัติต่อสิ่งที่เขาเคารพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น และรู้ว่าหลักธรรมคำสอนของทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี

2. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรบ้าง

1) พระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่เป็นข้อห้ามสำคัญ คือ ศีล 5 ได้แก่ ห้ามทำลายชีวิต ห้ามขโมย ห้ามผิดประเวณี ห้ามพูดปด และห้ามเสพของมีนเมา

2) ศาสนาคริสต์ มีข้อห้ามสำคัญ คือ บัญญัติ 10 ประการ ได้แก่ ห้ามมีพระเจ้าอื่น ห้ามกราบไหว้รูปเคารพ อย่าเอ่ยนามพระเจ้าเล่น ๆ ให้รักษารวันสะบาโตเป็นวันบริสุทธิ์ ให้นับถือบิดา-มารดา อย่าฆ่าคน อย่าผิดประเวณี อย่าลักทรัพย์ อย่าเป็นพยานเท็จ อย่าโลภของเพื่อนบ้าน

3) ศาสนาอิสลาม มีข้อห้ามสำคัญ คือ ห้ามกราบรูปเคารพ หรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น ห้ามคุมกำเนิดทุกวิธีการ ห้ามเผาศพ ห้ามดื่มสุรา เบียร์ และของมีนเมาใด ๆ ห้ามเล่นการพนัน ฯลฯ

3. หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ที่ผู้ปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ได้แก่อะไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

1) การปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เช่น ความสันโดษ ทำให้รู้จักใช้จ่าย บริโภคพอประมาณ คิหิสุข ทำให้รู้จักหาทรัพย์มาโดยชอบธรรม และใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

2) การปฏิบัติตามหลักศาสนาคริสต์ เช่น การไม่โลภของเพื่อนบ้าน อย่าลักทรัพย์ ทำให้ทุกคนรู้จักหาทรัพย์ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และใช้จ่ายทรัพย์อย่างเหมาะสมพอเพียง

3) การปฏิบัติตามหลักของศาสนาอิสลาม เช่น การไม่ดื่มสุรา เบียร์ ของมีนเมา ทำให้มีการบริโภคที่เหมาะสมกับความจำเป็นของชีวิต การไม่เล่นการพนัน การทำไม่ให้เกิดความโลภ มีชีวิตอยู่อย่างพอเพียง

4. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรบ้าง

1) ความไม่โลภ ไม่อยากได้สิ่งต่าง ๆ เกินความพอดี เช่น ไม่อยากได้เสื้อผ้าใหม่ ๆ เสมอ ไม่อยากได้รองเท้า กระเป๋าใหม่ ๆ แสดงถึงความไม่พอเพียงและการใช้สิ่งของเครื่องใช้ จากธรรมชาติแบบพุ่มพวย เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

2) กุศลกรรม ทำทุกอย่างในสิ่งที่ดี เช่น ช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในหมู่บ้านด้วยการปลูกต้นไม้ ลอกคูคลองน้ำที่สกปรก เก็บขยะ เป็นต้น

3) สัมมาอาชีวะ หารายได้มาด้วยความซื่อสัตย์ หรือรับเงินจากบิดา มารดาตามที่ท่านให้มา ไม่หยิบฉวยมากกว่าที่ท่านอนุญาต มีความพอเพียงต่อทรัพย์ที่ได้มา และไม่ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง ธรรมะกับสังคม

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายธรรมะกับสังคม			
2. สามารถยกตัวอย่างธรรมะกับสังคม			
3. สามารถวิเคราะห์ธรรมะกับสังคม			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายธรรมะกับสังคม	เขียนอธิบายธรรมะกับสังคมไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายธรรมะกับสังคมได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายธรรมะกับสังคมได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างธรรมะกับสังคม	เขียนยกตัวอย่างธรรมะกับสังคมไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างธรรมะกับสังคมได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างธรรมะกับสังคมได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ธรรมะกับสังคม	เขียนสามารถวิเคราะห์ธรรมะกับสังคมไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ธรรมะกับสังคมถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ธรรมะกับสังคมได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 29

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ศาสนสัมพันธ์

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ (1)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/11 วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง

สาระสำคัญ

การศึกษาการกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์นั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิด คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ตัวอย่างบุคคลในท้องถิ่นหรือประเทศที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์หรือมีผลงานด้านศาสนสัมพันธ์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง
- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่นักเรียนนับถือ ซึ่งครูได้มอบหมายให้นักเรียนนำไปปฏิบัติเพื่อการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นอย่างเหมาะสมว่านักเรียนได้ปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นการทบทวนการเรียนรู้เรื่อง ศาสนสัมพันธ์ ในหัวข้อธรรมะกับสังคม และเป็นการติดตามภาระงานที่มอบหมายให้นักเรียนไปปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (45 นาที)

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ในโลกนี้มีศาสนิกชนจำนวนมากที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านศาสนสัมพันธ์ ประสานสัมพันธ์ เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันระหว่างศาสนิกชน ที่นับถือศาสนาต่างๆ เช่น พระพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ซึ่งนักเรียนจะได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ 2 ท่าน คือ ท่านพุทธทาสภิกขุ และอาจารย์สุชีพ ปุณฺณานุภาพ

2. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติของท่านพุทธทาสภิกขุ และอาจารย์สุชีพ ปุณฺณานุภาพ จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- 1) การดำเนินชีวิตในวัยเด็ก
- 2) ลักษณะอุปนิสัย ที่ทุกคนควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
- 3) ความตั้งใจในการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น
- 4) ผลงานสำคัญที่แสดงว่าท่านเป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จาก

การศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 3) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://www.aksorn.com/LC/ReL/M1/19>

- <http://www.aksorn.com/LC/ReL/M1/20>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจาก การจัดการเรียนรู้ในทุกชั้น การจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน ด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพ พอใช้ ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....

(นางณัฐจิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปณิธานในชีวิตของท่านพุทธทาสมีกี่ประการ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. อุปนิสัยของท่านพุทธทาสที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อความงานเขียนของท่านพุทธทาส ในหนังสือ “พุทธ-คริสต์ ในทัศนะของท่านพุทธทาส” มีข้อคิดสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

“การบรรยายธรรมนี้มีความมุ่งหมายจะทำความเข้าใจระหว่างศาสนา ซึ่งอาตมาถือว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง หลักที่เป็นหัวใจของศาสนาที่ทุกคนต้องเชื่อฟังยึดถือ คือ จะต้องรักผู้อื่น ทำให้มองเห็นว่าทุกคนเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน ไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาไหน ไม่แบ่งแยกเป็นเขา เป็นเรา ศาสนาทั้งหลายนั้นหัวใจเป็นอันเดียวกัน คือ มุ่งหมายที่จะสร้างสันติสุข สันติภาพของโลก โดยมีหลักเกณฑ์เหมือนกันคือให้รักผู้อื่น ที่ต่างกันก็ตรงวิธีพูดหรือเหตุผล หรือเรื่องอื่นๆ ที่นำมาใช้ในการสั่งสอน อาตมากำลังจะบอกท่านทั้งหลายว่า ให้ถือหลักรักผู้อื่นเพียงประการเดียวเท่านั้นแหละ ท่านจะเป็นชาวคริสต์ที่ดี มุสลิมที่ดี พุทธบริษัทที่ดีพร้อมกันไปในตัวทันที การปฏิบัติเพียงข้อเดียว คือ รักผู้อื่น ทำให้ท่านกลายเป็นผู้ปฏิบัติถูกต้องสูงสุดในทุกศาสนาไปเลย”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. อุปนิสัยของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ผลงานของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปณิธานในชีวิตของท่านพุทธทาสมีกี่ประการ อะไรบ้าง

ปณิธานในชีวิตของท่านพุทธทาส มี 3 ประการ คือ

- 1) ให้ศาสนิกชนของศาสนาใดก็ตามพยายามเข้าถึงหัวใจของศาสนาของตน
- 2) ให้ศาสนิกชนของศาสนาใดก็ตามพยายามทำความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนา
- 3) ให้ศาสนิกชนของศาสนาใดก็ตามพยายามนำเพื่อนมนุษย์ออกมาจากอำนาจของวัตถุ

2. อุปนิสัยของท่านพุทธทาส ที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่อะไรบ้าง

- 1) ความสนใจในการศึกษาธรรมะอย่างลึกซึ้ง
- 2) มีความประหยัด
- 3) เป็นคนละเอียดลออ ต้องทำทุกอย่างให้ดีที่สุด
- 4) มีความเสียสละต้องออกจากโรงเรียนมาช่วยครอบครัว ค้าขายแทนบิดาที่เสียชีวิต
- 5) ทำประโยชน์เพื่อเพื่อนมนุษย์ให้มากที่สุด

3. ข้อความงานเขียนของท่านพุทธทาส ในหนังสือ “พุทธ-คริสต์ ในทัศนะของท่านพุทธทาส” มีข้อคิดสำคัญอย่างไร

“การบรรยายธรรมนี้มีความมุ่งหมายจะทำความเข้าใจระหว่างศาสนา ซึ่งอาตมาถือว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง หลักที่เป็นหัวใจของศาสนาที่ทุกคนต้องเชื่อฟังยึดถือ คือ จะต้องรักผู้อื่น ทำให้มองเห็นว่าทุกคนเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน ไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาไหน ไม่แบ่งแยกเป็นเขา เป็นเรา ศาสนาทั้งหลายนั้นหัวใจเป็นอันเดียวกัน คือ มุ่งหมายที่จะสร้างสันติสุข สันติภาพของโลก โดยมีหลักเกณฑ์เหมือนกันคือให้รักผู้อื่น ที่ต่างกันก็ตรงวิธีพูดหรือเหตุผล หรือเรื่องอื่นๆ ที่นำเอามาใช้ในการสั่งสอน อาตมากำลังจะบอกท่านทั้งหลายว่า ให้ถือหลักรักผู้อื่นเพียงประการเดียวเท่านั้นแหละ ท่านจะเป็นชาวคริสต์ที่ดี มุสลิมที่ดี พุทธบริษัทที่ดีพร้อมกันไปในตัวทันที การปฏิบัติเพียงข้อเดียว คือ รักผู้อื่น ทำให้ท่านกลายเป็นผู้ปฏิบัติถูกต้องสูงสุดในทุกศาสนาไปเลย”

- 1) หลักที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา คือ ให้รักผู้อื่น
- 2) จุดมุ่งหมายของทุกศาสนา คือ สร้างสันติและสันติภาพของโลก
- 3) นับถือศาสนาต่างกันไปไม่ควรแบ่งแยกกัน

4. อุปนิสัยของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่อะไรบ้าง

- 1) ความวิริยะ อุตสาหะ ในการเรียนวิชาหลาย ๆ วิชา
- 2) สุภาพอ่อนโยน ถ่อมตน
- 3) ขวนขวายแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5. ผลงานของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ ได้แก่อะไรบ้าง

1) หนังสือพระไตรปิฎกสำหรับประชาชนที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ

2) งานปาฐกถา เช่น

- วิจัยหลักพุทธศาสนา 12 ข้อ
- พระพุทธศาสนากับสันติภาพของโลก
- สหประชาชาติกับพุทธศาสนิกชน
- งานแปลพระสูตรมหายาน ปรัชญาปารมิตาหฤทยสูตร และสุขาวาสติวายุสูตร จากภาษา

สันสกฤต

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์			
2. สามารถยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์			
3. สามารถวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์	เขียนอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์	เขียนยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์	เขียนสามารถวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30

โรงเรียนสตรีศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา 1 รหัสวิชา ส21101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ศาสนสัมพันธ์

จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ (2)

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/11 วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติของตนเอง

สาระสำคัญ

การศึกษาการกระทำของบุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์นั้น ย่อมทำให้ได้ข้อคิด คุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ตัวอย่างบุคคลในท้องถิ่นหรือประเทศที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์หรือมีผลงานด้านศาสนสัมพันธ์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ (K)
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (35 นาที)

3. สมาชิกแต่ละกลุ่มเลือกหมายเลขประจำตัวตั้งแต่หมายเลข 1-5 แล้วครูแจกกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 8.2 โดยปฏิบัติ ดังนี้
 - หมายเลข 1 เขียนคำตอบจากคำถาม ข้อ 1 แล้วส่งไปให้หมายเลข 2 เขียนคำตอบเพิ่มเติม แล้วส่งไปให้หมายเลข 3 เขียนคำตอบเพิ่มเติม จากนั้นส่งไปให้หมายเลข 4-5 ช่วยกันตรวจคำตอบ ถ้าไม่ถูกต้องให้แก้ไข และเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์
 - หมายเลข 2 เขียนคำตอบจากคำถาม ข้อ 2 แล้วส่งไปให้หมายเลข 3 เขียนคำตอบเพิ่มเติม แล้วส่งไปให้หมายเลข 4 เขียนคำตอบเพิ่มเติม จากนั้นให้หมายเลข 5 และหมายเลข 1 ตรวจสอบความถูกต้อง ถ้าไม่ถูกต้องให้แก้ไข และเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์
 - หมายเลข 3 เขียนคำตอบจากคำถาม ข้อ 3 แล้วส่งไปให้หมายเลข 4 เขียนคำตอบเพิ่มเติม แล้วส่งไปให้หมายเลข 5 เขียนคำตอบเพิ่มเติม จากนั้นส่งไปให้หมายเลข 1-2 ช่วยกันตรวจคำตอบ ถ้าไม่ถูกต้องให้แก้ไข และเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์
 - หมายเลข 4 เขียนคำตอบจากคำถาม ข้อ 4 แล้วส่งไปให้หมายเลข 5 และหมายเลข 1 เขียนคำตอบเพิ่มเติม จากนั้นส่งไปให้หมายเลข 2-3 ช่วยกันตรวจคำตอบ ถ้าไม่ถูกต้องให้แก้ไข และเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์
 - หมายเลข 5 เขียนคำตอบจากคำถาม ข้อ 5 แล้วส่งไปให้หมายเลข 1-2 เขียนคำตอบเพิ่มเติม จากนั้นส่งไปให้หมายเลข 3-4 ช่วยกันตรวจคำตอบ ถ้าไม่ถูกต้องให้แก้ไข และเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับจนตอบคำถามครบทุกข้อ

6. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานใน ใบงานที่ 8.2 หน้าชั้นเรียน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มอื่นที่มีคำตอบแตกต่างออกมานำเสนอเพิ่มเติม

7. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ศาสนิกชนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้าน ศาสนสัมพันธ์ที่นักเรียนรู้จักหรือบุคคลที่เป็นข่าว ได้แก้ไขใครบ้าง จงยกตัวอย่างการกระทำ (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

2. นักเรียนคิดว่า การศึกษาประวัติและผลงานบุคคลในศาสนาอื่นที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน ศาสนสัมพันธ์นั้น มีประโยชน์อย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (20 นาที)

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดจากการศึกษาผลงานของท่านพุทธทาสภิกขุ และอาจารย์สุชีพ ปุณฺณานุกาภ และแนวทางการนำแบบอย่างการปฏิบัติตนของท่านไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล

จำกัด

- 3) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์

แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/19>
 - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/20>

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ (K)	- การทำแบบฝึกหัด ในแบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	- ร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง (P)	- การทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์	- แบบประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์ ผ่านการทำงานและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (A)	- สังเกตจากสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ในทุกชั้นการจัดการเรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของผู้เรียนด้านใฝ่มุ่งมั่นในการทำงาน	- ระดับ 2 คุณภาพพอใช้ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนการสอนครูให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง จากสมาร์ทโฟน หรือ หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1 โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะแนวทาง
2. ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านแบบประเมิน ครูต้องเตรียมกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(นางณัฐฉิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2568

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการสอบ

- ☐ สอบได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ KPA
- ☐ ปีมีการบูรณาการ คุณธรรม/การด้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอบไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เนื่องจาก.....

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

3. ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ

4. แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง

.....

.....

- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน

.....

.....

- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางณัฏฐิณี พันชมภู)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

รายการแนบแผนการจัดการเรียนรู้

รายการแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์
2. แบบประเมินผลงานผู้เรียน
3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปณิธานในชีวิตของท่านพุทธทาสมีกี่ประการ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. อุปนิสัยของท่านพุทธทาสที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อความงานเขียนของท่านพุทธทาส ในหนังสือ “พุทธ-คริสต์ ในทัศนะของท่านพุทธทาส” มีข้อคิดสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

“การบรรยายธรรมนี้มีความมุ่งหมายจะทำความเข้าใจระหว่างศาสนา ซึ่งอาตมาถือว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง หลักที่เป็นหัวใจของศาสนาที่ทุกคนต้องเชื่อฟังยึดถือ คือ จะต้องรักผู้อื่น ทำให้มองเห็นว่าทุกคนเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน ไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาไหน ไม่แบ่งแยกเป็นเขา เป็นเรา ศาสนาทั้งหลายนั้นหัวใจเป็นอันเดียวกัน คือ มุ่งหมายที่จะสร้างสันติสุข สันติภาพของโลก โดยมีหลักเกณฑ์เหมือนกันคือให้รักผู้อื่น ที่ต่างกันก็ตรงวิธีพูดหรือเหตุผล หรือเรื่องอื่นๆ ที่นำมาใช้ในการสั่งสอน อาตมากำลังจะบอกท่านทั้งหลายว่า ให้ถือหลักรักผู้อื่นเพียงประการเดียวเท่านั้นแหละ ท่านจะเป็นชาวคริสต์ที่ดี มุสลิมที่ดี พุทธบริษัทที่ดีพร้อมกันไปในตัวทันที การปฏิบัติเพียงข้อเดียว คือ รักผู้อื่น ทำให้ท่านกลายเป็นผู้ปฏิบัติถูกต้องสูงสุดในทุกศาสนาไปเลย”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. อุปนิสัยของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ผลงานของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7.2 เรื่อง บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปณิธานในชีวิตของท่านพุทธทาสมีกี่ประการ อะไรบ้าง

ปณิธานในชีวิตของท่านพุทธทาส มี 3 ประการ คือ

- 1) ให้ศาสนิกชนของศาสนาใดก็ตามพยายามเข้าถึงหัวใจของศาสนาของตน
- 2) ให้ศาสนิกชนของศาสนาใดก็ตามพยายามทำความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนา
- 3) ให้ศาสนิกชนของศาสนาใดก็ตามพยายามนำเพื่อนมนุษย์ออกมาจากอำนาจของวัตถุ

2. อุปนิสัยของท่านพุทธทาส ที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่อะไรบ้าง

- 1) ความสนใจในการศึกษาธรรมะอย่างลึกซึ้ง
- 2) มีความประหยัด
- 3) เป็นคนละเอียดลออ ต้องทำทุกอย่างให้ดีที่สุด
- 4) มีความเสียสละต้องออกจากโรงเรียนมาช่วยครอบครัว ค้าขายแทนบิดาที่เสียชีวิต
- 5) ทำประโยชน์เพื่อเพื่อนมนุษย์ให้มากที่สุด

3. ข้อความงานเขียนของท่านพุทธทาส ในหนังสือ “พุทธ-คริสต์ ในทัศนะของท่านพุทธทาส” มีข้อคิดสำคัญอย่างไร

“การบรรยายธรรมนี้มีความมุ่งหมายจะทำความเข้าใจระหว่างศาสนา ซึ่งอาตมาถือว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง หลักที่เป็นหัวใจของศาสนาที่ทุกคนต้องเชื่อฟังยึดถือ คือ จะต้องรักผู้อื่น ทำให้มองเห็นว่าทุกคนเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน ไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาไหน ไม่แบ่งแยกเป็นเขา เป็นเรา ศาสนาทั้งหลายนั้นหัวใจเป็นอันเดียวกัน คือ มุ่งหมายที่จะสร้างสันติสุข สันติภาพของโลก โดยมีหลักเกณฑ์เหมือนกันคือให้รักผู้อื่น ที่ต่างกันก็ตรงวิธีพูดหรือเหตุผล หรือเรื่องอื่นๆ ที่นำเอามาใช้ในการสั่งสอน อาตมากำลังจะบอกท่านทั้งหลายว่า ให้ถือหลักรักผู้อื่นเพียงประการเดียวเท่านั้นแหละ ท่านจะเป็นชาวคริสต์ที่ดี มุสลิมที่ดี พุทธบริษัทที่ดีพร้อมกันไปในตัวทันที การปฏิบัติเพียงข้อเดียว คือ รักผู้อื่น ทำให้ท่านกลายเป็นผู้ปฏิบัติถูกต้องสูงสุดในทุกศาสนาไปเลย”

- 1) หลักที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา คือ ให้รักผู้อื่น
- 2) จุดมุ่งหมายของทุกศาสนา คือ สร้างสันติและสันติภาพของโลก
- 3) นับถือศาสนาต่างกันไปไม่ควรแบ่งแยกกัน

4. อุปนิสัยของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่นักเรียนควรยึดถือเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติ ได้แก่อะไรบ้าง

- 1) ความวิริยะ อุตสาหะ ในการเรียนวิชาหลาย ๆ วิชา
- 2) สุภาพอ่อนโยน ถ่อมตน
- 3) ขวนขวายแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5. ผลงานของอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ ได้แก่อะไรบ้าง

1) หนังสือพระไตรปิฎกสำหรับประชาชนที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ

2) งานปาฐกถา เช่น

- วิจารณ์หลักพุทธศาสนา 12 ข้อ
- พระพุทธศาสนากับสันติภาพของโลก
- สหประชาชาติกับพุทธศาสนิกชน
- งานแปลพระสูตรมหายาน ปรัชญาปารมิตาหฤทยสูตร และสุขาวาสติวุหสูตร จากภาษา

สันสกฤต

แบบประเมินผลงานผู้เรียน
เรื่อง ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินขีด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยใช้ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ตารางให้คะแนนผลงานผู้เรียน

ประเด็นประเมิน	คุณภาพผลงาน		
	1 (ปรับปรุง)	2 (พอใช้)	3 (ดี)
1. สามารถอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์			
2. สามารถยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์			
3. สามารถวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์			
คะแนนรวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	คะแนน		
	1	2	3
1. สามารถอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์	เขียนอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ไม่ได้ถูกต้อง	เขียนอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ถูกต้องบางส่วน	เขียนอธิบายตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
2. สามารถยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์	เขียนยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ชัดเจน ในบางประเด็น	เขียนยกตัวอย่างตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ตรงประเด็น ครบถ้วน
3. สามารถวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์	เขียนสามารถวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น	เขียนวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนวิเคราะห์ตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างทางด้านศาสนสัมพันธ์ได้ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง ปรับปรุง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-3	ปรับปรุง
4-6	พอใช้
7-9	ดี

แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
2. ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่มีความทุ่มเททำงาน ไม่อดทน ต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน มีความพยายาม แก้ปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน	ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และ อุปสรรคในการทำงาน พยายาม แก้ปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามสัดส่วนความสามารถของผู้เรียน

[illegible]

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ปรับปรุง (1)	พอใช้ (2)	ดี (3)
1.จัดลำดับความสำคัญและเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทต่างๆ	ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล	มีการจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้เป็นอย่างดี
2.เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้เรียน กับบริบทที่เป็นในปัจจุบัน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 40-59 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ กับเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้ต่ำกว่าร้อยละ 60-79 ของจำนวนครั้งที่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน 1 ระดับคุณภาพที่ 1 ปรับปรุง
 2 ระดับคุณภาพที่ 2 พอใช้
 3 ระดับคุณภาพที่ 3 ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
1-2	ปรับปรุง
3-4	พอใช้
5-6	ดี

หมายเหตุ : ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพขึ้นมาเอง